

సంపుటి : 73 సంచిక : 28 పుటలు : 52

జాగృతి

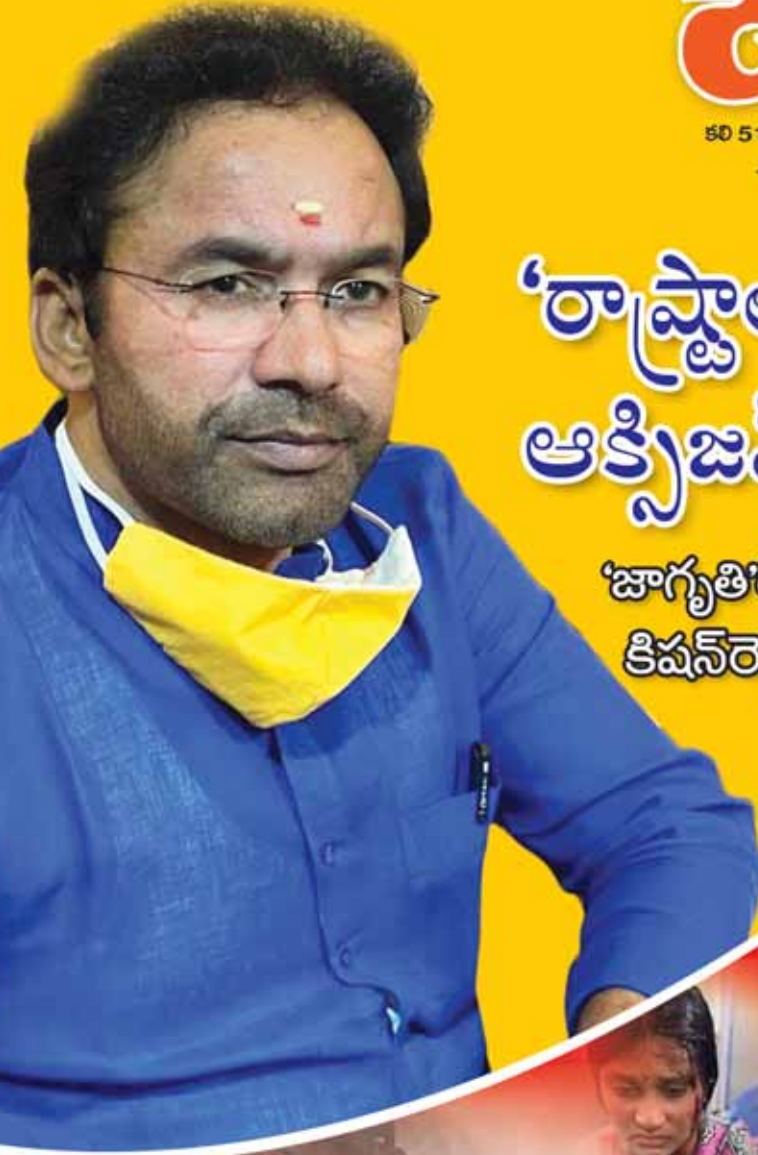
కలి 5123 - శ్రీ ఘన వైశాఖ శుద్ధ పంచమి

17-23 మే 2021

వెల : ₹15/-

‘రాష్ట్రాల అలసత్వంతోనే ఆసిజన్ బాధలు’

‘జాగృతి’తో కేంద్రమంత్రి
కిషన్ రెడ్డి ముఖాముఖీ

ఇలిఫీరం బెండ్లో

రక్తదాహంతో ఊగిపోతున్న టీఎంసీ

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ ను మీ మొబైల్ తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S18970> అని బ్రౌజర్ లో టైప్ చేయండి.

73 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE IT MECH. CIVIL AERO	PG
M.Tech	DE & CS VLSI PE & ES CSE SE AMS	MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic	DECE DEEE DCME DME DCE
--------------------	--------------------------------

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE MECH.
---------------	-------------------------

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER

ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com	Computers & General	B.Sc	MSCs
--------------	---------------------	-------------	------

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.

నవయుగభారతి 'అక్షయపాత్ర' పథకానికి పోషకులుగా ముందుకురండి తెలుగుపాఠకులకు ఉత్తమ సాహిత్యాన్ని అందించటంలో భాగస్వాములు కండి

కొన్ని పుస్తకాలు చిన్నవి కావచ్చు. కాని చదివిన వారిలో మంచి ఆలోచనలను ప్రవేశపెట్టి వారి జీవితాలను సక్రమపథంలో నడిపించగలవు. అటువంటి పుస్తకములు ఎక్కువ సంఖ్యలో ముద్రితమై, తక్కువధరకు నిరంతరంగా లభిస్తూ ఉండాలి. ఇది జరగాలంటే మార్కెట్ ఆర్థికసూత్రాలకు అతీతంగా ఆ పుస్తకాల ముద్రణకు ప్రత్యేక పోషణ ఉండాలి. ఎంపిక చేయబడిన పుస్తకములకు దాదాపుగా 50% శాతం వ్యయాన్ని తిరిగితీసుకొనని పెట్టుబడిగా సమకూర్చాలని, తద్వారా పుస్తకం వెలను 30 శాతంవరకు తగ్గించాలని నవయుగభారతి ఆలోచిస్తున్నది.

కొన్ని పుస్తకాలు భృహత్తరమైనవి. తగినంత సంఖ్యలో అమ్ముడుపోగలవని నమ్మకం కలిగితే వాటిని అనువదించజేయటమూ, ముద్రించి మార్కెట్లోకి తీసికొనిరావటమూ సాధ్యమవుతుంది. ఆ నమ్మకం లేకపోతే ఆ పుస్తకాలను తెలుగులో ప్రచురింపజేయటం దుష్కరమవుతుంది. కాబట్టి ఎంత బరువైన పుస్తకమైనా, కొనేందుకు తగినంత సంఖ్యలో సిద్ధంగా ఉన్నవారిని సమకూర్చుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నది. **ఈ రెండు ఆశయాల సమన్వయరూపం ఈ అక్షయపాత్ర పథకం.**

ప్రతి తెలుగు కుటుంబం నుండి కనీసం ఒక్కరైనా ముందుకు రావాలని మా విన్నపం. మీరు చేయవలసింది. 10,116 రూ.లు పోషకసభ్యత్వంగా చెక్కు ద్వారాగానీ, బ్యాంకు (ఆన్లైన్) ద్వారాగానీ చెల్లించటం. మీ ఫోటోను, చిరునామా, ఫోను నెంబరు మొదలైన వివరాలను తెలియజేయటం. దీనికి నవయుగభారతీనుండి రశీదు పంపబడుతుంది. పది సంవత్సరములలోగా 15 వేల రూపాయల వెలగల్గిన క్రొత్తగా ప్రచురింపబడే పుస్తకాలు అనేక విడతలుగా 3 లేదా 4 నెలల వ్యవధితో రిజిస్టరుపోస్టులో మీకు పంపబడుతాయి.

అదనంగా ప్రతులు కావాలని మీరు కోరుకుంటే 25% తగ్గింపుతో మీకు అందజేయబడతాయి (రవాణావ్యయం మీరే భరించవలసి ఉంటుంది). ఒకవేళ 15వేల రూపాయల వెలగల కొత్త పుస్తకాల ప్రచురణ పదిసంవత్సరాలకంటే ముందుగానే పూర్తయి, అవి మీకు అందజేయటం జరిగినపుడు మీ పోషక సభ్యత్వాన్ని నవీకరించుకోవలసిందిగా కోరగలము.

ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో కనీసంగా వేయిమందిని పోషక సభ్యులుగా చేర్చుకోగలమన్న విశ్వాసంతో ఈ విజ్ఞప్తి వెలువరిస్తున్నాం. మధ్యలో విరమించుకోవటం ఉండదని, మీకు ఏవిధమైన నష్టం కలగనిరీతిలో, మీ సంతృప్తిని చూరగానేలా ఉత్తమగ్రంథాలను వెంటవెంటనే ప్రచురించి అందీయగలమని హామీ ఇస్తున్నాము.

ఇప్పటివరకు పోషకసదస్యులుగా చేరనివారు ఇప్పుడైనా త్వరపడండి. ఎందుకంటే ఇది మీ విజ్ఞతకు గీటురాయి. మీరు సభ్యులు అయితేనే మరో పదిమందికి చెప్పగలరు.

రండి ! భారతీసేవలో కదలిరండి !!

డా. వడ్డి విజయసారథి
సమన్వయకర్త-సంపాదకుడు
9493173187

నేతి క్షీరసాగర్
కార్యదర్శి
9440543725

ఓంప్రకాశ్ ఝుంఝర్
కోశాధికారి
9247114011

చెక్కులు పంపడానికి, ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలకు చిరునామా :
నవయుగభారతి, జాగృతి భవనం,
3-4-288/4/1, లింగంపల్లి, కాశీగూడ, హైదరాబాద్ - 27
nksagar@gmail.com

సేవింగ్స్ బ్యాంకు అకౌంట్ నెం : 0418408438
IFSC Code : IDIB000B052,
Indian Bank, Barakathpura, Hyderabad
చెక్కులు/నగదుబదిలీ 'నవయుగభారతి' పేరున పంపాలి.

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad - 500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సర్క్యులేషన్ వివరాలు, ఫిర్యాదులు, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య) సంప్రదించండి.

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం|| చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అద్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్ కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిక కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసి పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్ కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweekklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 సంబర్ధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం
(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

‘ఒక మతం వారు పర మతం పట్ల అసహనం ప్రదర్శించడానికి అనుమతిస్తే అది సెక్యులరిజానికి ఏమాత్రం క్షేమం కాదు. అలాగే ఒక మతవర్గం ప్రదర్శించిన ప్రతిఘటననే ఇతర మతవర్గం కూడా ప్రదర్శిస్తే అది ఉత్పాతానికి దారి తీస్తుంది’ మే 8వ తేదీన మద్రాస్ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఒక తీర్పు సారాంశమిది. నిజానికి ఇలాంటి తీర్పు మీడియాలో ఒక వర్గానికి పసందైన మేతను ప్రసాదించేదే. దురదృష్టవశాత్తు ఇది హిందువులకు అనుకూలంగా, హిందువుల మత హక్కును అడ్డగోలుగా ప్రతిఘటిస్తున్న ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా వెలువడడంతో సెక్యులర్ మీడియా ఎల్లెడెలా మౌనం చాల్చింది.

తమిళనాడు, పెరంబలూరు జిల్లా, వి. కాళత్తూరు గ్రామంలో తరతరాలుగా హిందువులు జరుపుకుంటున్న దేవుడి ఊరేగింపును తమ ప్రాంతం గుండా అనుమతించబోమని ముస్లింలు అడ్డుపడి, ఆ మేరకు కోర్టును కూడా ఆశ్రయించడంతో రాష్ట్ర హైకోర్టు ఇలాంటి తీర్పు ఇవ్వవలసి వచ్చింది. హిందూ దేవుళ్ల ఊరేగింపులు ముస్లింలు అధికంగా నివసిస్తున్న ప్రాంతం గుండా వెళితే ‘పాపం’ అంటుకుంటుందన్న కారణంగా ఆ వర్గం అడ్డు కుంటున్నది. దీని మీదనే జస్టిస్ ఎన్. కిరీబాకరాన్, జస్టిస్ పి. వేలుమురుగన్లతో కూడిన ధర్మాసనం ఈ కీలకమైన తీర్పును వెలువరించింది.

మొదటిగా ఈ కేసులోని కొన్ని వివరాలు చూద్దాం. చూడాలి కూడా! ఎందుకంటే, ఈ దేశంలో మెజారిటీ మతస్థులలో కంచు కాగడా వేసి చూసినా మత సహనం కనిపించదని కొందరు మూర్ఖుల నిశ్చితాభిప్రాయం. ఇక్కడ మైనారిటీలకు బతికే అవకాశం కూడా స్పష్టమైనది విదేశీ మీడియా, అంతర్జాతీయ హక్కుల దుకాణాల ప్రగాఢ విశ్వాసం. వాళ్లతో పాటు ఇక్కడ ఇదే పంథాలో వాదించే కుహనా సెక్యులరిస్టుల, ద్రవిడవాదుల, కమ్యూనిస్టుల కళ్లు కాస్తయినా తెరుచుకుంటాయేమోనన్న ఆశ. అక్కడి మూడు ఆలయాలలో పురాతన కాలం నుంచి ఉత్సవాలలో జరిపే ఊరేగింపు 2011 వరకు ప్రశాంతంగానే జరిగిందనీ, 2012 నుంచే సమస్య మొదలయిందనీ, ఇందుకు

శాలివాహన 1943 శ్రీ ఘన వైశాఖ శుద్ధ పంచమి

ముఖపత్ర కథనం

‘రాష్ట్రాల అలసత్వంతోనే ఆక్సిజన్ బాధలు’

లోపలి పేజీలలో...

ముఖపత్ర కథనం-1

బలిపీఠం బెంగాల్

రక్తదాహంతో ఊగిపోతున్న టీఎంపీ

కథ

మూలపుటమ్ములు

- ఎమ్మీ రామిరెడ్డి

జాగృతి

సంపాదక్రియం

కారణం ఆ గ్రామంలోనే ఒక భాగంలో అధిక సంఖ్యలో ఉన్న ముస్లింలు అభ్యంతరం చెప్పడమేనని పోలీస్ డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ కోర్టువారికి తెలియచేయడమే ఈ కేసుకో మలుపు. హిందూ దేవుళ్ల ఊరేగింపులు సాగితే పాపం చుట్టుకుంటుందని ముస్లింలకి కొత్తగా, హఠాత్తుగా జ్ఞానోదయం అయిందన్నమాట. చిత్రంగా 2012 నుంచి 2015 వరకు కూడా హైకోర్టు ఆదేశాల మేరకు పోలీసు రక్షణలో గ్రామంలోని అన్ని వీధుల గుండా ఊరేగింపులు జరిగాయి. అంటే పురాతన కాలం నుంచి వస్తున్న సంప్రదాయాన్ని

మరో మంచి తీర్పు

కొనసాగించడానికి కూడా హిందువులకి కోర్టు అనుమతి కావాల్సిందే. ఆ తరువాతే అభ్యంతరాలు మొదలయ్యాయని కోర్టు గుర్తు చేసింది. జిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టం 1920లోని 180-ఏ ప్రకారం రోడ్లమీద, వీధులలో ప్రవేశించడానికి మతం, కులం, తెగ ఆటంకం కారదు. అవి ఏ మతానికి చెందినవి కావు. ఒక ప్రదేశంలో ఒక మత వర్గంవారు అధిక సంఖ్యలో ఉన్నంత మాత్రాన ఇతర మతాల వారు, వర్గాల వారు అక్కడ అడుగుపెట్టరాదని చెప్పడం కుదరదని కూడా హైకోర్టు ధంకా బజాయించింది. ఒక మతవర్గం వారు అధికంగా ఉన్నారు కాబట్టి, ఆ వీధులలోకి ఇతర మత వర్గాల వారి ఉత్సవాలను అనుమతించరాదంటూ ప్రైవేట్ రెస్పాండెంట్ చేసిన వాదనను ఆమోదిస్తే, 'ఈ

దేశంలో మైనారిటీలు ఎక్కువచోట్ల వారి ఊరేగింపులూ, ఉత్సవాలూ జరుపుకోవడం అసాధ్యమవుతుంది' అని గొప్ప వాస్తవాన్ని ధర్మాసనం దేశం ముందు ఉంచింది. ఇది కేవలం కోర్టు వారి అంచనా. వాస్తవానికి మైనారిటీల మత హక్కును, అత్యధికంగా మెజారిటీలు ఉండే ప్రాంతాలలో కూడా హరించిన దాఖలాలు దాదాపు లేవు. అందుకే పరమత అసహనం ఏ రూపంలో ఉన్నా ఏ వర్గం వారిదైనా దానిని నిలువరించవలసిందేనని మద్రాస్ హైకోర్టు కరాఖండీగా చెప్పింది. అయినా కొన్ని దశాబ్దాలుగా ఇరువర్గాలు కలసి చేసుకుంటున్న ఉత్సవం విషయంలో ఇప్పుడు ఈ విభేదాలు ఎందుకు వచ్చాయని కూడా ధర్మాసనం నిలదీసింది. నిజంగానే ధర్మాసనం వేసిన ఈ కీలక ప్రశ్నకు సమాధానం రావాలి.

ఈ కేసులో ఒక వర్గంవారి మత అసహనం సుస్పష్టమని హైకోర్టు ఎలాంటి శషభిషలు లేకుండా నిష్కర్షగా చెప్పింది. కానీ దేశం గమనించవలసిన అంశం- తమ మత అసహనానికి మీరు మద్దతు పలకాలని సాక్షాత్తు కోర్టు వారిని కోరే తెంపరితనం ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది? తమిళనాడుతో పాటు రెండు రాష్ట్రాలలో కూడా హిందువుల విశ్వాసాలు, వారి ప్రార్థనా స్థలాలు అంటే పెద్దగా గౌరవం లేని ప్రభుత్వాలు ఏర్పడినాయి. ఆ నేపథ్యంలో ఈ తీర్పు వెలువడింది. తమ సంప్రదాయాలను, ఉత్సవాలను సాంఘికంగా జరుపుకోవడానికి ఎవరినో ఆశ్రయించవలసిన దుస్థితి ఇక్కడ కొన్నిచోట్ల హిందువులు ఎదుర్కొంటున్న వాస్తవం కూడా మరొకసారి రుజువైంది. మనోభావాలకు వ్యతిరేకం అంటూ కన్యాకూమారి జిల్లాలో భారతమాత విగ్రహానికి ముసుగు వేయించిన ఘనత అక్కడి మైనారిటీలది. ఈ దేశంలో హిందువులు అధిక సంఖ్యాకులు. కానీ ఆ భావనను హిందువులు ప్రదర్శించరు. ఆ భావనే బలపడి ఉంటే మత కలహాలతో ఈ దేశం ఒక రావణకాష్టంలా ఉండేది కాదా! కాబట్టి ఈ దేశంలో హక్కులు లేనివారు ఎవరు? మెజారిటీ హిందువులా? మైనారిటీలా? ఒక్కసారి బుర్ర పెట్టి ఆలోచిద్దాం!

17 మే 2021, సోమవారం

అసతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

ప్రత్యేక వ్యాసం
ఆధ్యాత్మిక దీప్తి..
ఆది శంకరులు

26లో

కథ

అన్నదానం

- డా॥ తాళ్లపల్లి యాకమ్మ

32లో

పాఠకులకు విన్నపం

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పదిరోజులు లాక్డౌన్ విధించిన సంగతితో పాటు, ప్రస్తుత విపత్తర పరిస్థితుల గురించి కూడా పాఠకులకు తెలుసు. ఈ నేపథ్యంలోనే మరొకసారి 'జాగృతి' వారపత్రికను ఆన్లైన్లో వెలువరించక తప్పడం లేదు. పరిస్థితులు చక్కబడే వరకు ఆన్లైన్ ద్వారానే అందించక తప్పని పరిస్థితి ఉంది. ఈ అసౌకర్యానికి చింతిస్తున్నాం. ఎవరూ ఏమీ చేయలేని ఈ పరిస్థితులలో అంతా సహకరించాలని సవియంంగా కోరుతున్నాం.

- అసోసియేట్ ఎడిటర్

కళాపని గానవాణి (మహిళ)	- 11	మోషాల జిహాద్	- 40
విపత్తర పరిస్థితుల్లోనూ విధ్వంసక రాజకీయాలు	- 16	ఒలింపిక్స్ కరోనా కష్టాలు (క్రీడ)	- 43
ఈటల దారెటు? (తెలంగాణ)	- 18	వార్తా విశేషాలు	- 44
పుదుచ్చేరిలో కమల వికాసం (జాతీయం)	- 24	బాలజాగృతి	- 46
సేంద్రియ సేద్యమే శ్రీరామరక్ష (భూసుపోషణ)	- 29	వారఫలాలు	- 48
బ్రష్ కింద బ్రహ్మాండం	- 36	పదరసం	- 49
చరిత్ర చెప్పిందే వర్తమానం చూస్తోంది!	- 38	మరోసారి ప్రాణదాతలుగా సినీజనం! (సినిమా)	- 50

ఏప్రిల్ 7వ తేదీనే ఆక్సిజన్ గురించి కేంద్రం ప్రణాళికలు సిద్ధం చేసినా, రాష్ట్రాలు పూర్తిస్థాయిలో సన్నద్ధంగా లేకపోవడం వల్లనే ప్రాణనాయువు విషయంలో ఇబ్బందులు తలెత్తాయని కేంద్ర హోంశాఖ సహాయ మంత్రి జి. కిషన్ రెడ్డి స్పష్టం చేశారు. 160కి పైగా ఆక్సిజన్ ప్లాంట్ల నిర్మాణానికి నిధులు కేటాయించినా రాష్ట్రాల అలసత్వం కారణంగానే అవి నిర్మాణానికి నోచుకోలేదని ఆయన ఆరోపించారు. రాష్ట్రాలు కోరకముందే పరిశ్రమల నుంచి ప్రాణనాయువును ఆసుపత్రులకు తరలించిన సంగతిని గుర్తించాలని కోరారు. ఆక్సిజన్, కరోనా నిరోధక వ్యాక్సిన్లు బ్లాక్ మార్కెట్ కు తరలిపోతుంటే అరికట్టవలసిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మీదే ఉందని గుర్తు చేశారు. ప్రతిపక్షాలు, పత్రికలు అదేపనిగా కేంద్రం మీద నిందలు వేసినంతమాత్రాన సమస్య పరిష్కారం కాదని అన్నారు. విదేశీ సాయం పంపిణీలో జాప్యం లేదని చెప్పారు. మెడికల్ ఆక్సిజన్ ఉత్పత్తులకు అవసరమైన అనుమతులు ఇవ్వాలింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధీనంలోని ఔషధ నియంత్రణ శాఖ మాత్రమేనని కూడా కేంద్రమంత్రి చెప్పారు. దేశమంతా కొవిడ్ 19 ఏకరూపంలో లేదనీ, ఆ కారణంగానే లాక్ డౌన్ నిర్ణయాన్ని కేంద్రం రాష్ట్రాలకు విడిచిపెట్టిందని స్పష్టం చేశారు. ఈ సంవత్సరాంతానికి భారతీయులందరికీ వ్యాక్సినేషన్ కార్యక్రమం పూర్తి కాగలదనీ ఆయన ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. దేశం ఒక సంక్షోభం అంచుకు చేరుకున్న సమయంలో జాగృతి కోసం గౌ.శ్రీ. కిషన్ రెడ్డి ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూలోని అంశాలు:

‘రాష్ట్రాల అలసత్వం ఆక్సిజన్

- ట్రేస్, టెస్ట్, ట్రీట్ కేంద్రం విధానం
- దుష్ప్రచారాన్ని దేశం గమనిస్తున్నది
- ప్రాణాల ముందు రాజకీయాలు చిన్నవి
- సంవత్సరాంతానికల్లా వ్యాక్సినేషన్ పూర్తి
- టీకా ఉత్పత్తి అంతా సహకరించాలి

మొదటి వేప్ కరోనాను అత్యంత సమర్థంగా ఎదుర్కొన్న కేంద్ర ప్రభుత్వం రెండవ వేప్ తీవ్రతను, వేగాన్ని అంచనా వేయడంలో ఎందుకు వెనుకపడింది?

మొట్టమొదటిసారిగా భారతదేశంలో కరోనా ప్రారంభమైనప్పుడు భారత వైద్య ఆరోగ్య వ్యవస్థకు దానిని ఎదుర్కొనగలిగే మౌలిక వసతులు లేకుండే. అందుకోసం మార్చి 22న జనతా కర్ఫ్యూ ప్రకటించి మార్చి 25 నుండి దేశవ్యాప్తంగా లాక్ డౌన్ ప్రకటించడం జరిగింది. లాక్ డౌన్ ప్రకటించిన

రోజు భారతదేశంలో మాస్కులు కానీ, సానిటైజర్లు కానీ, పీపీఈ కిట్లు కానీ, అవసరమైనంత ఆక్సిజన్ అందుబాటు కానీ, వెంటిలేటర్లు కానీ లేకపోయాయి. లాక్డౌన్ రోజు నుండి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్విరామ కృషి ఫలితంగా వీటన్నింటినీ సమకూర్చుకోగలిగాం. పీపీఈ కిట్లు, మాస్కులు, సానిటైజర్లను మనం విదేశాలకు కూడా ఎగుమతి చేసే స్థాయికి ఎదిగాం. లాక్డౌన్ కంటే ముందు తెలంగాణ ప్రభుత్వ ఆనువత్రంలో 100 వెంటిలేటర్లు మాత్రమే అందుబాటులో ఉంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం 1250 అదనపు వెంటిలేటర్లను ఆ ప్రభుత్వానికి సమకూర్చింది. దీంతో పాటు ప్రపంచం మొత్తం మీద కరోనా దుష్ప్రభావాన్ని ఎదుర్కొనడానికి ఇవ్వాలన్న చికిత్స పట్ల దాక్టర్లకు కూడా అవగాహన లేని నేపథ్యం నుంచి ఈరోజు సమర్థవంతంగా కరోనా రోగులకు చికిత్స అందించి, మరణాలను అరికట్టుగలుగుతున్నాం.

ఈ దశ కరోనా కట్టడి కోసం భారత్ చేస్తున్న పోరాటానికి దాదాపు నలభయ్ దేశాలు బాసటగా నిలుస్తున్నట్లు చెప్పాయి. కానీ ఆ దేశాల నుంచి వచ్చిన సాయం సకాలంలో బాధితులకు చేరడం లేదని ఇప్పుడు ఒక వర్గం మీడియా ఆరోపణ. ఇది నిజమేనా? ఆ సాయం పంపిణీలో లోపం/జాప్యం ఎవరిది?

భారతదేశంలో జనాభా ఎక్కువ, జనసాంద్రత ఎక్కువ. అందువల్ల కరోనా సెకండ్ వేవ్ తీవ్రత కూడా ఎక్కువగానే ఉంది. అయితే ఈ తీవ్రతను నియంత్రించడానికి, పెరుగుతున్న కరోనా రోగులకు సమర్థవంతంగా చికిత్స అందించడానికి, ముఖ్యంగా ఆక్సిజన్ వంటి అత్యవసర అవసరాలను తీర్చడానికి ప్రపంచంలోని చాలా దేశాలు మనకు సహకారాన్ని అందిస్తున్నాయి. ఆక్సిజన్ సిలిండర్లు, ఆక్సిజన్ కాన్సన్ట్రేటర్లు, ఆక్సిజన్ ప్లాంట్లకు కావాల్సిన యంత్ర సామగ్రిని యూరప్, అమెరికా

మెడికల్ ఆక్సిజన్ కొరత పేరుతో దేశంలో చాలా రాజకీయాలు, అవకతవకలు జరిగిపోతున్నాయి. ఒక వర్గం మీడియా దృష్టిలో ఈ సమస్య జాతీయ సంక్షోభం స్థాయికి చేరింది. కోర్టుల హెచ్చరికలు తీవ్రంగా ఉన్నాయి. ఇందులో కేంద్రం బాధ్యత ఎంతవరకు? రాష్ట్రాల పాత్ర ఏమిటి?

దేశంలో మెడికల్ ఆక్సిజన్ అందుబాటులో లేని కారణంగా కరోనా చికిత్సలో ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్న మాట వాస్తవం. అయితే మెడికల్ ఆక్సిజన్ ఉత్పత్తులకు కావాల్సిన అనుమతులు ఇవ్వాలింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధీనంలోని ఔషధ నియంత్రణ శాఖ మాత్రమే. పరిస్థితి తీవ్రతను గుర్తించిన మోదీ నాయకత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆయా రాష్ట్రాల నుంచి విజ్ఞప్తులు రాకపోయి సప్లైకి దేశంలోని అనేక పరిశ్రమలకు ఉపయోగించే ఆక్సిజన్ను వెంటనే ఆపు చేయించి, ఆ ఆక్సిజన్ను మెడికల్ ఆక్సిజన్గా మార్చి ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల డిమాండ్ మేరకు అందించడం జరుగుతోంది. విశాఖ స్టీల్, రూర్కెలా స్టీల్ ఫ్యాక్టరీ, భిలాయ్ ఉక్కు కర్మాగారం, బళ్లారి వంటి అనేక పరిశ్రమలలో పారిశ్రామిక ఆక్సిజన్ సిలిండర్ వినియోగాన్ని ఆపి మెడికల్ ఆక్సిజన్గా మార్చి ఆయా రాష్ట్రాలకు సరఫరా చేస్తోంది. ఆయా పారిశ్రామిక కేంద్రాల నుండి వీటి సరఫరా కోసం రైల్వే మంత్రిత్వ శాఖ అన్ని ఏర్పాట్లు చేసింది. అయితే అనుకోకుండా వచ్చిన ఈ విపత్తు కారణంగా భూమార్గంలో ఆక్సిజన్ రవాణాను చేయగలిగే ట్యాంకర్లు పూర్తిస్థాయిలో అందు బాటులో లేని కారణంగా ఆక్సిజన్ అవసరమైన ప్రాంతాలకు సరఫరాలో ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్న మాట వాస్తవం. ఏప్రిల్ 7న కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నప్పటికీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల పూర్తిస్థాయిలో సన్నద్ధం కాని కారణంగా తగిన

త్వంతోనే బాధలు'

అయితే అన్ లాక్డౌన్ ప్రారంభమైన తర్వాత దేశంలో ఆర్థిక అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అన్ని విభాగాలలో పని ప్రారంభించిన నేపథ్యంలో 2021లో మరోసారి సెకండ్ వేవ్ రూపంలో కరోనా విజృంభిస్తోంది. ఇది శాస్త్రవేత్తలు ఊహించినదాని కంటే ఎక్కువ వేగంతో వ్యాపిస్తోంది. ఫలితంగా ఎక్కువ మంది ప్రజలు కరోనా బారిన పడుతున్నారు. అయినప్పటికీ సమర్థవంతంగా కరోనా రోగులకు చికిత్స అందిస్తూ, కరోనా మరణాలను ప్రపంచ దేశాల కంటే తక్కువ స్థాయిలో 1.09 శాతానికి దిగువన ఉంచగలుగుతున్నాం. కరోనా రెండో వేవ్ తీవ్రంగా ఉన్నప్పటికీ దేశమంతా ఏకరూపంగా లేని కారణంగా లాక్డౌన్ అంశాన్ని రాష్ట్రాల నిర్ణయాలకే వదిలివేసింది కేంద్ర ప్రభుత్వం. ఫలితంగా ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తమ ఆర్థిక కార్యకలాపాలకు అడ్డు రాకుండా కరోనాను నియంత్రించేందుకు చేస్తున్న ప్రయత్నాలకు కేంద్రం పూర్తిగా సహకరిస్తోంది. ఈ రెండో వేవ్ను మే నెలాఖరు వరకు నియంత్రించగలమన్న సంపూర్ణ విశ్వాసంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం కార్యాచరణ రూపొందించింది.

దేశాలు మనకు అందిస్తున్నాయి. వీటిని వెంటవెంటనే కరోనా తీవ్రంగా ఉన్న రాష్ట్రాలకు అందించడం జరుగుతోంది.

ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న ఈ సహకారాన్ని వినియోగించుకొని కరోనా నియంత్రించడానికి, కరోనా రోగులను కాపాడేందుకు తమ వంతు ప్రయత్నం కూడా చేస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా మహారాష్ట్ర, ఉత్తర ప్రదేశ్ లాంటి పెద్ద రాష్ట్రాలలో వేగంగా విస్తరిస్తోన్న కరోనా చికిత్సకు అవసరమైన ప్రాణవాయువును కేంద్ర ప్రభుత్వం పూర్తిస్థాయిలో అందించడానికి కృషి చేస్తోంది. దీంతో పాటు మోదీ ప్రభుత్వం దౌత్యనీతి కారణంగా అమెరికా లాంటి దేశాలు మనదేశంలో ఉత్పత్తి అవుతోన్న కరోనా వ్యాక్సిన్ కు అవసరమైన ముడి పదార్థాలను కూడా యుద్ధ ప్రాతిపదికన అందిస్తోంది. అయితే క్షేత్రస్థాయిలో వైద్య, ఆరోగ్య రంగంలోని యంత్రాంగం పూర్తిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధీనంలో ఉంటుంది కాబట్టి ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సమర్థత పైనే కేంద్రం ఇస్తున్న సహకారాన్ని పూర్తిస్థాయిలో వినియోగించుకునేందుకు అవకాశం ఉంటుంది.

భారతదేశం మొత్తం ప్రపంచంలోనే వ్యాక్సినేషన్ కార్యక్రమంలో మొదటిస్థానంలో ఉంది. అమెరికా కంటే ముందుంది. ఇప్పటికే 16 కోట్లకు పైగా వ్యాక్సినేషన్ మొదటి డోసు పూర్తి చేసుకున్న ఏకైక దేశం భారతదేశమే. 138 కోట్ల జనాభా ఉన్న పెద్ద దేశంలో టీకా ఉత్పాదన పేరుతో సరేంద్ర మోదీ నాయకత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న అనేక సమర్థవంతమైన చర్యల కారణంగా ఇది మరింత వేగవంతంగా ముందుకు సాగుతోంది. వ్యాక్సినేషన్ అనేది నాకు తెలిసినంత వరకు ఎక్కడా బ్లాక్ మార్కెట్లోకి తరలే అవకాశమే లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం వ్యాక్సినే బ్లాక్ మార్కెట్ జరగకుండా సమర్థవంతమైన చర్యలు తీసుకుంది, తీసుకుంటోంది కూడా.

వేగంగా ఆక్సిజన్ సరఫరా జరగడం లేదు. దీంతో పాటు కేంద్ర ప్రభుత్వం పీఎం కేర్స్ ఫండ్ నుంచి దేశంలో 160కి పైగా ఆక్సిజన్ ప్లాంట్లకు నిధులు కేటాయించినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల అలసత్వం కారణంగా అవి నిర్మాణానికి నోచుకోలేదు. ఉదాహరణకు తెలంగాణకు 6 ఆక్సిజన్ ప్లాంట్లు కేటాయించినా వాటిని సకాలంలో నిర్మించి, వినియోగించుకోవడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విఫలమైంది. వాస్తవానికి ఆక్సిజన్ ఉత్పత్తి, సరఫరా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలోనే ఉన్నప్పటికీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం తమ పరిధిలోని అన్ని పారిశ్రామిక ఉత్పత్తులను నిలిపివేసి, మెడికల్ ఆక్సిజన్ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు అందిస్తోంది. దీనిపై మీడియాలో వస్తున్న ప్రచారాలన్నీ సత్యదూరాలు, అవాస్తవాలు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన సహకారాన్ని అందిపుచ్చు కొని కరోనా బారినపడ్డ ప్రజలకు ఆక్సిజన్ అందుబాటులో ఉంచాల్సిన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలదే.

ఆత్మ నిర్ధార భారత్ సూక్ష్మతతో దేశమే కరోనాకు వ్యాక్సినేషన్ తయారు చేసుకున్నది. ప్రపంచదేశాలకు అందించింది. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ కూడా ఈ వ్యాక్సినే సామర్థ్యాన్ని గుర్తించింది. ఇప్పుడు సొంత రాష్ట్రాల అవసరాలు తీరని పరిస్థితి తలెత్తింది. వ్యాక్సినే పరిష్కారం అని కొందరు నిపుణులు, వైద్యులు ఘంటాపథంగా చెబుతున్న నేపథ్యంలో ప్రజలలో దీని కొరత మరి భయాందోళనలు రేపుతోంది. ఈ పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది?

భారతదేశం కరోనాను నియంత్రించి, అరికట్టే చర్యలలో భాగంగా వ్యాక్సినే ఉత్పత్తికి కావాల్సిన పరిశోధనలను కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలోని పరిశోధన సంస్థలు గత ఏప్రిల్ నుంచే ప్రారంభించాయి. భారత దేశంలోని వ్యాక్సినే తయారుచేసే సీరం ఇండియా, భారత్ బయోటెక్ వంటి కంపెనీలు భారత ప్రభుత్వ సాంకేతిక సహకారంతో పరిశోధనలు ప్రారంభించి 2021 జనవరి నాటికి కరోనా వ్యాక్సినేను అందుబాటులోకి తెచ్చాయి. ఈ వ్యాక్సినే ప్రారంభ దశలోనే కేంద్ర ప్రభుత్వం క్రమబద్ధంగా 2021 చివరి నాటికి దేశ ప్రజలందరికీ ఉచిత వ్యాక్సినే ఇచ్చేందుకు ప్రణాళిక సిద్ధం చేసింది. వ్యాక్సినే తొలిదశలో ప్రధానమంత్రితో సహా కేంద్ర ప్రభుత్వం వ్యాక్సినేపై ప్రజలకు అవగాహన

కల్పించేందుకు కృషి చేసినప్పటికీ ఆశించినంత వేగంగా వ్యాక్సినేషన్ జరగలేదు. దానికి తోడు కరోనా సెకండ్ వేవ్ తీవ్ర రూపం దాలుస్తున్న ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వ కృషి కారణంగా ప్రజలలో వచ్చిన అవగాహన ఫలితంగా వారు వ్యాక్సినే వేయించుకునేందుకు సిద్ధమవుతున్నారు. అయితే దానికి అనుగుణంగా ఈ రెండు కంపెనీలు ఉత్పత్తిని పెంచేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు తీసుకుంది. అవసరమైన ఆర్థిక సహాయాన్ని కూడా ఈ సంస్థలకు అందించింది. ఈ కారణంగా ఈ జూలై నెల వరకు ఈ రెండు పరిశ్రమలు ప్రతి నెలా కనిష్టంగా 10 నుంచి 15 కోట్ల డోసుల వరకు ఉత్పత్తి చేయడానికి సిద్ధమయ్యాయి. ఈ ఆగస్టు నుంచి కనీసం 20 కోట్ల డోసులు ఉత్పత్తి చేయడానికి ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని పెంచుకుంటున్నాయి. ఫలితంగా 2021 సంవత్సరాంతానికి దేశంలో 18 ఏళ్లు పైబడి కరోనా వ్యాక్సినేకు అర్హులైన ప్రతి ఒక్కరికీ 2 డోసుల వ్యాక్సినే ఇచ్చే కార్యక్రమం పూర్తవుతుందని కేంద్ర ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. దీనికి తోడు ప్రపంచంలో వివిధ దేశాలలో తయారవుతున్న స్పూత్నిక్, ఫైజర్, జాన్సన్ అండ్ జాన్సన్ వంటి కంపెనీలు భారతదేశంలోని వివిధ సంస్థలతో ఒప్పందం కుదుర్చుకొని పరిశోధనలు ప్రారంభించాయి. మూడోదశ పరిశోధనలు పూర్తికాగానే ఆ వ్యాక్సినేలను కూడా భారతదేశంలో అందుబాటులో ఉంచాలని కేంద్రం ప్రణాళిక సిద్ధం చేసింది. వీలన్నిటినీ సమగ్రంగా సిద్ధం చేస్తే 2021లో భారతదేశం కరోనాపై పూర్తి నియంత్రణ సాధిస్తుందని కేంద్ర ప్రభుత్వం విశ్వాసంతో ఉంది. అయితే భారతదేశంలోని కొన్ని ప్రతిపక్ష పార్టీలు, నాయకులు, కొన్ని పత్రికలు వ్యాక్సినేపై చెస్తున్న దుప్ప్రచారం దేశ శ్రేయస్సు దృష్ట్యా మంచిది కాదని భావిస్తున్నాను.

వ్యాక్సినే కేటాయింపులు, పంపిణీ పక్కబడిగా జరిగిందని వార్తల ద్వారా తెలుస్తోంది. అయినా వ్యాక్సినే, దానితో పాటు మెడికల్ ఆక్సిజన్ బ్లాక్

మార్కెట్ కు ఎలా తరలిపోయాయి? రెమ్డిసివర్ పాతికవేల రూపాయల నుంచి లక్షన్నర రూపాయల వరకు ధర పలికిందని వార్తలు వచ్చాయి. లోపం ఎక్కడుంది?

భారతదేశం మొత్తం ప్రపంచంలోనే వ్యాక్సినేషన్ కార్యక్రమంలో మొదటిస్థానంలో ఉంది. అమెరికా కంటే ముందుంది. ఇప్పటికే 16 కోట్లకు పైగా వ్యాక్సినేషన్ మొదటి డోసు పూర్తి చేసుకున్న ఏకైక దేశం భారతదేశమే. 138 కోట్ల జనాభా ఉన్న పెద్ద దేశంలో టీకా ఉత్పత్తి పేరుతో సరేంద్ర మోదీ నాయకత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న అనేక సమర్థవంతమైన చర్యల కారణంగా ఇది మరింత వేగవంతంగా ముందుకు సాగుతోంది. వ్యాక్సినేషన్ అనేది నాకు తెలిసినంత వరకు ఎక్కడా బ్లాక్ మార్కెట్ లోకి తరలే అవకాశమే లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం వ్యాక్సినేషన్ బ్లాక్ మార్కెట్ జరగకుండా సమర్థవంతమైన చర్యలు తీసుకుంది, తీసుకుంటోంది కూడా. దీంతో పాటు మెడికల్ ఆక్సిజన్ కొరతను ఆసరాగా చేసుకొని కొంతమంది బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తున్నట్లు నా దృష్టికి వచ్చింది. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సహకరించి ఆక్సిజన్ రవాణా సరఫరాను వేగవంతంగా, సమర్థవంతంగా నిర్వహించగలిగితే ఈ బ్లాక్ మార్కెట్ ను తగ్గించ వచ్చు. అదేవిధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ యంత్రాంగమే ఈ బ్లాక్ మార్కెట్ ను నిరోధించగలుగుతుంది కాబట్టి బ్లాక్ మార్కెటింగ్ ను అరికట్టడానికి కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని నేను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దీంతో పాటు కరోనా రోగుల చికిత్స కోసం ఇచ్చే రెమ్డిసివర్ అనే మందు బ్లాక్ మార్కెట్ జరుగుతుందని తెలిసింది. కరోనా బారినపడ్డ ప్రతి రోగికి రెమ్డిసివర్ అనే ఇంజక్షన్ అవసరం లేదని గుర్తించాలి. అయితే ప్రైవేటు ఆసుపత్రుల్లో ఇస్తున్న చికిత్సలో రెమ్డిసివర్ తప్పనిసరి అని జరుగుతున్న ప్రచారం కారణంగా దీని డిమాండ్ పెరిగింది. రెమ్డిసివర్ అనే మందు పేటెంట్ పరిధిలో ఉన్న కారణంగా కొన్ని కంపెనీలు మాత్రమే ఈ మందును ఉత్పత్తి చేస్తున్నందున పెరిగిన డిమాండ్ మేరకు అందించడంలో జరుగుతున్న జాప్యాన్ని ఆసరాగా తీసుకొని కొంతమంది డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, వైద్య సిబ్బంది దీనిని బ్లాక్ మార్కెట్ చేస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. అయితే రెమ్డిసివర్ అవసరాన్ని గుర్తించిన కేంద్ర ప్రభుత్వం మరిన్ని కంపెనీలకు ఈ మందు తయారు చేసేందుకు అనుమతులు ఇచ్చింది. ఒక వారంలోపు ఆయా కంపెనీల ఉత్పత్తులు ప్రారంభమై పూర్తి స్థాయిలో రెమ్డిసివర్ ఇంజక్షన్ అవసరమైనంతగా అందుబాటులో ఉంటుందని భావిస్తున్నాను. తెలంగాణలో కరోనా రోగుల సంఖ్యను దృష్టిలో ఉంచుకొని కేటాయించిన 30వేల ఇంజక్షన్లకు బదులుగా 1.25 లక్షలకు

పైగా వినియోగం జరిగింది. దీనిని బట్టి రెమ్డిసివర్ ఇంజక్షన్ వాడకం ఏ స్థాయిలో జరుగుతున్నదో అర్థమవుతుంది. ఈ కొరతను అవసరంగా మార్చుకొని కొన్ని ప్రైవేటు ఆసుపత్రులు కరోనా రోగుల నుండి అక్రమ వసూళ్లకు పాల్పడుతున్నారేమో అని అనిపిస్తోంది. దీనికి తోడు కొంతమంది దుర్మార్గులు నాణ్యత లేనటువంటి (spurious drugs) ఇంజక్షన్లను రెమ్డిసివర్ పేరు మీద అమ్ముతున్నట్లుగా తెలుస్తోంది. దీని వల్ల రోగం తగ్గకపోగా రోగి మరింత ప్రమాదంలో పడే అవకాశం ఎక్కువ. అందుకోసం కరోనా రోగులెవరూ కూడా బ్లాక్ మార్కెట్ లో రెమ్డిసివర్ పేరు మీద వస్తోన్న మందులను కొనొద్దని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

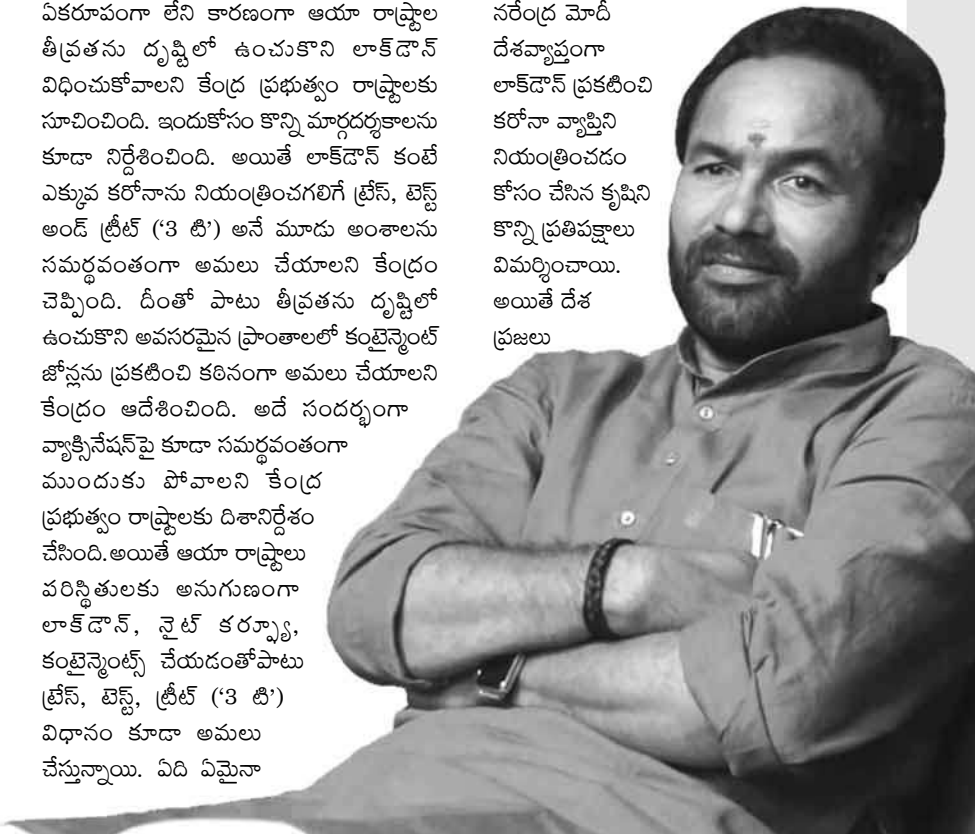
లాక్ డౌన్ ను ఆఖరి ఆస్త్రంగానే ప్రయోగించాలని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ భావిస్తున్నారు. అదే రాష్ట్రాలకు కూడా సూచిస్తున్నారు. కానీ ప్రజలలో అత్యధికులు కరోనా కట్టిడికి అవసరమైన నిబంధనలను పాటించడంలేదన్నది స్పష్టం. రోజువారీ కేసులు లక్షలకు చేరుకుంటున్న తరణంలో ఈ క్షిప్ర సమస్యను ఎలా పరిష్కరించవలసి ఉంటుంది?

దేశంలో కరోనా సెకండ్ వేవ్ కారణంగా కరోనా బారిన పడతాన్న వారి సంఖ్య రోజురోజుకు పెరుగుతూ, అది ఇప్పుడు 4 లక్షలు దాటించడమే వాస్తవం. అయితే 2020 లాక్ డౌన్ అనుభవాలతో దేశం మొత్తం మీద కరోనా వ్యాప్తి ఏకరూపంగా లేని కారణంగా ఆయా రాష్ట్రాల తీవ్రతను దృష్టిలో ఉంచుకొని లాక్ డౌన్ విధించుకోవాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాలకు సూచించింది. ఇందుకోసం కొన్ని మార్గదర్శకాలను కూడా నిర్దేశించింది. అయితే లాక్ డౌన్ కంటే ఎక్కువ కరోనాను నియంత్రించగలిగే ట్రేస్, టెస్ట్ అండ్ ట్రీట్ ('3 టీ') అనే మూడు అంశాలను సమర్థవంతంగా అమలు చేయాలని కేంద్రం చెప్పింది. దీంతో పాటు తీవ్రతను దృష్టిలో ఉంచుకొని అవసరమైన ప్రాంతాలలో కంటైన్మెంట్ జోన్లను ప్రకటించి కఠినంగా అమలు చేయాలని కేంద్రం ఆదేశించింది. అదే సందర్భంగా వ్యాక్సినేషన్ పై కూడా సమర్థవంతంగా ముందుకు పోవాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాలకు దిశానిర్దేశం చేసింది. అయితే ఆయా రాష్ట్రాలు పరిస్థితులకు అనుగుణంగా లాక్ డౌన్, నైట్ కర్ఫ్యూ, కంటైన్మెంట్స్ చేయడంతోపాటు ట్రేస్, టెస్ట్, ట్రీట్ ('3 టీ') విధానం కూడా అమలు చేస్తున్నాయి. ఏది ఏమైనా

మే నెలాఖరు వరకు కరోనా విజృంభణను నియంత్రించగలమన్న విశ్వాసంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాలకు దిశా నిర్దేశం చేస్తోంది. ఆయా రాష్ట్రాలు తమ రాష్ట్ర ఆర్థికాంశాలు, పేదల జీవనోపాధిని దృష్టిలో ఉంచుకొని నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం పేదలకు ఉచిత రేషన్ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగిస్తూనే ఉంది. దీంతో పాటు దిగువ మధ్యతరగతి ప్రజల కోసం ఆర్థిక కూడా అనేక వెసులుబాట్లు కల్పించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారాన్ని అందిస్తున్న కొన్ని కరోనా వ్యాప్తిని నియంత్రించడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మరింత సమర్థవంతంగా పని చేయాలని ఆశిస్తున్నాను.

కరోనాను అడ్డం పెట్టుకుని కొన్ని రాజకీయ పక్షాలు, ప్రజా సంఘాలు బీజేపీ మీద, మోదీ ప్రభుత్వం మీద అవమానకరమైన విమర్శలకు దిగుతున్నాయి. కానీ ఈ విమర్శలలోని నిజా నిజాలను సాధారణ ప్రజానీకం దృష్టికి తెచ్చే యత్నం జరగడం లేదని చాలామంది భావన. బాధ కూడా. ఇది నిష్ప్రయత్నక ప్రభుత్వం కాదన్న సగటు భారతీయుడి నమ్మకాన్ని వమ్ము చేసేందుకు యత్నిస్తున్నారు. రైతుల పేరుతో జరుగుతున్న అరాచకంలో బయటపడిన టూలీకిట్ కుట్రకు ఇది కొనసాగింపనన్న అభిప్రాయం కూడా ఉంది. దీని మీద మీ స్పందన!

2020 మార్చి 25న భారత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ దేశవ్యాప్తంగా లాక్ డౌన్ ప్రకటించి కరోనా వ్యాప్తిని నియంత్రించడం కోసం చేసిన కృషిని కొన్ని ప్రతిపక్షాలు విమర్శించాయి. అయితే దేశ ప్రజలు

ఈ నిర్ణయాన్ని స్వాగతించి, లాక్డౌన్ అమలులో పూర్తిగా కరోనాను నియంత్రించడానికి ముందు వరసలో ఉండి పని చేస్తున్న వైద్యులు, వైద్య సిబ్బంది, పారిశుధ్య కార్మికులు, పోలీసులకు సంఘీభావంగా సరేంద్ర మోదీ ఇచ్చిన పిలుపు అందుకొని కొవ్వొత్తులు వెలిగించారు, చప్పట్లు కొట్టారు. అన్ లాక్డౌన్ ప్రారంభమైన తర్వాత సరేంద్ర మోదీగారి నాయకత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆత్మనిర్భర్ భారత్ ప్యాకేజీ పేరుతో 20 లక్షల కోట్ల రూపాయలకు పైగా నిధులను వివిధ వర్గాలకు, వివిధ రూపాల్లో అందించింది.

సరేంద్ర మోదీ వట్ల రోజురోజుకు పెరుగుతున్న ఆదరణను సహించలేని కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు, విదేశీ భావజాలంతో

తప్పుపట్టింది. వ్యాక్సిన్ పై సమ్మకం లేదని, వేసుకోవద్దని కొందరు ప్రతిపక్ష నేతలు బహిరంగ ప్రకటనలే చేశారు. ఇంత చేస్తున్నా భారత ప్రజలు ఈ రాజకీయ పార్టీలను, విదేశీ భావజాలం ముసుగులో పని చేస్తున్న కమ్యూనిస్టులను, వారి ప్రభావంతో నడుస్తున్న కొన్ని పత్రికా ప్రసార సాధనాలు చేస్తున్న దుష్ప్రచారాన్ని అర్థం చేసుకున్నారు. అందుకే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్న అన్ని రకాల ఆదేశాలను ప్రజలు తు.చ. తప్పకుండా పాటిస్తున్నారు. ఈ క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో ప్రజలకు ఆత్మవిశ్వాసం నింపాల్సిన కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు కేంద్ర ప్రభుత్వంపై చేస్తున్న తప్పుడు ప్రచారాన్ని ప్రజలు అర్థం చేసుకున్నారు. మీ ప్రశ్నలోనే దుష్ప్రచారం ఉందని అంటున్నప్పుడు ఇది తప్పుకుండా దుష్ప్రచారమేనని నేను భావిస్తాను. ప్రజలు అర్థం చేసుకున్నప్పుడు ఈ దుష్ప్రచారాన్ని

ఈ కరోనా మహమ్మారి ప్రపంచాన్నంతా కబళిస్తున్నది. ప్రపంచ మానవాళి వికాసానికి, అభివృద్ధికి ఇది అడ్డంగా మారింది. ప్రపంచ దేశాలన్నీ ఈ కరోనాను నియంత్రించడానికి తీవ్రంగా కృషి చేస్తున్నాయి. భారతదేశం కూడా సరేంద్ర మోదీ నాయకత్వంలో ఈ కరోనాను అరికట్టడానికి రాత్రిబంజ్లా కృషి చేస్తున్నది. ఇందులో భాగస్వాములంతా సమర్థవంతంగా పని చేస్తున్నారు, అనేక ప్రయోగాత్మక నిర్ణయాలు కూడా తీసుకున్నారు. నాకు తప్పకుండా విశ్వాసం ఉంది... ఈ సంవత్సరాంతానికల్లా కరోనాను నియంత్రిస్తామని, కరోనాపై విజయం సాధిస్తామని! అయితే ఈ క్లిష్ట సమయంలో రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలలో ఉన్న ప్రజలు సంయమనంతో, కలసికట్టుగా, సమర్థవంతంగా కరోనాను అరికట్టేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి

ప్రపంచ దేశాలన్నీ భారత ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న నిర్ణయాలను స్వాగతిస్తుంటే దేశంలోని కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు విమర్శించడాన్ని ప్రజలు అర్థం చేసుకుంటున్నారు. వలస కార్మికుల సమస్యను భూతద్దంలో చూపి మోదీ ప్రభుత్వాన్ని బద్దాం చేసే ప్రయత్నం కూడా చేశారు. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం 40వేల కోట్ల రూపాయల అదనపు నిధులతో (బడ్జెట్ కేటాయింపులు కాకుండా) గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా ఈ వలస కార్మికులను ఆదుకున్నది. గరీబ్ కళ్యాణ్ యోజన కింద ప్రతి పేదవానికీ అన్నం పెట్టింది. ఆకలి చావులు లేకుండా చూడ గలిగింది. చివరకు స్వదేశీ సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో తయారైన వ్యాక్సిన్ పరిశోధనలను కూడా విపక్షం తప్పుపట్టింది. వ్యాక్సిన్ పై సమ్మకం లేదని, వేసుకోవద్దని కొందరు ప్రతిపక్ష నేతలు బహిరంగ ప్రకటనలే చేశారు.

పని చేస్తున్న కొన్ని సంస్థలు అర్థం లేని విమర్శలతో ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. చివరకు ఆత్మనిర్భర్ భారత్ ప్యాకేజీని కూడా విమర్శించారు. ఇంత కష్టకాలంలో కూడా దేశ ఆర్థిక రంగాన్ని గాడిన పెట్టి, ముందుకు తీసుకెళ్తున్న సరేంద్ర మోదీని బద్దాం చేయడానికి ఈ రాజకీయ పార్టీలు కుట్ర చేస్తున్నాయి. ప్రపంచ దేశాలన్నీ భారత ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న నిర్ణయాలను స్వాగతిస్తుంటే దేశంలోని కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు విమర్శించడాన్ని ప్రజలు అర్థం చేసుకుంటున్నారు. వలస కార్మికుల సమస్యను భూతద్దంలో చూపి మోదీ ప్రభుత్వాన్ని బద్దాం చేసే ప్రయత్నం కూడా చేశారు. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం 40వేల కోట్ల రూపాయల అదనపు నిధులతో (బడ్జెట్ కేటాయింపులు కాకుండా) గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా ఈ వలస కార్మికులను ఆదుకున్నది. గరీబ్ కళ్యాణ్ యోజన కింద ప్రతి పేదవానికీ అన్నం పెట్టింది. ఆకలి చావులు లేకుండా చూడ గలిగింది. చివరకు స్వదేశీ సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో తయారైన వ్యాక్సిన్ పరిశోధనలను కూడా విపక్షం

దాని వెనక ఉన్న శక్తులను ప్రజలే తిప్పికొడతారు. అందుకే కరోనా కంటే ముందు ప్రపంచం, కరోనా తర్వాత ప్రపంచం.. అందులో భారతదేశం పాత్ర దానికనుగుణంగా కార్యాచరణ ఇది మోదీ గారి దార్శనికతకు అర్థం పడుతుంది. అయితే ఇదే సందర్భంగా ఆత్మనిర్భర్ భారత్ ప్యాకేజీలో భాగంగా గత జూన్ లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆర్డినెన్స్ ల స్థానంలో పార్లమెంటులో ఆమోదం పొందిన మూడు వ్యవసాయ బిల్లులకు వ్యతిరేకంగా రైతుల పేరుతో జరుగుతున్న ఆందోళనలు దురదృష్టకరం. దీని వెనక ఉన్న స్వదేశీ, విదేశీ శక్తులను, కుట్రలను భారత రైతాంగం అర్థం చేసుకుంది. మరి ముఖ్యంగా పంజాబ్ రైతులు మొన్న రబీ కొనుగోళ్లలో కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలకు పూర్తిగా సంతోషంగా ఉన్నారు. ఇటువంటి కుట్రపూరిత రైతు ఉద్యమాలకు రాబోయే రోజులలో మద్దతు లభించదని నేను భావిస్తున్నాను.

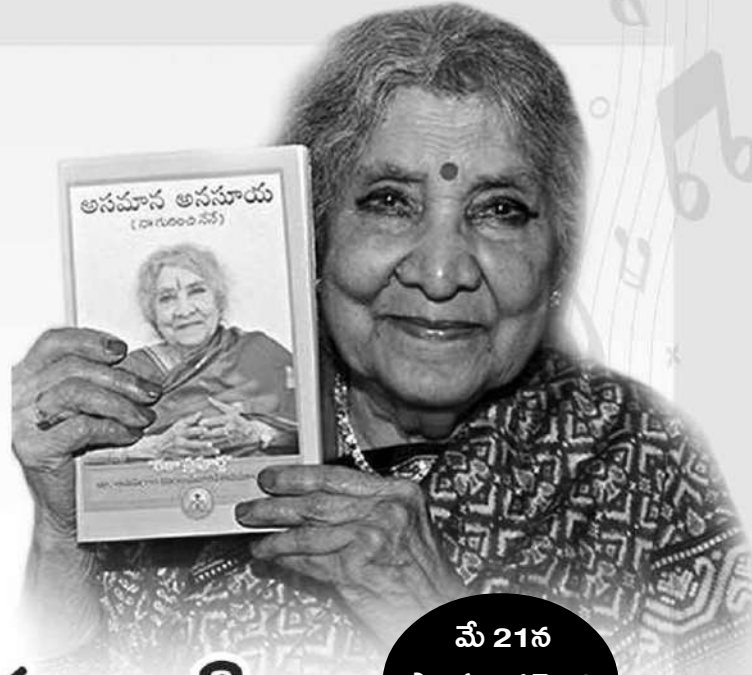
ఈ కల్లోల కాలంలో దేశ ప్రజలకు, ముఖ్యంగా తెలుగువారికి మీరిచ్చే సందేశం.

సహకరించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సమన్వయంతో కలసి కరోనాను నియంత్రించేందుకు రాజకీయాలను దూరం పెట్టాల్సిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ప్రజల ప్రాణాల ముందు రాజకీయాలు చాలా చిన్నవి. ఓట్లు, సీట్లు అసలు ముఖ్యమే కాదు. కరోనాను ఎదుర్కోవేందుకు ధైర్యమే ఒక మందు. ధైర్యంగా ఉందాం.. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇచ్చే మార్గదర్శకాలను పాటిద్దాం.. మాస్కులు ధరిద్దాం.. భౌతికదూరాన్ని పాటిద్దాం.. చేతులను కడుక్కుందాం.. కరోనాకు దూరంగా ఉందాం.. ఏ కారణం చేత కరోనా మనకు వచ్చినా ధైర్యంగా కరోనాను జయిద్దాం. ఇప్పటికే దేశంలో 2 కోట్లకు పైగా ప్రజలు కరోనాను జయించారు. వాళ్లందరి మార్గంలో మనమూ వెళ్దాం. దీంతోపాటు టీకా ఉత్పాదన కూడా మరింత వేగవంతంగా, సమర్థవంతంగా పూర్తి చేసేందుకు సహకరిద్దాం..

సంస్కృతి అంటే జీవనసౌరభం. వేషభాషలు, ఆటపాటలు, ఆచార సంప్రదాయాల కలయికతో జీవితాన్ని ఫలప్రదం చేసుకోవడం. ఇందులో లలిత కళలే కాదు జానపదకళలూ మమేకమైఉంటాయి. జానపదుని నోటిలోనుంచి అలవోకగా ఉబికిన పదమే పాదమై, లలితమై, జానపదమై సాగితే అదే జానపదగేయంగా అలరారుతుంది. అందులో జానపదుల ఆశ ఉంటుంది. అదే జానపదుని శ్వాసగా గుర్తింపునిస్తుంది. జానపదాల పేరు వినడంతోనే వింజమూరి అనసూయాదేవి పాట మదిలో మెదులుతుంది. ఆ కళాప్రపూర్ణ ఆలపించిన, స్వరరచన చేసిన, పరిశోధనా ఫలాలు రాశిగా కనిపిస్తాయి. ఎన్నో సంపుటాలుగా రచించిన, సంగీత దర్శకత్వం వహించిన సందర్భాల నేపథ్యంలో ఈ కవితామాలిక:

మే 21న
సాంస్కృతిక వైవిధ్య
దినోత్సవం

కళావని గానవాణి

వింజమూరి... విరితోటలో సంగీత సిరి

పల్లె పదాల సొగసులపైనే తొలి నుంచీ గురి
దశాబ్దాలుగా పలు తరాలుగా మీ వాణి; బాణి
వెలువరించి చరితార్థ అయింది ఆకాశవాణి.

తెలుగువారి లలిత సంగీత ప్రియత్వం

మీతో చేయించింది తియ్యటి గీతాయానం

తోమ్మిది పదుల ప్రాయంలో జంట పుస్తకావిష్కరణం

భావ - జానపద గేయరాణి మెడలో మణిహారం.

జాతీయ గీతాల దేశభక్తి, గ్రామీణ స్వరాల అనురక్తి

కలగలిసి రవళించిన మీ శక్తి యుక్తి

వినసొంపు పాటగా కనువిందు తోటగా

వెల్లివిరిసి కలిగించింది చింతల నుంచి విముక్తి

జంధ్యాల శ్రీధర్ బాబు

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అలనాడెన్నడో నేతాజీ సన్నిధిలో మీ 'అరుణారుణ' ఆలాపన
నాటికీ నేటికీ శ్రోతలను వీడని వాడని ఉద్భవన
ఐక్యరాజ్యసమితి సంస్థాగత సమక్షంలో ప్రదర్శన
ఏళ్లు గడిచినా మరుపురాని మరువలేని విశ్లేషణ.

విసుగూ విరామంలేని అలుపు సోలుపు కానరాని

మీ నిత్య నిరంతర సుమధుర స్వరవాహిని

జయభారతికైన పల్లెపడతికైనా

నిండు మనసుతో కొనసాగించే సుమార్చన.

గాన కృతార్థత, జీవన సఫలత

మేళవించిన పాటల ప్రపంచాన

మీరుకాక మరెవరుంటారు గాయనీ!

అనుక్షణం పులకిస్తుంది సకల భారతావని.

శాస్త్రీయత నేర్చుకున్నా, వరించింది లలితం

జీవితమంతటినీ తరింపజేసింది మాత్రం జానపదం

మీ మాటమాటలో దివ్యధాత్రి స్పర్శనం

పాటపాటలో 'మనసున మల్లె మాలలూగిన' దర్శనం.

సోదరి సీతతో దేశ విదేశీ వేదిక గాత్ర పులకింతలు

అనసూయమ్మ సమర్పణలు సభా పరవశ డోలికలు

జానపద మహారాణి ! కళావని విరిబోణి !

సంస్కృతి వైవిధ్య ఉత్సవానికి మీరే వీణాపాణి. ★

యుద్ధంలో గెలిచినవారు ఓడినవారిపై; వారి ఇళ్లు, ఆస్తులపై దాడి చేసి మానప్రాణాలను దోచుకోవడం మధ్యయుగాల నీతి. ప్రజాస్వామిక యుగంలోను గెలిచిన పార్టీలు ప్రత్యర్థుల పట్ల ఇదే విధంగా వ్యవహరిస్తే? ప్రస్తుతం పశ్చిమ బెంగాల్‌లో జరుగుతున్నది ఇదే. మే 2వ తేదీన ఎన్నికల ఫలితాలు వెలువడిన వెంటనే మొదలైన అమానుష ఘటనలు దీనిని రుజువు చేస్తున్నాయి. ఇవన్నీ ఒక పథకం ప్రకారం జరిగినవే. బీజేపీతో పాటు ఇతర విపక్షాల కార్యకర్తలు, అభిమానులపై తృణమూల్ కాంగ్రెస్ పార్టీ (టీఎంసీ) సాగించిన హింసాకాండలో ఇప్పటి వరకూ 23 మంది బలైనట్లు వార్తలు వచ్చాయి. చివరకు ఆ హింసను చూసి దేశం నివ్వెరపోతున్న తరుణంలోనే కేంద్ర మంత్రి మురళీధరన్ కాన్పూరు మీద దాడి జరిగిందంటే రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలు ఎలా ఉన్నాయో అర్థం చేసుకోవచ్చు. దేశవ్యాప్తంగా ఆందోళన వ్యక్తమైనా, కేంద్ర ప్రభుత్వం, బెంగాల్ గవర్నర్ హెచ్చరించినా మరోసారి ముఖ్యమంత్రి బాధ్యతలు చేపట్టిన మమతా బెనర్జీకి చీమ కుట్టినట్లయినా లేదు. నామమాత్రపు పరిహారంతో చేతులు దులుపుకునే ప్రయత్నం చేశారు. దేశ విభజన నాటి హింస గుర్తుకు వస్తున్నదని బీజేపీ అధ్యక్షుడు జేపీ నడ్డా విమర్శించవలసి వచ్చింది. మరోవైపు ఆ హింసపై జాతీయ మీడియా దొంగ నిద్ర నటించడమే కాదు, ఆ ఘటనలను చిన్నవిగా చేసి చూపించాలనే ప్రయత్నం చేసింది. ఇది మానవత మీద దాడి.

ప్రజాస్వామ్యంలో గెలుపోటములు సహజం. గెలిచిన పార్టీ అధికారం చేపడుతుంది. ఓడిన పార్టీ ప్రతిపక్ష పాత్రను పోషిస్తుంది. ఈ ప్రాథమిక సత్యాన్ని గ్రహించి పార్టీలు హుందాగా వ్యవహరించాలి. అంతేకానీ, గెలిచాం కాబట్టి ఏం చేసినా చెల్లుతుందనే అహం పనికిరారు. ఐదు రాష్ట్రాలకు జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికల ఫలితాల తరువాత అసోం, కేరళ, తమిళ నాడు, పుదుచ్చేరిలో ప్రశాంత వాతావరణంలో కొత్త ప్రభుత్వాలు కొలువుదీరాయి. కానీ బెంగాల్!

బలిపీఠం బె రక్తదాహంతో ఊగిపో

ఏ పార్టీవాడైనా,
పేదవాడైనా,
నిస్సహాయుడైనా
వ్యతిరేకిస్తే
రక్తమోడవలసిందే!

వాటికి పూర్తి భిన్నం. తృణమూల్ విజయోత్సవాలు ప్రతిపక్ష కార్యకర్తలకు, సమర్థకులకు కాళరాత్రులుగా మారాయి.

ఫలితాల వెంటే హింసాకాండ

పదేళ్ల మమతా బెనర్జీ పాలనకు ఓటర్లు చరమగీతం పాడతారని భావిస్తున్న తరుణంలో, ప్రచారం చివరి రోజుల్లో పరిస్థితులు మారిపోయాయి. తృణమూల్‌కు అనుకూలమైనాయి. గత ఎన్నికల్లో కేవలం 3 సీట్ల సాధించిన బీజేపీ ఈసారి ఏకంగా 77 సీట్లకు ఎదగడాన్ని టీఎంసీ జీర్ణించుకోలేక పోయింది. ఫలితాలు వెలువడగానే హింసాకాండ మొదలయింది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా బీజేపీ కార్యాలయాలతో పాటు నాయకులు, కార్యకర్తలు, మద్దతుదారుల ఇళ్లపై దాడులు జరిగాయి. విజయోత్సవాల పేరిట టీఎంసీ కార్యకర్తలు నగరాలు, పట్టణాలు, గ్రామాలు-అన్ని ప్రాంతాల్లో చెలరేగిపోయారు. బీజేపీ కోసం పని చేసిన వారే లక్ష్యంగా సాగారు. ఇళ్లు, దుకాణాలు ధ్వంసం చేశారు. లూటీలు చేసి తగుల బెట్టారు. ఇండ్లలోకి వెళ్లి మహిళల పట్ల దారుణంగా వ్యవహరించారు. పార్టీకి ఓటు వేసిన వారిని వదలలేదు.

గంగాపూర్‌లో మే 2న అధికారాన్ని బీజేపీ కార్యకర్త

ఉత్తమ్ ఘోష్ ను టీఎంసీ గూండాలు హత్య చేశారు. జగద్దల్ ప్రాంతంలో శోప రాణి మండల్, రాణాఘాట్ లో ఉత్తమ్ ఘోష్, బెలియఘటాలో అభిజిత్ సర్కార్, సోనార్పూర్ దక్షిణ్ లో హరోమ్ అధికారి, సీతాల్ కుచ్చిలో మోమిక్ మోత్ర, బోల్పూర్ లో గౌరబ్ సర్కార్ ఆ దుండగుల దాడిలో మరణించారు. ఈ మారణ కాండ టీఎంసీ కార్యకర్తల ముసుగులో ఉన్న బంగ్లా చొరబాటుదారులదేనని ప్రత్యేకంగా చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు

‘నా కళ్ల ముందే మా ఇంటిపైకి బాంబులను విసిరారు. ఇంటిని, పార్టీ కార్యాలయాన్ని ధ్వంసం చేశారు. బీజేపీ కార్యకర్తలను నందుకు టీఎంసీ కార్యకర్తలు నాపై కక్ష కట్టి దాడి చేశారు. ఏ మాత్రం కనికరం లేకుండా మా ఇంట్లో కుక్కపిల్లలను కూడా చంపారు’ అని అభిజిత్ సర్కార్ టీఎంసీ గుండాల చేతిలో హత్యకు గురయ్యే ముందు తీసుకున్న వీడియోలో చెప్పాడు.

ంగాల్

తున్న టీఎంసీ

టీఎంసీ మూకల చేతిలో అక్కడక్కడా మహిళలపై అత్యాచారం జరిగిన ఘటనలు కూడా వెలుగు చూస్తున్నాయి. నాసూర్ లో టీఎంసీ కార్యకర్తలు తమ ఇద్దరు మహిళా పోలింగ్ ఏజెంట్లపై సామూహిక అత్యాచారానికి పాల్పడ్డారని మాజీ ఎంపీ, తారకేశ్వర్ అభ్యర్థి స్వప్న్ దాస్ గుప్తా ఆరోపించారు. తన నియోజకవర్గం పరిధిలోకి వచ్చే 12 గ్రామాల్లో పలువురు మహిళా బీజేపీ కార్యకర్తలను వేధింపులకు

గురిచేశారని కూడా చెప్పారు.

సువేందుకు చేదు అనుభవం

నందిగ్రాం బీజేపీ అభ్యర్థి సువేందు అధికారి చేతిలో మమతా బెనర్జీ ఓటమిని టీఎంసీ కార్యకర్తలు జీర్ణించుకోలేకపోయారు. ఫలితాలు రాగానే హల్దియా పోలింగ్ కేంద్రంపై దాడి చేశారు. నియోజకవర్గ బీజేపీ కార్యాలయానికి నిప్పుంటించారు. విజయం సాధించి నందిగ్రామ్ వచ్చిన సువేందు వాహన శ్రేణిపై రాళ్లు, కర్రలతో దాడులు చేశారు. ఆరాంబాగ్ లో కూడా ఇదే జరిగింది. అక్కడ టీఎంసీ అభ్యర్థి సుజాత మండల్ ఓడినట్టు ప్రకటించగానే స్థానిక బీజేపీ కార్యాలయాలకు నిప్పు పెట్టారు. దక్షిణ 24 పరగణాల జిల్లాలోని గోపాల్ నగర్ ప్రాంతంలో ఇండ్లను, దుకాణాలను ధ్వంసం చేశారు. బీజేపీ పోలింగ్ ఏజెంట్ గా ఉన్న కార్యకర్త ఇంటిపై దాడి చేశారు. ఇంటిని విడిచి పెట్టి పోవాలని బెదిరించారు. ఘర్షణలకు సంబంధించిన పలు వీడియోలను, హింసాత్మక ఘటనల్లో మృతి చెందినవారి, గాయ పడినవారి ఫోటోలనూ బీజేపీ సోషల్ మీడియాలో పోస్ట్ చేసింది. ఈ ఘటనలు వేలల్లో ఉన్నాయి.

కోల్కాతాలోని ఏబీవీపీ కార్యాలయంపై టీఎంసీ కార్యకర్తలు దాడి చేసి విధ్వంసం సృష్టించారు. ఈ చర్యను ఏబీవీపీ జాతీయ కార్యదర్శి నిధిత్రిపారి ఖండించారు. బీజేపీ కార్యకర్తల ఇండ్లపై, కార్యాలయాలపై పాటుగా హిందూ దేవాలయాలపై కూడా టీఎంసీ కార్యకర్తలు, జిహాదీ శక్తులు దాడులకు పాల్పడ్డారు.

పారిపోయిన హిందూ కుటుంబాలు

ఎన్నికల తర్వాత బెంగాల్ లో జిహాదీ శక్తులు విజృంభించాయి. ఫలితాలు వెల్లడైనాక తృణమూల్

కార్యకర్తలు హింసకు పాల్పడ్డారని, ముఖ్యంగా హిందూ కుటుంబాలను వెతికి మరీ దాడులు చేస్తున్నారని స్వప్న్ దాస్ గుప్తా చెప్పారు. బీర్ భూమ్ లోని వేయి హిందూ కుటుంబాలు ఇళ్ల నుంచి పారిపోతున్నాయని టీవీట్ చేశారు. ‘ఈ ప్రాంతం నాసూర్ విధానసభ నియోజకవర్గం పరిధిలోకి వస్తుంది. భయంకరమైన పరిస్థితి నెలకొంది. మహిళలపై వేధింపులు పెరిగిపోయాయని, తక్షణమే ఈ ప్రాంతానికి భద్రత కల్పించాలి’ అని కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్ షాను కోరారు. గణేష్ ఘోష్ అనే బీజేపీ కార్యకర్త తన ప్రాణాలకు ముప్పున్న పరిస్థితుల్లో కుటుంబ సభ్యులతో కలిసి బెంగాల్ నుంచి పారిపోవలసి వచ్చింది.’ అన్నదే దాని సారాంశం.

శాంతిభద్రతలు కుప్పకూలాయి: నడ్డా

ఎన్నికల ఫలితాల తర్వాత పశ్చిమ బెంగాల్ లో శాంతి భద్రతలు పూర్తిగా కుప్పకూలాయని బీజేపీ జాతీయ అధ్యక్షుడు జేపీ నడ్డా ఆరోపించారంటే, అందులో అతిశయోక్తి లేదు. ‘హింస కారణంగా బీజేపీ కార్యకర్తలు, మద్దతుదారులు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. మహిళలు అత్యాచారాలకు గురయ్యారు. అల్లర్ల కారణంగా దాదాపు లక్షమంది స్థానికులు సొంతూర్లను వదిలేసి పోయారు. ఈ కుట్ర వెనుక ఆమె ప్రమేయం ఉంది గనుకే ఆమె నోరు మెదపకుండా ఉన్నారు. హింసను ప్రేరేపించిన మమత చేతులు ఇప్పటికీ రక్తంతో తడిశాయి. నిరుడు “అంపన్” తుపాను కారణంగా గ్రామాల్లో విధ్వంసం చూశాం. నేడు మమత కారణంగా అదే విధ్వంసం పునరావృతమైంది. హింస కారణంగా బెంగాలీలు పొరుగున ఉన్న అస్సాంకు వలసవెళ్లారు’ అని నడ్డా వ్యాఖ్యానించారు.

ఈ హింసలో 23 మంది మరణించారని బీజేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు దిలీప్ ఘోష్ ఆరోపించారు. ఎన్నికలు జరిగిన స్థానాల్లో దాదాపు సగం నియోజకవర్గాల్లో హింసాకాండ ప్రజ్వరిల్లిందని చెప్పారు.

బెంగాల్ పరిణామాలపై జాతీయ నాయకత్వం పిలుపు మేరకు దేశ వ్యాప్తంగా బీజేపీ శ్రేణులు నిరసన ప్రదర్శనలు, ధర్మాలు చేపట్టాయి. 30కి పైగా దేశాల్లోని ప్రవాస భారతీయులు కూడా నిరసన తెలిపారని బీజేపీ వర్గాలు వెల్లడించాయి. విదేశాల్లోని సుమారు 50కి పైగా నగరాల్లో ప్రవాస భారతీయులు, బెంగాలీలు పెద్ద ఎత్తున నిరసన కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారని పేర్కొన్నారు.

గవర్నర్ కు మోదీ ఫోన్

బెంగాల్ ఘర్షణలను తీవ్రంగా పరిగణించిన కేంద్ర హింసా శాఖ వెంటనే నివేదిక సమర్పించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది. సత్వరమే నివేదికను పంపని పక్షంలో ఈ వ్యవహారాన్ని తీవ్రంగా పరిగణిస్తామని హెచ్చరించింది. ఎన్నికల ఫలితాల తర్వాత భారీ హింస చోటు చేసుకున్న నేపథ్యంలో పశ్చిమ బెంగాల్ గవర్నర్ జగదీష్ ధనకర్ కు ప్రధాని మోదీ ఫోన్ చేశారు. మరోవైపు పశ్చిమ బెంగాల్ లో హింసాకాండపై సీబీఐతో విచారణ చేయించాలని బీజేపీ నేత ఒకరు సుప్రీం కోర్టును కోరారు.

చేతులూపుకుంటూ రాజీభవనం

మరోవైపు రాష్ట్ర పరిస్థితులపై గవర్నర్ జగదీష్ ధనకర్ స్పందించారు. ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి అల్పాన్ బందోపాధ్యాయ, డీజీపీ వీరేంద్రను రాజ్ భవన్ కు పిలిపించుకొని పరిస్థితిని సమీక్షించారు.

ఉన్నతాధి కారులపై ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. ఎలాంటి నివేదిక లేకుండానే రాజ్ భవన్ కు వారు రావడంపై జగదీష్ అసంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు. శాంతిభద్రతల పరిస్థితిని వివరించడంలో ఉన్నతాధికారులు విఫలమయ్యారని గవర్నర్ ఆరోపించారు. రాష్ట్ర పాలన రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా ఉండడం, హింసాత్మక ఘటనలపై వివరణ ఇవ్వకపోవడం దారుణమని ట్వీట్ లో పేర్కొన్నారు. వెంటనే శాంతి నెలకొనేలా చూడాలని వారిని ఆదేశించారు. గతేడాది ఇదే శాంతి భద్రతల విషయంలో సీఎం మమతా బెనర్జీకి, గవర్నర్ జగదీష్ ధనకర్ మధ్య వివాదం తలెత్తగా.. ఈసారి గవర్నర్ పై ప్రభుత్వం ప్రదర్శిస్తున్న తీరు సర్వత్రా చర్చనీయాంశంగా మారింది.

కేంద్ర మంత్రిపైనే...

ఎన్నికల అనంతరం రాష్ట్రంలో నెలకొన్న పరిస్థితులపై అధ్యయనం చేసేందుకు వచ్చిన కేంద్ర విదేశాంగశాఖ సహాయమంత్రి వి. మురళీధరన్ కూడా టీఎంసీ కార్యకర్తలకు లక్ష్యంగా మారారు. వెస్ట్ మిద్నాపూర్ వచ్చిన మంత్రి కాన్వాయ్ ను టీఎంసీ జెండాలను పట్టుకున్న కొందరు వ్యక్తులు అడ్డుకున్నారు. కాన్వాయ్ లోని ఓ కారుపై కర్రలు, రాళ్లతో దాడి చేశారు. ఆ దృశ్యాలను మురళీధరన్ ట్వీట్ లో షేర్ చేశారు. టీఎంసీ గూండాల్ దాడికి పాల్పడ్డారని ఆరోపించారు.

సీఎంనూ వదలద్దు

వామపక్షాలు, కాంగ్రెస్ శ్రేణులపై కూడా టీఎంసీ దాడులు కొనసాగాయి. బుర్ డ్వాన్ జిల్లా

జమల్ పూర్ లో వామపక్ష కార్యకర్త, ఐదాస్ నాయకురాలు కశాలి క్షేత్రపాల్ మరణించారు. విజయోత్సవాలు చేసుకుంటున్న టీఎంసీ కార్యకర్తలు క్షేత్రపాల్ ఇంట్లోకి ప్రవేశించారు. పదునైన కత్తితో పొడిచారు. ఆసుప్రతికి తీసుకెళ్తుండగా మార్గమధ్యంలోనే ఆమె మరణించారు. ఉత్తర 24 పరగణాల జిల్లాలో 10 మంది వామపక్ష కార్యకర్తల ఇళ్లను ద్వంసం చేశారు. దక్షిణ 24 పరగణాల జిల్లాలో జరిగిన హింసాకాండలో పలువురు వామపక్ష కార్యకర్తలకు గాయాలయ్యాయి. తమ పార్టీ శ్రేణులపై దాడులను సీబీఎం ప్రధాన కార్యదర్శి సీతారాం ఖండించారు.

మహిళా కమిషన్ రంగప్రవేశం

బెంగాల్ హింసాకాండను సుమోటాగా తీసుకుని విచారణ చేయనున్నట్లు జాతీయ మహిళా కమిషన్ ప్రకటించింది. నందిగ్రామ్ లోని తమ కార్యాలయంపై టీఎంసీ కార్యకర్తలు దాడి చేసి, మహిళా కార్యకర్తలపై భౌతికదాడులకు పాల్పడుతున్న దృశ్యాలను బీజేపీ నేతలు కైలాష్ విజయ్ వర్గియా, సంబిత్ పాత్ర షేర్

దత్తాత్రేయ హోసబలే

హింసకాదు, సామరస్యం కావాలి.

పశ్చిమ బెంగాల్ ఎన్నికల ఫలితాలు వెలువడిన వెంటనే చెలరేగిన హింసను రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ్ తీవ్రంగా ఖండించింది. దీని వెనుక కుట్ర ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నదని సర్ కార్యవాహ దత్తాత్రేయ హోసబలే ఒక ప్రకటనలో ఆరోపించారు. బెంగాల్ లో ఎన్నికైన ప్రభుత్వం తక్షణ కర్తవ్యం హింసను కట్టడి చేసి, శాంతిభద్రతలను అదుపులో ఉంచడమేనని హితవు చెప్పారు. జాప్యం లేకుండా నిందితులను అరెస్ట్ చేయడం ద్వారా బాధితులలో భద్రతా భావం నింపాలని కోరారు. వారి పునరావాసానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని సూచించారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ దిశలో వ్యవహరించే విధంగా, రాష్ట్రంలో శాంతి నెలకొల్పేందుకు అవసరమైన అన్ని చర్యలను తీసుకోవాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కూడా సూచించారు.

ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికలది ముఖ్య పాత్ర. ఈ

సంప్రదాయంలో పశ్చిమ బెంగాల్ లో ఇటీవల అసెంబ్లీకి ఎన్నికలు జరిగాయి. బెంగాల్ సమాజం మొత్తం ఉత్సాహంగా పాల్గొంది. అధికార, విపక్షాలు భావోద్వేగాలకు తగినట్లుగా, కొన్నిసార్లు ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలు పరిమితులను దాటడం సహజమే అయినా, ఎన్నికల అనంతర హింసలో కొన్ని శక్తులు అత్యంత అనాగరికమైన, నీచమైన రీతిలో మహిళలతో అసభ్యంగా ప్రవర్తించాయిని, అమాయక ప్రజలను దారుణంగా చంపాయని, ఇళ్లను తగలబెట్టాయని, దుకాణాలను దోచుకున్నాయని హోసబలే ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు.

పోటీ చేసే పార్టీలన్నీ మన దేశానికి మాత్రమే చెందినవని, ఎన్నికల్లో పాల్గొనే వారందరూ - అభ్యర్థులు, మద్దతుదారులు, ఓటర్లందరూ దేశపౌరులే అని మనం ఎప్పుడూ గుర్తుంచుకోవాలని హోసబలే హితవు చెప్పారు.

చేశారు. కమిషన్ చైర్మన్ రేఖా శర్మ నేతృత్వంలోని బృందం పశ్చిమ బెంగాల్ లో పర్యటించి, మహిళలపై దాడులకు సంబంధించి విచారణ చేస్తుందని కమిషన్ ఒక ప్రకటనలో తెలిపింది.

మీడియా ద్వంద్వ వైఖరి

బీజేపీ పాలిత రాష్ట్రాల్లో ఏ చిన్న ఘటన జరిగినా భూతద్దంలో చూపించే జాతీయ మీడియా బెంగాల్ లో జరిగిన హింసాత్మక ఘటలపై పూర్తిగా ద్వంద్వ వైఖరిని ప్రదర్శించింది. ఒకవేళ ఇవే ఘటనలు యోగి ఆదిత్యనాథ్ పాలనలోని ఉత్తరప్రదేశ్ లో జరిగి ఉంటే వార్తా వత్రికలు, టీవీ చానళ్లు ఊదరకొట్టేవి. ప్రజాస్వామ్యం చచ్చిపోయిందని శోకాలు పెట్టేవి. బెంగాల్ లో ఘటనలను నిష్పాక్షికంగా నివేదించలేదు. పైగా అక్కడక్కడా వెలుగులోకి వచ్చిన ఘటనలపై పుకార్లు అనే ముద్రవేసి తొక్కి పెట్టే ప్రయత్నాలు జరిగాయి. హక్కులు, మానవత్వం, సుప్రీంకోర్టు, ప్రజాస్వామ్యం లాంటి చిలకపలుకులు పలికే వర్గాలు పూర్తిగా మౌనం వహించాయి. తీవ్రవాదులను విడిపించడానికి రాత్రికి రాత్రే సుప్రీంకోర్టు తలుపులు తట్టేవారు ఇప్పుడు మమతకు వంతపాడుతున్నారు. ప్రజల జీవితం, హక్కులు వారి రాజకీయ దృష్టితో ముడిపడి ఉంటాయా?

మమత ఎదురుదాడి

ఈ హింసాత్మక ఘటనలు ఏమంత పెద్దవి కావని చెప్పేందుకు టీఎంసీ ప్రయత్నిస్తోంది. చనిపోయిన వారిలో తమ కార్యకర్తలు కూడా ఉన్నారని సీఎం మమతా బెనర్జీ అంటున్నారు. 16 హత్యలు జరిగాయని ఆమె అంగీకరించారు. కానీ

ఈ సంఖ్య ఇంకా ఎక్కువే ఉంటుందని వేర్వేరు ఘటనల ద్వారా తెలుస్తున్నది. వారిలో ఎక్కువ బీజేపీ కార్యకర్తలేనని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. ఎన్నికల అనంతరం జరిగిన హింసపై దర్బాస్తు చేస్తామని, మరణించిన వారి కుటుంబాలకు 2 లక్షల రూపాయల పరిహారంతో పాటు వారిని అన్ని విధాలా ఆదుకుంటామని ప్రకటించారు. హింసకు ఎన్నికల కమిషనే కారణమని ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీ ఆరోపించారు. ఇక మీదట రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలు తానే పర్యవేక్షిస్తాన్న మమత.. డీజేపీ

నీరజ్ నయాన్ పై బదిలీ వేటు వేయడమే కాక.. పాత డీజేపీ వీరేంద్రకు తిరిగి బాధ్యతలు అప్పగించారు.

బయటి శక్తుల ప్రమేయం ఉందా?

ప్రస్తుతం బెంగాల్ నుండి వస్తున్న వార్తలు, వీడియోలు ఎంతో ఆవేదన, ఆగ్రహం కలిగించే విధంగా ఉన్నాయి. వామపక్ష పార్టీ కార్యకర్తలు తమపై దాడులు చేస్తున్నారని గతంలో తృణమూల్ పార్టీ వారే ఆరోపణలు చేసేవారు. కానీ ఇప్పుడు రెట్టింపు హింస, అత్యంత పాశవికంగా, పెద్దఎత్తున సాగుతోంది.

పశ్చిమ బెంగాల్ లోకి దశాబ్దాలుగా పొరుగున ఉన్న బంగ్లాదేశ్ నుంచి అక్రమ చొరబాట్లు కొనసాగుతున్నాయి. ఫలితంగా జనాభా సమతౌల్యం చాలా వరకూ దెబ్బతిన్నది. గతంలో రాష్ట్రాన్ని పాలించిన కమ్యూనిస్టులు, ప్రస్తుత టీఎంసీ ప్రభుత్వం కూడా చొరబాటుదారులను ఓటుబ్యాంకుగా ఉపయోగించుకున్నారు. గత కొన్నేళ్లుగా మయన్మార్ నుంచి అక్రమంగా వచ్చిన రోహింగ్యాలు వీరికి తోడయ్యారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన జాతీయ పౌరసత్వ చట్ట సవరణకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఆందోళనల్లో ఈ శక్తులు చురుగ్గా పాల్గొన్నాయి. వీరంతా సహజంగానే బీజేపీని వ్యతిరేకిస్తూ టీఎంసీకి అండగా నిలిచారు. చొరబాటుదారులు దేశ భద్రతకు ప్రమాదకరంగా మారుతున్నా తృణమూల్ ప్రభుత్వం స్వార్థం కోసం వీరిని వాడుకుంటోంది. ఇది జాతీయ భద్రతకు చేటు. బీజేపీ అధికారంలోకి రాలేక పోయిందని బ్రహ్మానందంలో మునిగి తేలుతున్నవారు కనీసం ఈ వాస్తవం గుర్తించాలి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

: ఆర్ఎస్ఎస్

అవాంఛనీయ హింస ఫలితంగా నిరాశ్రయులైన పెద్దయల్డ్ కులాలు, తెగల ప్రజలతో పాటు వేలాదిమంది తమ మాన, ప్రాణాలను కాపాడు కోవటానికి పారిపోవాల్సి వచ్చిందని హోసబలే చెప్పారు. కూచ్ బిహార్ నుండి సుందర్ బిన్ వరకు ప్రతిచోటా, సామాన్య ప్రజలలో విస్తృతమైన భయపూరిత వాతావరణం నెలకొన్నదని చెప్పారు. ఈ తరహా హింస సహజీవనం కలిగిన భారతీయ సంప్రదాయానికి విరుద్ధమన్నారు. ఇది ప్రజాస్వామ్య స్ఫూర్తికి, మన రాజ్యాంగంలో పొందుపరిచిన 'ప్రజలందరూ ఒకటే' అనే భావనకు పూర్తిగా విరుద్ధం అని పేర్కొన్నారు. ఈ సందర్భంగా రాష్ట్ర పాలనా యంత్రాంగాల పాత్ర పూర్తిగా నిష్క్రియాత్మకమై, వారు ప్రేక్షకులుగా మిగిలిపోయారని విచారం వ్యక్తం చేశారు. ఈ అనాగరికమైన, అమానవీయ అల్లర్లు చేసే వారు దేనికీ భయపడకుండా ఉన్నట్లు

కనిపించలేదన్నారు. హింసను నియంత్రించడానికి రాష్ట్ర పోలీసులు, పరిపాలన ఎటువంటి చొరవ చూపకపోవడం దురదృష్టకరం అని దత్తాత్రేయ విమర్శించారు.

ఏ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నా దాని ప్రధాన బాధ్యత సమాజంలో శాంతిభద్రతల పరిరక్షణ అని దత్తాత్రేయ హోసబలే గుర్తు చేశారు. ఎన్నికల విజయం రాజకీయ పార్టీలకు చెందినది, కానీ ఎన్నికైన ప్రభుత్వం మొత్తం సమాజానికి జవాబుదారీగా ఉంటుందని చెప్పారు. హింసాత్మక చర్యలకు పాల్పడిన వారిని శిక్షించాలని సూచించారు.

ప్రస్తుత సంక్షోభ సమయంలో బాధితుల పక్షాన నిలబడడం ద్వారా ఆయా వర్గాలలో విశ్వాసం కలిగించడం కోసం, హింసను ఖండిస్తూ బెంగాల్ లోని మేధావులు, సామాజిక, మత, రాజకీయ నాయకులు శాంతి, సద్భావం, సామరస్యం నెలకొల్పడానికి చొరవ చూపాలని ఆర్ఎస్ఎస్ ఈ సందర్భంగా విజ్ఞప్తి చేసింది.

అది కరోనానే కావచ్చు, మరేదైనా కావచ్చు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయాలు మాత్రం 'ఎడ్డెమంటే తెడ్డెం' అన్నట్లుగా సాగుతాయి. గత ఏడేళ్లుగా ఇదే కథ నడుస్తోంది. జగన్మోహన్ రెడ్డి ముఖ్యమంత్రి అయిన తర్వాత ఆ ధోరణి మరింతగా పెడదారి పట్టింది. ఇందుకు ఆయనను ఒక్కరినే బాధ్యులను చేయడం సరికాదు. ప్రధాన ప్రతిపక్షం తెలుగుదేశం పార్టీ కూడా అదే బోనులో ముద్దాయిగా నిలుస్తుంది. ప్రభుత్వం తీసుకున్న ప్రతి నిర్ణయాన్ని తప్పుపట్టడం ప్రధాన ప్రతిపక్షం ప్రథమ కర్తవ్యం అన్న విధంగా ప్రతిపక్ష నేత చంద్రబాబు, ఆ పార్టీ సీనియర్ నాయకులు వ్యవహరిస్తున్నారు. ప్రతిపక్షం అన్న తర్వాత ఆ మాత్రం వికారాలు చూపకపోతే మనుగడ కష్టమని ఆ పార్టీ నాయకులు భావిస్తున్నారేమో కానీ, కరోనా మహమ్మారి సృష్టించిన ఇలాంటి విపత్కర పరిస్థితులలోనూ అదే పెడ ధోరణి సాగిస్తే ప్రజలు ఛీ కొడతారు. అంతేకాదు, ఇలాంటి వికారాలు ప్రదర్శించడం అటు ప్రభుత్వానికి గానీ, ఇటు ప్రతిపక్షానికి గానీ మంచిది కాదు. విపత్తు సమయంలో ఎన్నికల రాజకీయాలు చేయడం ఎవరికీ క్షేమం కాదు. రాష్ట్రానికి అసలు మంచిది కాదు. దేశమైనా ఒక సమయం, సందర్భం ఉంటుంది. అది మరిచి గీత దాటితే విజ్ఞత అనుపించుకోదు.

విపత్కర పరిస్థితుల్లోనూ విధ్వంసక రాజకీయాలు

దేశం, రాష్ట్రం కరోనా మహమ్మారి కోరల్లో చిక్కుకొని విపత్కర పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్న ప్రస్తుత సమయంలోనైనా అధికార, ప్రతిపక్షాలు కొంతైనా సమన్వయంతో పని చేయాలని ఎవరైనా కోరుకుంటారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా సమన్వయంతో ముందుకు సాగాలని కూడా ఎవరైనా ఆశిస్తారు. అయితే ఇటీవల ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ రాష్ట్రాలలో కరోనా పరిస్థితిని సమీక్షించిన సమయంలో జార్ఖండ్ ముఖ్యమంత్రి హేమంత్ సోరెన్ వీడియో కాన్ఫరెన్స్ లో తమకు కూడా మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చి ఉంటే బాగుండేదేమో అని ట్వీట్ చేశారు. అందుకు సమాధానంగా ఏపీ ముఖ్యమంత్రి జగన్ 'రాజకీయ పార్టీల మధ్య విభేదాలు ఉండవచ్చు.

అయినా కొవిడ్ మహమ్మారిపై పోరాటం చేస్తున్న ప్రస్తుత సమయంలో మనమంతా ఏకమవ్వాలి. పార్టీలకు అతీతంగా కొవిడ్ పై పోరాటాన్ని మరింతగా బలోపేతం చేద్దామని హితవు పలికారు.

నిజానికి ఇదేమీ తప్పు కాదు. అందరూ అదే కోరుకుంటున్నారు. ఇటీవల వచ్చిపడేంగాల్ ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన మమతాబెన్ రెడ్డి కూడా, ఇంచుమించుగా అదే అభిప్రాయం వ్యక్తపరిచారు. కొవిడ్ పై దేశం సాగిస్తున్న పోరులో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సమన్వయంతో పనిచేయాలని అన్నారు. మమత వ్యాఖ్యలను ఎవరూ తప్పు పట్టలేదు. కానీ, జగన్ చేసిన వ్యాఖ్యలపై మాత్రం టీడీపీ సోషల్ మీడియా పెద్దఎత్తున దుమారాన్నే రేపింది. చివరకు చంద్రబాబు జాతీయ స్థాయిలో తనకున్న పలుకుబడిని ఉపయోగించి

జగన్ రెడ్డిని అప్రతిష్టపాలు చేసే ప్రయత్నం చేశారు. ఆ పార్టీ నాయకులైతే.. కేసుల భయం కారణంగానే జగన్ కేంద్రం భజన చేస్తున్నారని అసృద్ధియ మీడియాలో అరచి గోల చేశారు. సోరెన్ తోనూ అదే మాట చెప్పించారు.

ఇప్పుడే కాదు. మొదటి నుంచి కూడా తెలుగుదేశం.. బీజేపీ, వైసీపీల మధ్య లేని సంబంధాన్ని అంటగట్టి తమ ఉనికిని, రాజకీయ ప్రాధాన్యతను కాపాడుకునే ప్రయత్నం చేస్తోంది. రాష్ట్రంలో మరో ప్రత్యామ్నాయ రాజకీయ శక్తి ఎదగకుండా చాలాకాలంగా ప్రయత్నిస్తున్నది. అయితే.. జగన్మోహన్ రెడ్డి అనే కాదు, చంద్రబాబు లేదా మరో నేతపై ఉన్న అవినీతి కేసుల విషయంలో కేంద్రం జోక్యం చేసుకోవడం నిజమైతే.. ఈ పాటికి ఎప్పుడో చంద్రబాబు ఎన్నికలకు ముందు తనను

రాజనాథ బాలక్రష్ణ
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

బీజేపీ, వైసీపీల మధ్య లేని సంబంధాన్ని అంటగట్టి తమ ఉనికిని, రాజకీయ ప్రాధాన్యతను కాపాడుకునే ప్రయత్నం చేస్తోంది. రాష్ట్రంలో మరో ప్రత్యామ్నాయ రాజకీయ శక్తి ఎదగకుండా చాలాకాలంగా ప్రయత్నిస్తున్నది. అయితే.. జగన్మోహన్ రెడ్డి అనే కాదు, చంద్రబాబు లేదా మరో నేతపై ఉన్న అవినీతి కేసుల విషయంలో కేంద్రం జోక్యం చేసుకోవడం నిజమైతే.. ఈ పాటికి ఎప్పుడో చంద్రబాబు ఎన్నికలకు ముందు తనను అరెస్ట్ చేస్తారంటూ వ్యక్తపరిచిన భయం నిజం అయ్యేది.

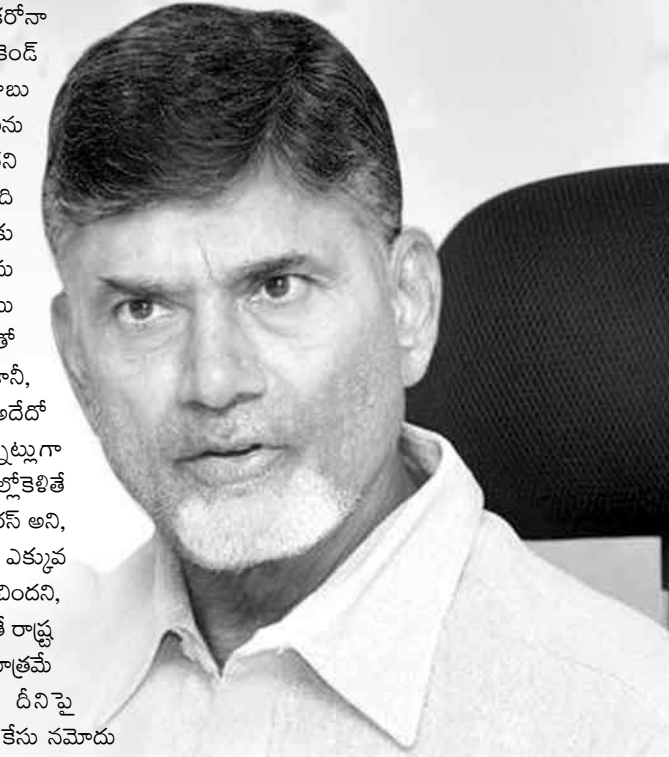
అరెస్ట్ చేస్తారంటూ వ్యక్తపరిచిన భయం నిజం అయ్యేది. 2019 ఎన్నికలకు ముందు ధర్మ పోరాటం పేరిట చంద్రబాబు, టీడీపీ గల్లీ నుంచి ఢిల్లీ వరకు సాగించిన అసభ్య జాతరకు ఎప్పుడో జైల్లో ఉండేవారు. చంద్రబాబు అవినీతి అంటే ఎరగని జాతిరత్నం కాదు, ఆయన పైనా అనేక కేసులున్నాయి. ముఖ్యమంత్రి జగన్ రెడ్డి బెయిల్ పై బండి నడిపిస్తుంటే.. ప్రతిపక్ష నేత చంద్రబాబు స్టేజీలో బండి లాగిస్తున్నారు. అవినీతి విషయంలో ఇద్దరూ సమాన ఘనులే. ఇది అందరికీ, మరీ ముఖ్యంగా ఆ ఇద్దరికీ బాగా తెలిసిన సత్యం. అందుకే, ఎప్పుడు ఏమి జరుగుతుందో అన్న భయంతో ఒకరిపై ఒకరు ఆరోపణలు చేసుకుంటారు.

కొవిడ్ పై పోరాటంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య సమన్వయం ఎంత అవసరమో.. రాష్ట్రంలో అధికార, ప్రతిపక్షాల మధ్య సమన్వయం కూడా అంతే అవసరం. అయితే, ఇప్పుడు సోరెన్ కు సుద్దులు చెవుతున్న జగన్ రాష్ట్రంలో ప్రతిపక్షాలను విశ్వాసంలోకి తీసుకోలేదు. ఎన్నికల విషయంలో కానీ, ఇంటర్ పరీక్షల విషయంలో కానీ, కొవిడ్ కట్టడికి సంబంధించిన మరో ఇతర విషయంలో కానీ, అఖిలపక్ష సమావేశం నిర్వహించడమో, ప్రతిపక్ష నాయకులను సంప్రదించడమో చేయలేదు. పరీక్షలు వద్దు, పిల్లల ప్రాణాలతో చెలగాటం వద్దు అని ప్రతిపక్షాలు చేసిన విజ్ఞప్తులను అసలు పట్టించుకోలేదు. పరీక్షలు నిర్వహించి తీరుతామని ప్రభుత్వం ఒకటికి పదిసార్లు ప్రకటించింది. పరీక్షల నిర్వహణకు అవసరమైన అన్ని ఏర్పాట్లు చేసింది. స్వయంగా ముఖ్యమంత్రి 'ఇంటర్ విద్య ప్రాధాన్యం' గురించి చెప్పుకోచ్చారు. పరీక్షలు నిర్వహించకపోతే విద్యార్థుల భవిష్యత్ అంధకారం అయిపోతుంది అన్నంతగా విద్యార్థులు, తల్లిదండ్రులు, మొత్తం సమాజంలో విజ్ఞాన వెలుగులు నింపే ప్రయత్నం చేశారు. మరోవైపు ఆ విషయంగా అధికార, ప్రతిపక్షాల మధ్య సుదీర్ఘ మాటల యుద్ధం జరిగింది. చివరకు విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు కోర్టును ఆశ్రయించడంతో పరీక్షల విషయంలో ప్రభుత్వం వెనకడుగు వేసింది. పరీక్షలను వాయిదా వేసింది. ఈ ఒక్క విషయం అనే కాదు, కొవిడ్ విషయంగా అనేక అంశాలకు సంబంధించి అధికార, ప్రతిపక్షాల మధ్య 'రాజకీయ పోరాటం' సాగింది, సాగుతోంది. కొవిడ్ పై పోరాటం కంటే.. వైరస్ పరంగా సాగిన, సాగిస్తున్న రాజకీయమే ప్రమాదకరంగా మారిందని ప్రజలు భయపడే పరిస్థితి రాష్ట్రంలో నెలకొంది.

ఇదిలా ఉంటే, జగన్ ప్రభుత్వం చంద్రబాబు నాయుడు, లోకేష్ తో సహా ఆ పార్టీ సీనియర్ నాయకులపై కేసులు అస్సాన్ని సంధించి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తోంది. అందులో కొన్ని గత ప్రభుత్వ హయాంలో జరిగిన అవినీతి, అక్రమాలు, అవకతవకలకు

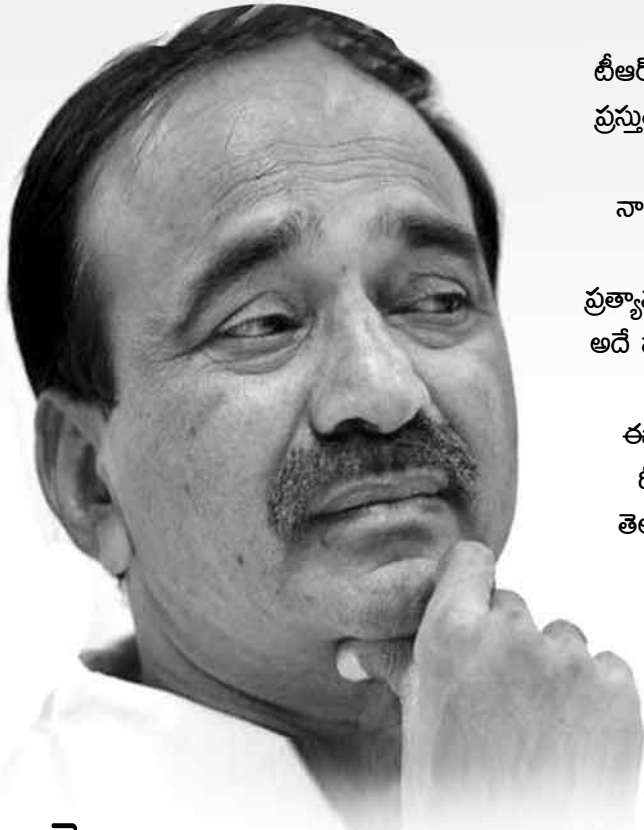
సంబంధించినవైతే.. మరికొన్ని కరోనా సంబంధిత కేసులు. కరోనా సెకెండ్ వేవ్ కు సంబంధించి చంద్రబాబు నాయుడు అసత్య ప్రచారంతో ప్రజలను భయాందోళనలకు గురిచేస్తున్నారని కర్నూలుకు చెందిన న్యాయవాది సుబ్బయ్య చేసిన ఫిర్యాదు మేరకు పోలీసులు ఆయనపై క్రిమినల్ కేసు నమోదు చేశారు. నిజానికి చంద్రబాబు స్టేజీ తెచ్చుకుని నడిపిస్తున్న కేసులతో పోలిస్తే ఇది అసలు కేసే కాదు. కానీ, తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు అదేదో చాలా ప్రమాదకర కేసు అన్నట్లుగా రాద్ధాంతం చేస్తున్నారు. వివరాల్లోకితే కరోనా సెకండ్ వేవ్ ఎన్ 4403 వైరస్ అని, ఇది కరోనా కంటే పది రెట్లు ఎక్కువ ప్రమాదకరమని సీసీఎంబీ నిర్ధారించిందని, దీనిపై జాతీయ మీడియా చర్చపెడితే రాష్ట్ర ప్రజలను అప్రమత్తం చేయడానికి మాత్రమే చంద్రబాబు మాట్లాడారని, దీనిపై న్యాయవాదిని అడ్డుపెట్టి క్రిమినల్ కేసు నమోదు చేస్తారా? అంటూ టీడీపీ నేతలు ప్రశ్నిస్తున్నారు. 'మీడియాలో మాట్లాడినందుకే చంద్రబాబు, ఆయన కుమారుడు లోకేష్ పై కేసులు పెడుతున్నారు. ప్రభుత్వం అనమర్థత వల్ల కొవిడ్ బారినపడి వేలమంది ప్రాణాలు పోవడానికి కారణమైనందుకు ముఖ్యమంత్రి జగన్ రెడ్డిపై ఎన్ని కేసులు పెట్టాలి' అని నిలదీస్తున్నారు. ఇదంతా మీడియాలో రచ్చకు తప్ప మరెందుకు పనికొచ్చే విషయం కాదు. అయినా అధికార, ప్రతిపక్ష పార్టీలు అనవసర విషయాలపై దృష్టి పెట్టినంతగా అసలు సమస్యపై దృష్టిని కేంద్రీకరింక రించడం లేదు. నిజానికి, రాష్ట్రంలో ప్రస్తుత పరిస్థితులు ఆందోళన కరంగా ఉన్నాయి. రోజురోజుకీ కొవిడ్ కేసులు విపరీతంగా పెరుగుతున్నాయి. మరణాల సంఖ్య కూడా పెరుగుతోంది. ఇలాంటి పరిస్థితిలో రాజకీయాలు చేయడం సమంజసం కాదు. సమర్థ నీయమూ కాదు.

నిజానికి, రాజకీయంగానే చూసినా మీడియా దృష్టిని ఆకర్షించేందుకు. లేదంటే అన్యాయ మీడియా ద్వారా

ప్రత్యర్థులను విమర్శించి లబ్ధి పొందాలని అనుకోవడం వల్ల ఫలితం ఉండదు. కష్టకాలంలో ఆదుకున్న పార్టీలు, నాయకులనే ప్రజలు పది కాలాల పాటు గుర్తుంచుకుంటారు. ఇప్పుడు, అందరికీ కావలసింది సానుకూల దృక్పథం, అంతే కానీ ఇలా ఎడ్డెమంటే తెడ్డెమనే ధోరణి కాదు.

ఈటల రాజేందర్. తెలంగాణ ముదిత ఉద్యమకాలం నుంచి టీఆర్ఎస్లో ముఖ్యనేత. కేసీఆర్కు అత్యంత సన్నిహితుడు. మాజీ మంత్రి. ప్రస్తుతం తెలంగాణ రాజకీయ యవనికపై హాట్ టాపిక్గా మారిన వ్యక్తి. దాదాపు మూడు వారాలుగా రాష్ట్రంలో నిత్యం చర్చల్లో నానుతున్న నాయకుడు. వివాదం మొదలైన క్రమంలో ఉవ్వెత్తున ఎగిరిపడ్డ మద్దతు చూసి తెలంగాణ వ్యాప్తంగా కలకలం చెలరేగింది. టీఆర్ఎస్కు ప్రత్యామ్నాయం ఉదయిస్తోందన్న విశ్లేషణలు కొనసాగాయి. ఈటల కూడా అదే స్థాయిలో ప్రభుత్వంపైనా, కేసీఆర్పైనా విమర్శనాస్త్రాలు సంధించడం అందరినీ ఆలోచింపజేసింది. కేసీఆర్ మాదిరిగానే మాటతీరు ఉండే ఈటల.. తానో వ్యక్తిని కాదని, ఓ శక్తిని అన్నట్లుగా ప్రకటనలు చేశారు. దీంతో తెలంగాణ అంతటా వేడి రగిలింది. ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యంగా తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి పార్టీకి వణుకు పుట్టించింది. అయితే, ఇప్పుడు కాస్తంత వేడి తగ్గినా ఆ అంశం మాత్రం రాష్ట్ర రాజకీయాల్లో చర్చనీయాంశంగా మారింది.

ఈటల దారెటు?

తెలంగాణలో ఈటల రాజేందర్ ఎపిసోడ్లో శరవేగంగా పావులు కదిలాయి. టీఆర్ఎస్ పార్టీ నేతలకు సంబంధించినవిగా పేరున్న కొన్ని మీడియాల్లో ఈటల భూకబ్జాలంటూ రోజంతా కథనాలు ప్రసారమయ్యాయి. మెదక్ జిల్లాలోని అచ్చంపేటలో అసైన్డ్ భూములు అక్రమంగా ఆక్రమించుకున్నారంటూ ఆరోపించాయి. జమున హేచరీస్ పేరుతో అక్కడ చేపడుతున్న భారీ ప్రాజెక్టు కోసం ఈటల రాజేందర్ మంత్రి హోదాలో ఉండి అక్రమాలకు పాల్పడ్డారంటూ ఆ కథనాల్లో విమర్శలు వచ్చాయి. ఆ సాయంత్రమే ఆ కథనాలకు, ఆరోపణలకు స్పందనగా అంటూ.. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ఈటల భూ కబ్జాల ఆరోపణలపై విచారణకు ఆదేశించారు. మరుసటిరోజే మెదక్ జిల్లా కలెక్టర్తో పాటు.. ఏసీబీ, విజిలెన్స్ బృందాలు అచ్చంపేటలో విచారణ చేపట్టారు. కబ్జాకు గురైన భూముల్లో అసైన్డ్ భూమి ఉన్నట్లు ప్రాథమిక విచారణలో తేలిందని కలెక్టర్ అక్కడికక్కడే ప్రకటించారు. ఆ వెంటనే దర్యాప్తునకు సంబంధించిన నివేదికను సీఎస్కు అందించారు. మరొకవైపు కేబినెట్లో ఈటల రాజేందర్ నుంచి వైద్య, ఆరోగ్య మంత్రిత్వ శాఖను తొలగించి.. సీఎం కేసీఆర్కు బదిలీ చేశారు. ఆ మరుసటిరోజే ఈటలను కేబినెట్ నుంచి బర్దర్ఫ్ చేశారు.

ఈ నేపథ్యంలో ఈటల కూడా వెనక్కి తగ్గలేదు. వాస్తవానికి తనపై భూకబ్జాల ఆరోపణలు వచ్చిన రోజు రాత్రి శామీర్పేట్లోని తన నివాసంలో ఆయన

ప్రెస్మీట్ నిర్వహించారు. తనపై వచ్చిన ఆరోపణలన్నీ అర్థరహితమని, తాను స్వయంగా వ్యాపారం చేసి చెమటోడ్డి సంపాదించిన డబ్బులతోనే జమున హేచరీస్ ప్రారంభించానని వివరణ ఇచ్చారు. అసైన్డ్ భూములు అసలు ఆక్రమించుకోలేదన్నారు. సీఎం కేసీఆర్ కావాలని తనను టార్గెట్ చేశారని, అందుకే తనపై వార్తలు ప్రసారం చేయించి.. విచారణకు ఆదేశించారని ఆగ్రహం వ్యక్తంచేశారు. తానే తప్పు చేయలేదని ప్రకటించారు. ఈ పరిణామం తర్వాత ఈటల రాజీనామా చేస్తారని అందరూ భావించారు. కానీ, అందుకు విరుద్ధంగా తాను రాజీనామా చేయబోనని ప్రకటించడంతో పొలిటికల్ హీట్ పెరిగింది.

నాలుగైదు రోజుల పాటు రాజకీయాలు హైదరాబాద్ శివారులోని శామీర్పేట్ కేంద్రానికి మారాయి. స్వపక్షాలు, విపక్షాలు అటువైపే దృష్టి సారించాయి. కేసీఆర్ నిర్ణయం, వ్యవహారశైలిని విపక్షాలు తప్పుపట్టాయి. ఈటల రాజేందర్కు అండగా నిలిచాయి. కాంగ్రెస్, బీజేపీ ముఖ్యనేతలు కూడా ఈటలను బాహుటంగా సమర్థించారు. తెలంగాణ ఉద్యమకాలం నుంచి కేసీఆర్కు వెన్నంటి ఉంటూ ఆర్థికంగా, నైతికంగా, అన్ని రకాలుగా అండదండలుగా ఉంటున్నా.. అవసరం తీరిందన్న కారణంగా కేసీఆర్ ఈటలను పక్కకు పెట్టారని, అది కూడా అవమానకర రీతిలో వ్యవహరించడంపై మండిపడ్డారు.

ఇక, ఓ దశలో ఈటల రాజేందర్ నివాసం తెలంగాణ రాజకీయాలకు కేంద్రబిందువుగా కూడా మారింది. హైదరాబాద్ నుంచే కాకుండా, తన సొంత నియోజకవర్గమైన హుజూరాబాద్ నుంచి భారీ సంఖ్యలో సన్నిహితులు, అభిమానులు, కార్యకర్తలు శామీర్పేట్కు క్యూ కట్టారు. ఈటల రాజేందర్ భవిష్యత్తుపై ఆయన ఏం నిర్ణయం తీసుకుంటారో, ఏ వ్యూహాన్ని అనుసరిస్తారో అని ఉత్కంఠగా ఎదురు చూశారు. అయితే, ఈ ఎపిసోడ్ క్రమంలో ఈటల కొద్దిరోజుల పాటు నిత్యం మీడియా ముందుకు వచ్చి ప్రకటనలు చేశారు. కేసీఆర్ అండ్ కో పైన తనదైన శైలిలో విమర్శల బాణాలు ఎక్కుపెట్టారు. ఒకదశలో కేసీఆర్కు తానే ప్రత్యామ్నాయం అన్నట్లుగా ఎదుటివాళ్లకు ఆలోచన కలిగే రీతిలో మాట్లాడారు. ఆ ఊపులో భాగంగానే శామీర్పేట్ వేదికగా ఓ ప్రకటన చేశారు. తాను సొంత నియోజకవర్గమైన హుజూరాబాద్ వెళ్తున్నానని, అక్కడ తన అనుచరులు, పార్టీ నేతలు, అభిమానులు, సన్నిహితులతో మాట్లాడతానని, అందరి అభిప్రాయాలు తీసుకొని, వాళ్ల సలహా మేరకు నిర్ణయం తీసుకుంటానని ప్రకటించారు. ఆ వెంటనే హుజూరాబాద్ బయలుదేరి వెళ్లారు. ఆ ర్యాలీలో వెయ్యికిపైగా పాల్గొన్నట్లు ఈటల అభిమానులు పేర్కొన్నారు. దారిలో ఆయా గ్రామాల్లో ఆయనకు ఘనస్వాగతం లభించింది. మధ్యాహ్నం శామీర్పేట్లో బయలుదేరిన కాన్వాయ్ హుజూరా బాద్ చేరడానికి రాత్రి పది గంటలయింది. హుజూరాబాద్లో

కిక్కిరిసిన జనం ఆయనకు స్వాగతం పలికారు.

తన నియోజకవర్గంలో మూడు రోజులు ఉన్న ఈటల నన్నిహితులు, అభిమానులతో వరుస మంతనాలు జరిపారు. ఎన్నారైలతో వర్చువల్ మీటింగ్లు కూడా నిర్వహించారు. విస్తృతంగా అభిప్రాయ సేకరణ చేశారు. హుజురాబాద్ లో ఉన్నన్ని రోజులూ మీడియాతో మాట్లాడారు. హైదరాబాద్ లో ప్రకటించినట్లుగానే హుజురాబాద్ వేదికగానే పార్టీకి, ఎమ్మెల్యే పదవికి రాజీనామా చేస్తారని, ఆ తర్వాత రాజకీయ భవిష్యత్తు గురించి కీలక ప్రకటన చేస్తారని అందరూ అనుకున్నారు. కానీ, అలా జరగలేదు. హైదరాబాద్ వెళ్లక.. సన్నిహితులతో చర్చలు జరిపి తన నిర్ణయం ప్రకటిస్తానని మీడియాతో చెప్పి హైదరాబాద్ వెళ్లిపోయారు. అయితే, ఇక్కడే భిన్న దృశ్యాల గురించి మాట్లాడుకోవాలి. హైదరాబాద్ నుంచి వందల కార్ల కాన్వాయ్ తో హుజురాబాద్ వెళ్లిన ఈటల అక్కడినుంచి హైదరాబాద్ కు తిరుగు పయనమై వెళ్లిన సమయంలో, ఆ స్థాయిలో కాదు.. కనీసం అందులో పదో వంతు కూడా స్పందన కనిపించలేదు. దీంతో.. తొలుత ఉద్వేగున ఎగిరిన ఈటల ఎవి సోడ్ ఊహించని స్థాయిలో పడిపోయింది. ఈటల హుజురాబాద్ కు వెళ్లిన సమయంలో ఉన్న జనం స్పందన ఆ తర్వాత క్రమంగా పలుచబడింది. ఆయన క్యాంపాఫీస్ లో రోజురోజుకూ జనం రాక తగ్గిపోయింది. ఆయనతో భేటీ అయ్యే నేతలు, కార్యకర్తల సంఖ్య కూడా తగ్గింది. అందుకే ఈటల తన మకాంను తిరిగి హైదరాబాద్ కు మార్చేశారని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు.

ప్రస్తుత పరిణామాల నేపథ్యంలో ఈటల ముందు పలు దారులున్నాయి. వీటిపై రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మీడియాలో, సోషల్ మీడియాలో విస్తృతంగా చర్చ జరిగింది కూడా. అయితే, తన మనసులో మాట మాత్రం ఆయన బయటపెట్టడం లేదు. బీజేపీలోకి వెళ్లాలంటే దారులు తెరిచే ఉన్నాయని సోషల్ మీడియాలో ప్రచారం నడుస్తోంది. అలాగే, కాంగ్రెస్ పార్టీలోనూ ఈటలకు అవకాశం ఉంది. ఇక, కొత్తపార్టీ పెట్టడానికి కూడా ఆయనకు అవకాశం

ఉంది. కానీ, ఆయన పూర్తి సందిగ్ధంలో పడిపోయా రన్న వ్యూహాలు వినిపిస్తున్నాయి. రోజుల తరబడి చర్చలు సాగుతున్నా.. కచ్చితమైన నిర్ణయం తీసుకోలేక పోతున్నారు. ఒకరకంగా ఈటల దారీ తెన్నూ తెలియక తికమకపడుతున్నారని అంటున్నారు. అందుకే తొలుత దుందుడుకుగా వ్యవహరించినా, ఆ తర్వాత సైలెంట్ అయ్యారు. ఆవిశూచి మాట్లాడుతున్నారు. పెద్దగా విమర్శలు చేయడం లేదు. చాలా చాకచక్యంగా, పరుష పదజాలం వాడకుండా జాగ్రత్త పడుతున్నారు.

అయితే, ఇప్పుడు తన రాజకీయ భవిష్యత్తు అనంతర పరిణామాల గురించి కాకుండా ప్రభుత్వం తనపై కేసులు బనాయితే వాటిని ఏ రకంగా ఎదుర్కోవాలి? ప్రజాబాహుళ్యంలో ఎలాంటి సానుభూతిని పొందాలి? బీసీ సామాజిక వర్గాన్ని ఎలా కూడగట్టాలి? అనే అంశాలపై ఆయన సమాలోచనలు, చర్చలు సాగిస్తున్నట్లు సమాచారం. ఇప్పటిదాకా తనను కలిసిన, తనతో చర్చించిన వాళ్లంతా ఎవరికి తోచిన అభిప్రాయాలు వాళ్లు చెప్పినా, వినడానికే పరిమితమయ్యారు. తన అభిప్రాయంగానీ, మనసులో మాటను గానీ ఎవరితోనూ పంచుకోలేదని తెలుస్తోంది.

ఇవన్నీ ఇలా ఉంటే.. ప్రధానంగా తాను బీసీ బిడ్డనని చెప్పుకోవడానికి ఈటల రాజేందర్ పదే పదే తాపత్రయపడుతున్నారు. సామాజిక తెలంగాణ నినాదాన్ని ఎత్తుకుంటున్నారు. మొదట్లో ఈ అంశాన్ని ముఖ్యంగా ఎత్తిచూపిన ఈటల.. ఆ తర్వాత ఈ దిశగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నట్లు విశ్వసనీయ సమాచారం. ఇప్పటికీ బీసీ సంఘాల్లో ఈటలపై సానుభూతి కనిపిస్తోంది. ఆ సానుభూతిని అలాగే కొనసాగించేలా ఏం చేస్తే బాగుంటుందన్న దానిపై దృష్టిపెట్టారు. బహుజన, సామాజిక తెలంగాణ నినాదంతో కొత్త పార్టీ ఏర్పాటు గురించి ఆలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. తెలంగాణలో 70శాతం మంది బీసీ జనాభా ఉండటం, వాళ్లకే రాజ్యాధికారం అంటూ కొత్త నినాదాన్ని జనంలోకి తీసుకెళ్లడం వంటి వ్యూహాలు అనుసరిస్తున్నారని, ఈ దిశగా కొందరు పనిచేస్తున్నారని వినికిడి.

అయితే, మరో విశ్లేషణ కూడా రాజకీయ వర్గాల్లో సాగుతోంది. తొలినుంచి కేసీఆర్ టార్గెట్ గా దుందుడుకుగా వ్యవహరిస్తున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ నేత రేవంత్ రెడ్డి, మాజీ ఎంపీ కొండా విశ్వేశ్వరరెడ్డి... ఈటల రాజేందర్ తో కలిసి కొత్తపార్టీ పెట్టాలన్న యోచన కూడా ఉందంటున్నారు. ఈ దిశగా ఇప్పటికే రేవంత్ రెడ్డి, ఈటల కలిసి పలుమార్లు రహస్య చర్చలు జరిపినట్లు గుసగుసలు వినిపిస్తున్నాయి. ఈ వ్యవహారం గురించి తెలుసుకున్న తర్వాతే కేసీఆర్.. ఈటలను టార్గెట్ చేసి బలవంతంగా, అవమానకర రీతిలో బయటకు పంపించినట్లు చర్చ జరుగుతోంది. ఇప్పుడు ఈటల ఎవిసోడ్ తర్వాత.. రేవంత్ రెడ్డి

తొలినుంచి కేసీఆర్ టార్గెట్ గా దుందుడుకుగా వ్యవహరిస్తున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ నేత రేవంత్ రెడ్డి, మాజీ ఎంపీ కొండా విశ్వేశ్వరరెడ్డి... ఈటల రాజేందర్ తో కలిసి కొత్తపార్టీ పెట్టాలన్న యోచన కూడా ఉందంటున్నారు. ఈ దిశగా ఇప్పటికే రేవంత్ రెడ్డి, ఈటల కలిసి పలుమార్లు రహస్య చర్చలు జరిపినట్లు గుసగుసలు వినిపిస్తున్నాయి. ఈ వ్యవహారం గురించి తెలుసుకున్న తర్వాతే కేసీఆర్.. ఈటలను టార్గెట్ చేసి బలవంతంగా, అవమానకర రీతిలో బయటకు పంపించినట్లు చర్చ జరుగుతోంది.

టీఆర్ఎస్ కు, కేసీఆర్ కు వ్యతిరేకంగా గళమెత్తడాన్ని కూడా ప్రస్తావిస్తున్నారు. అంతేకాదు, కొండా విశ్వేశ్వరరెడ్డి స్వయంగా ఈటల నివాసానికి వెళ్లి కొన్ని గంటలపాటు చర్చలు జరపడం కూడా ఈ అనుమానాలకు బలం చేకూరుస్తోంది. తెలంగాణలో కేసీఆర్ కు వ్యతిరేక శక్తిని కూడగట్టాలని రేవంత్ రెడ్డి ఎప్పటినుంచో చూస్తున్నారు. అందుకే రేవంత్ ను పలు కేసుల్లో ఇరికించారు. అయినా వెనక్కి తగ్గని రేవంత్ రెడ్డి మరింత దూకుడుగా ముందుకెళ్తున్నారు. ఈ క్రమంలోనే ఈటలతో గతంలో భేటీ అయినట్లు సమాచారం. కేసీఆర్ ను ఎదుర్కోనేందుకు తానొక్కడిగా పోరాడితే అంతగా ప్రయోజనం ఉండదని రేవంత్ భావిస్తున్నారు. అందుకే కొండా విశ్వేశ్వరరెడ్డి, ఈటలతో కలిసి ముందుకెళ్లే వ్యూహం రచించినట్లు రాజకీయ వర్గాల్లో వినిపిస్తోంది. ఇటు.. ఈటల కూడా తాజా పరిణామాల నేపథ్యంలో తానొక్కడినే కేసీఆర్ ను ఎదుర్కోలేనని, రేవంత్, విశ్వేశ్వరరెడ్డితో కలిసి అడుగు వేయాలన్న ఆలోచనలో ఉన్నట్లు సమాచారం. ఇదే నిజమైతే.. రేవంత్ రెడ్డి, ఈటల రాజేందర్, కొండా విశ్వేశ్వర రెడ్డిలు కలిసి ఏర్పాటు చేయబోయే కొత్త రాజకీయ పార్టీలోకి.. టీఆర్ఎస్, కాంగ్రెస్, బీజేపీ నుంచి పెద్ద ఎత్తున అసంతృప్త నేతలు వలసలు వచ్చేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. కాంగ్రెస్ పార్టీ లోంచి చాలామంది అటువైపు చూస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు. అలాగే, టీఆర్ఎస్ లో అసంతృప్తులు చాలామంది ఈటలతో టచ్ లో ఉన్నారని సమాచారం.

ఈ పరిణామాల నేపథ్యంలో ఈటల భవిష్యత్ ఎంతి? ఆయన మదిలో ఉన్నదేంటి? ఆయన తీసుకునే స్టేప్ ఎంతి? అభిమానులు, సన్నిహితులకు చూపించే భరోసా ఎంతి? అన్న విషయాల్లో స్పష్టత కనిపించడం లేదు. ఈ అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు త్వరలోనే తెలిసే అవకాశం ఉంది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ఆయన నన్నగా ఈలవేస్తూ స్టవ్ వెలిగించాడు. బాణలి పెట్టి నూనె వేడెక్కాక తాలింపు గింజలు వేశాడు. నీలిరంగు నైట్‌ప్యాంటు, శనగపిండి రంగు టీషర్టు మీద యాప్రాన్ కట్టుకుని మాస్టర్ చెఫ్‌లా మారిపోయిన ఆ స్టార్ హీరో ఉత్సాహంగా తాలింపు గింజల్ని దోరగా వేయించాడు.

వక్కనే సిద్ధంగా ఉంచుకున్న ఉల్లి పాయలు, వచ్చిమిల్చి, అల్లం ముక్కలు, కరివేపాకు బాణలిలో వేశాడు. గుప్పెడు జీడివప్పును జతచేశాడు. వేగిన తర్వాత నరిపడా నీళ్లుపోసి, ఉప్పు వేశాడు. నీళ్లు మరిగాక, బొంబాయి రవ్వను సన్నటి ధారగా పోశాడు. ఉండలు కట్టుకుండా తిప్పుతూ, ఉప్పా చివరిదశకు చేరుకోగానే కొత్తిమీరతో గార్నిష్ చేసి స్టవ్ ఆఫ్ చేశాడు.

డైనింగ్ టేబుల్ మీద అన్నీ సిద్ధం చేసి, “డియర్ చిల్డ్రన్ అండ్ మై డార్లింగ్, ఉప్పా రడీ. వచ్చేయ్యండి” అని కేకేశాడు.

అప్పటిదాకా మెయిన్ హాల్లోని సోఫాలో కూర్చుని ఆయన ‘వంటమాస్టర్ క్యారెక్టర్’ను ఊహించుకుంటూ గడిపిన పిల్లలు, ఆయన భార్య ధనలక్ష్మి గబగబా డైనింగ్ టేబుల్ వద్దకు చేరుకున్నారు. అప్పటికే ఆయన నాలుగు ప్లేట్లలో వడ్డించి, స్పూన్లు నిలుపుగా అమర్చాడు.

ప్లేటు మీదికి వంగి, గట్టిగా వాసన పీల్చి ‘వాప్’ అంది కూతురు. నలుగురూ కూర్చుని తినటం మొదలుపెట్టారు. తనో సెలబ్రిటీ అన్న భావం ఆయన మొహంలో ఎక్కడా ప్రతిఫలించటం లేదు.

“ఎలా ఉంది శ్రీమతిగారూ, నా చేతి వంట?” నవ్వుతూ అడిగాడు.

“చాలా బావుందండీ. ఇంకొంచెం ఉప్పు పట్టేది” అంది ధనలక్ష్మి.

“నో డాడ్. అన్నీ బాగా సరిపోయినై. సూపర్” అంది కూతురు జీడిపప్పులు విరుకొని తింటూ.

“ఎస్, డాడ్. నాకూ నచ్చింది” ప్రకటించాడు కొడుకు.

“అమ్మకి కుళ్లురా, తనకన్నా నేనే బాగా చేశానని” అన్నాడు పెద్దగా నవ్వేస్తూ.

తినటం పూర్తి కాగానే, ఆయనే అందరి పళ్లెలా తీసుకెళ్లి, సింక్‌లో పడేశాడు. రెండు ప్లేట్లు కడిగాడు.

కాసేవటి తర్వాత హాల్లోని సోఫాలను, కుర్చీలను వాక్యూమ్ క్లీనర్‌తో శుభ్రం చేశాడు.

మొలవుటమ్మ

ఎమ్మీ రామిరెడ్డి

“ఎక్స్‌లెంట్ సర్. మా ప్రోగ్రామ్ సూపర్‌హిట్ అయినట్లే”

చప్పట్లు కొడుతూ కాలర్ మైకుతో హీరోకి దగ్గరగా వచ్చాడు ఓ టీవీ ఛానెల్ రిపోర్టర్. ఆ టీవీ కొత్తగా ప్రారంభించబోతున్న “శ్రీమతి కోసం” అనే ప్రత్యేక కార్యక్రమానికి ఇది తొలి ఎపిసోడ్.

“థాంక్యూ” అన్నాడాయన నవ్వుతూ.

“సర్, ఫైనల్‌గా మీ వాయిస్...” అంటూ, మైకును ఆయన నోటికి దగ్గరగా పెట్టాడు రిపోర్టర్.

“అందరికీ నమస్కారం. ఇంటిభారాన్ని ఏకమొత్తంగా ఇల్లాలిపై మోపకండి. మీ శ్రీమతి కోసం కాస్త సమయం కేటాయించండి. పనుల్లో భాగం పంచుకోండి. పిల్లలకు కథలు చెప్పండి. మనసులు కలబోసుకుని, మమతలు పంచుకోండి...”

సరంజామా సర్దుకుని, ఖరీదైన ఆ ఇంటినుంచి నిష్క్రమించారు ఛానెల్ సిబ్బంది.

సింక్‌లో గుట్టగా పడిన గిన్నెలన్నిటినీ- భర్త కడిగిన రెండు ప్లేట్లతో నహా- శుభ్రంగా తోమిందామె. ఆమె మనసులో ఆలోచనలు సుళ్లు తిరుగుతున్నాయి.

నలుగురు పని మనుషులున్నా వంట మాత్రం తనే చేయాలి. ముంబాయి నుంచి పేరుమోసిన కుక్‌ని తెచ్చిపెట్టారు. తొలిరోజే వాడు వండిన వంకాయ

నవ్వుతూ

కూర తిని, తుపుక్కున ఊశాదాయన.
'దరిద్రంగా ఉంది. కూరలు మాత్రం
నువ్వే వండు' అన్నాడు.

దర్శకులూ నిర్మాతలూ
రచయితలూ ఆర్థిన్యలూ
జర్నలిస్టులూ... నిత్యం ఎవరో ఒకరు
వచ్చిపోతూనే ఉంటారు. తీలూ స్నాక్కు
సరఫరా అవుతూనే ఉంటాయి.

వాళ్లకు తోడు
ఛానెళ్ల వాళ్లు.
ఇంటర్వ్యూలనీ,
ప్రెస్ మీట్లనీ
హడావుడి.
అవికాక, ఇదిగో-

తీఆర్పీ కోసం ఇలాంటి స్పెషల్ మసాలా
దినసులు.

ఇవాళ ఆ ఛానెల్ వాళ్లు వచ్చే ముందు..
అన్నీ తనే సిద్ధం చేసి, బొల్స్ లో పెట్టి ఉంచితే,
ఆయన కెమేరా ముందు కొచ్చి చకచకా పాత్రను
రక్తి కట్టించాడు.

నిజానికి ఇండాక నలుగురూ తిన్న ఉప్పా కూడా
తనే చేసింది. దఫదఫాలుగా జరిగిన షూటింగ్
గ్యాప్ లో ఆయన చేసిన ఉప్పా బాణలి స్థానభ్రంశం
పొందింది.

"రా డియర్. పని పూర్తయిందా?" వంటగది
లోంచి మెయిన్ హాల్ లోకి వచ్చిన ధనలక్ష్మిని, సోఫాలో
కూర్చుని ఇంగ్లీషు మేగజైన్ చూస్తున్న భర్త అడిగాడు.
తల ఊపిందామె.

"వాళ్లు ఫుల్ హ్యాపీ ధనా! ఆఫ్ కోర్స్, మనకూ
బానే గిట్టుబాటయిందేలే" పెద్దగా నవ్వేశాడు.

ఆమె కూడా నవ్వింది. కానీ, ఆ నవ్వులో ఏదో
అసంతృప్తి.

"అత్తయ్య ఫోన్ చేశారండీ. పాపం, ఆమె ఒక్కతై
చాలా ఇబ్బంది పడుతోంది. ఆరోగ్యం కూడా
బాగోవటం లేదట..."

"అందుకని... తెచ్చేసుకుందామా? ఏం తక్కువ
చేశాను? నెలనెలా ఎంత కావాలంటే అంత
పంపిస్తున్నాను. ఆమెను అక్కడే ఉండనివ్వు" అంటూ
కోపంగా లేచి, బెడ్రూమ్ వైపు నడిచాడు.

అతనికి పదేళ్లు నిండకుండానే తల్లి పోయింది.
తండ్రి రెండో పెళ్లి చేసుకున్నాడు. మారుతల్లి బాగానే

చూసుకుంది. కానీ, సినిమారంగం వైపు వెళ్తానంటే
వద్దంది. అతను మొండికేశాడు. ఆమె అంతకన్నా
భీష్మించుకుంది. మధ్యలో తండ్రి నలిగిపోయాడు.

ఓ అర్థరాత్రి ఇంటి నుంచి పారిపోయి,
హైదరాబాదు చేరుకున్నాడు. పట్టు వదలకుండా
శ్రమించి, చివరికి హీరోగా నిలదొక్కుకున్నాడు. ఆమెకు
పుట్టిన ఇద్దరు అమ్మాయిల పెళ్లిళ్లకూ సాయం చేశాడు.

రెండేళ్లు తిరక్కుండానే తండ్రి అనారోగ్యంతో
మరణించాడు. ఆ మారుమూల గ్రామంలోనే తల్లి
ఒంటరిగా జీవనం గడుపుతోంది.

రెండు రోజుల తర్వాత...

ఆరోజు రాత్రి షూటింగ్ నుంచి ఇంటికొస్తునే
"పిల్లలు తిన్నారా?" అనడిగాడు, అలవాటుగా.

"లేదండీ, ఇద్దరూ వాళ్ల నానమ్మ గదిలో ఉన్నారు"
చెప్పిందామె, మెరుస్తున్న కళ్లతో.

అతని కళ్లు ఎర్రబడ్డాయి. "ఎలా వచ్చింది?
ఎవరు తీసుకొచ్చారు?" కోపంగా అరిచాడు.

"నేనే! కారు పంపాను. డ్రైవర్ వెళ్లి, జాగ్రత్తగా
తీసుకొచ్చాడు" నింపాదిగా చెప్పిందామె.

బుద్ధుండా... అంటూ కాసేపు ఆక్రోశం
వెళ్లగక్కాడు.

ఆమె అతనికి దగ్గరగా వచ్చింది. మంచి నీళ్లు
అందించింది. సోఫాలో కూచోబెట్టింది.

"మారుతల్లి అయినంత మాత్రాన మమకారం
ఉండదని ఎలా చెబుతావు? పేగు తెగిన పాశం
ఉండకపోవచ్చు. ప్రేమ వంచిన మోహం ఉంటుంది.
పెంపకం తాలూకు వ్యామోహం ఉంటుంది".

అతను భార్య కళ్లలోకి లోతుగా చూశాడు.

"మీ డైలాగ్ నండీ... బాక్కాఫీసు బద్దలు కొట్టిన
సినిమా. హాళ్లలో చప్పట్లు కొల్లగొట్టిన డైలాగు. బాధ్యత
విస్మరించిన ఓ యువకుడిలో మార్పు తెచ్చేందుకు
మీరు చెప్పిన డైలాగు..."

ఆమె ఇంకేమీ మాట్లాడకుండా వంటగది వైపు
నడిచింది.

అతను కాసేపు అలాగే కూర్చుండిపోయాడు.
ఆ తర్వాత లేచి, తల్లి గదిలోకి నడుస్తుంటే, అదే
సినిమాలోని మరో డైలాగు అతని మనసులో
ప్రతిధ్వనిస్తోంది...

"ఆమె నిన్ను సొంత కొడుకులూ
చూసుండకపోవచ్చు. నువ్వామెను సొంత అమ్మలూ
చూస్తే తప్పింటి?"

* * *

సరస్వతి బ్యాంకు నుంచి ఇంటికి వచ్చేసరికి, కూతురితో హాల్లో క్యారమ్స్ అడుతున్నాడు భర్త.

“చిన్నా ఏదీ?” కొడుకు గురించి ఆరా తీసింది.

“బెడ్రూములో పడుకున్నాడు” దృష్టిని కాయిన మీదే కేంద్రీకరించి చెప్పాడు భర్త.

ఐదీ కార్డు, వ్యానిటీ బ్యాగ్ సోఫాలో పడేసి, వాషరూములోకి వెళ్లి కాళ్లు కడుక్కొని వచ్చింది.

“వాడిక్కొద్దిగా జ్వరం వచ్చింది. వాంతి చేసుకున్నాడు” మెల్లగా చెప్పాడు భర్త.

పడగ్గదిలోకి పరుగెత్తినదామె. బాబు నీరసంగా పడుకొని ఉన్నాడు.

మంచం పక్కనే వాంతి తాలూకు వాసన గుప్పున ముక్కుపుటాల్ని తాకింది.

అరకొరగా తుడిచారేమో... మరకలు అలాగే ఉన్నాయి. తడిగడ్డ తీసుకొచ్చి, ఫినియల్ వేసి తుడిచి, గదంతా శుభ్రం చేసింది. మళ్లీ కాళ్లు కడుక్కొని, చేతుల్ని శుభ్రం చేసుకుని వచ్చి కొడుకు పక్కనే కూర్చుంది. ఆ కుర్రాడు లేచి, తల్లి ఒళ్లో పడుకున్నాడు. గొంతు గురగురలాడుతోంది. శ్వాస తీసుకోవటంలో ఇబ్బంది పడుతున్నాడు. భర్తను పిలిచింది.

“జ్వరం కాదండీ, బ్రిటింగ్ ప్రాబ్లం...”అమె మౌనంగా రోదిస్తోంది.

“ఇప్పుడేం చేద్దాం” అయోమయంగా అడిగాడు.

“ఆస్పత్రికి తీసుకెళ్లండి” చెబుతూనే కొడుకుని లేపి, మొహం కడిగింది.

భర్త ప్యాంటు వేసుకున్నాడు. బండి తీయ బోతుండగా అతని ఫోన్ మోగింది. రెండు నిమిషాలు మాట్లాడి, సరస్వతి వంక బేలగా చూశాడు.

“ఏమైంది?”

“బాస్ ఫోన్. వెంటనే వర్క్సువల్ మీటింగులో జాయినవమన్నాడు” అమె ప్రతిస్పందనతో సంబంధం లేకుండా, ల్యాప్ టాప్ ఆన్ చేశాడు.

“ఏమిటండీ ఇది? పిల్లాడి ఆరోగ్యం కంటే ముఖ్యమా?” ఆక్రోశించినదామె.

“కొత్త ప్రాజెక్ట్ పై ఇంపార్టెంట్ డిస్కషన్ సరూ. నాకు ప్రాజెక్ట్ లీడ్ గా అవకాశమిస్తానన్నాడు బాస్” మాట్లాడుతూనే లింక్ మీద క్లిక్ చేశాడు.

క్షణం ఆలస్యం చేయలేదామె. స్కూటీ తీసి, కొడుకును ఎక్కించుకుని, ఆస్పత్రికి చేరుకుంది.

కన్సల్టేషన్ ఫీజు కట్టి, రిసెప్షన్ లో వెయిట్ చేస్తోంది. కొడుకు ఆమె భుజంపై తల వాల్చాడు.

చుట్టుముడుతున్న ఆలోచనలు ఆమెను కుదురుగా కూర్చోనివ్వటం లేదు.

భర్త మార్కెటింగ్ ఎగ్జిక్యూటివ్. నెలలో అయిదాద్రోజులైనా టూర్లలో ఉంటాడు. మిగతా రోజుల్లో ఇంటికి చేరేసరికి రాత్రి తొమ్మిది దాటుతుంది. పిల్లలు ఇబ్బంది పెట్టేవాళ్లు కాదు.

అతనికి వంటగదితో శత్రుత్వం. అటువైపు రాదు.

ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టాకే తనకు బ్యాంకులో ఉద్యోగం వచ్చింది. కొత్తలో కొన్నాళ్లు అత్తగారు ఉన్నారు. ఆమె వెళ్లిపోయాక, భర్త కిచెన్ తో కొద్దిగా దోస్తీ కుదుర్చు

డ్యూటీ డాక్టర్ వచ్చి ఏవో మందులు రాశాడు. నర్సు రెండు ఇంజక్షన్లు చేసింది.

ల్యాబ్ కు తీసుకెళ్లి నాలుగు రకాల టెస్టులు చేశారు. భర్తకు ఫోన్ చేసి చెప్పింది. ఇంట్లో పాప ఒక్కతే ఉంటుందని, అతన్ని ఆస్పత్రికి

రావద్దని తనే చెప్పింది.

రాత్రి ఎనిమిది గంటల ప్రాంతంలో భర్తను ఆస్పత్రికి పిలిపించుకుని, తను ఇంటికి చేరుకుంది.

కున్నాడు. కాఫీ పెట్టడం, కూరగాయలు కోయడం వంటి పనులందుకునేవాడు. అది మూఢాళ్ల ముచ్చటే అయింది.

సాధనమున పనులు సమకూరాయి సరస్వతికి. వంట చేసి, భర్తకూ, పిల్లలకూ తనకూ బాక్సులు సద్ది... పనులు తెమల్చుకుని సమయానికి బ్యాంకుకు చేరుకునే విధుల్లో స్వయంసమృద్ధి సాధించింది.

అదే అదనుగా భారాన్నంతా భర్త తన మీదికి బదిలీ చేశాడు. ఇంటిపని వంటపని ఆఫీసు పని...

నిజానికి సాఫ్ట్ వేర్ ఉద్యోగిగా తనకెంతో సౌలభ్యం. ఇంటినుంచే పని చేయొచ్చు. ఇంటిపనిని ఎంతోకొంత పంచుకోవచ్చు. కానీ, సాయంత్రం తను ఇంటికి వచ్చేసరికి హాట్ స్టార్ లోనో నెట్ ఫ్లిక్స్ లోనో మునిగిపోయి ఉంటాడు.

తనే డీ పెట్టివ్వాలి. టెర్రస్ పై ఆరేసిన బట్టలు తెచ్చి మదత పెట్టాలి. ఇల్లిబట్టలు బీరువాలో సర్దాలి.

రాత్రికి మళ్లీ వంటయజ్ఞం.

“అమ్మా! మిమ్మల్నే పిలుస్తున్నారు” నర్సు పిలుపుతో డాక్టరు గదిలోకి నడిచింది సరస్వతి.

డాక్టర్ ఏం చెబుతాడోనని భయపడుతోంది. కొవిడ్ డెబ్బతో జ్వరం కూడా క్యాస్టర్లా మారింది.

బాబును పరీక్షించాక “లంగ్స్ లో చిన్న ప్రాబ్లమ్ ఉన్నట్లుంది. అడ్మిట్ చేసి, రెండురోజులు ఆజ్జర్యేషన్ లో ఉంచుదాం” అని చెప్పాడు డాక్టర్.

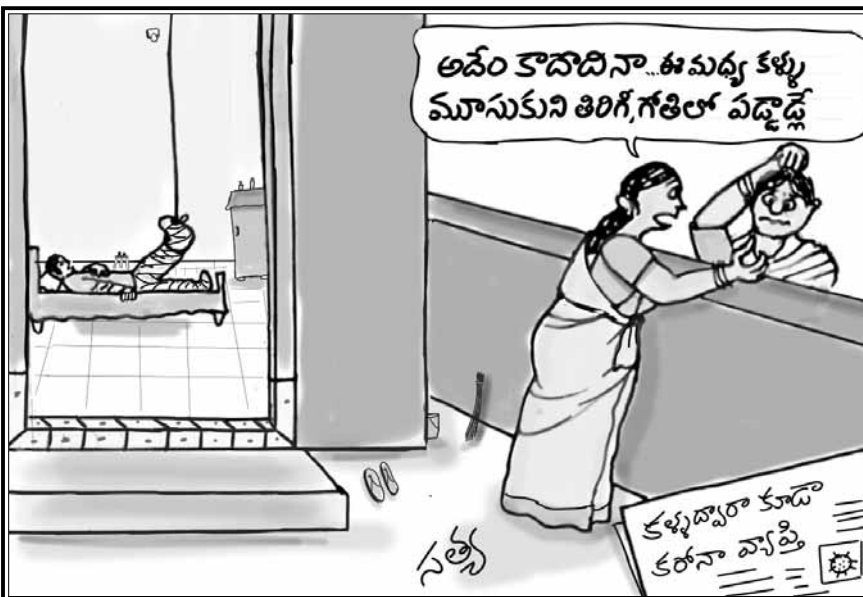
ఆమె అడ్మిషన్ రాయించుకుని, బాబుతోపాటు రూముకు చేరుకుంది.

డ్యూటీ డాక్టర్ వచ్చి ఏవో మందులు రాశాడు. నర్సు రెండు ఇంజక్షన్లు చేసింది. ల్యాబ్ కు తీసుకెళ్లి నాలుగు రకాల టెస్టులు చేశారు. భర్తకు ఫోన్ చేసి చెప్పింది. ఇంట్లో పాప ఒక్కతే ఉంటుందని, అతన్ని ఆస్పత్రికి రావద్దని తనే చెప్పింది.

రాత్రి ఎనిమిది గంటల ప్రాంతంలో భర్తను ఆస్పత్రికి పిలిపించుకుని, తను ఇంటికి చేరుకుంది.

కూర వండి, భర్తకూ కూతురికీ చపాతీలు సిద్ధం చేసి, మళ్లీ ఆస్పత్రికి చేరుకుంది.

మరుసటి రోజు రిపోర్టులు వచ్చాయి. అన్నీ నార్మల్ గానే ఉన్నాయని సాయంత్రానికి డిస్చార్జ్

చేశారు. ఆమె ఊపిరి పీల్చుకుని బాబుతో ఇంటికి చేరుకుంది.

భర్త, కూతురు దిగులుగా కూర్చోని ఎదురు చూస్తున్నారు. డీవీ ఆఫ్ చేసి ఉంది.

“కంగారు పడనక్కర్లేదన్నారు” ముక్తసరిగా చెప్పి, బాబును బెడ్‌రూములో పడుకోబెట్టి, దుప్పటి కప్పింది. సరస్వతిని అలసట కమ్మేసింది. కుర్చీలో కూల బడింది.

భర్త ఓ ఫ్లేటులో ఇడ్లీలు పెట్టుకుని సరస్వతి దగ్గరకు వచ్చాడు.

“నేనే చేశాను సరూ. ప్రామిస్, ఇకముందు కూడా చేస్తాను...”

భర్త కళ్ళలో క్షమాపణ! సరస్వతి మొహంలో సంతోషపు వెలుగు!

* * *

అర్ధరాత్రి దాటింది. సూరికి కడుపులో మెల్లగా మొదలైన నొప్పి క్రమంగా పెరిగి పెద్దదయింది.

తట్టుకోలేక లేచి, లైటు వేసింది. భర్త గాఢనిద్రలో ఉన్నాడు. సాయంత్రం తాగిన మత్తు ఇంకా దిగిపోలేదు. అరిచినా, కదిపినా లేవలేదు.

అతి కష్టం మీద నడుచుకుంటూ వెళ్లి, మూడు ఇళ్లకు అవతల ఉన్న గది తలుపు తట్టింది.

పార్వతి వెంటనే తలుపు తీసింది. సూరి కష్టం గమనించి, లోపలికి తీసుకెళ్లింది.

తన భర్తను లేపి, సైట్ సూపర్వైజర్‌కు ఫోన్ చెయ్యమని చెప్పింది.

“అయ్యో, సూరికి నొప్పులు మొదలైనై. సైటులో ఉండే దైవరు కోమాట సెప్పండి బాబూ. కారులో తీసుకెళ్లే పానాలు దక్కుతయ్యి” అన్నాడు పార్వతి భర్త.

“ఆఫీసు కారుంది కాన్నులు చెయ్యటానికా? పోరా” అని, ఫోన్ స్విచ్‌ఆఫ్ చేశాడు సూపర్వైజర్.

శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల నుంచి వలస వచ్చిన దాదాపు నాలుగు వందల మంది హైదరాబాదు నగరశివారులో బహుళ అంతస్తుల భవన నిర్మాణ కార్మికులుగా పనిచేస్తున్నారు.

డెబ్బై ఎనభై కుటుంబాలు నివసించేలా రేకులతో పోర్లన్న వేశాడు కాంట్రాక్టరు.

ఆడవాళ్లంతా ఉదయం అయిదుకు ముందే లేస్తారు. చిల్లరమల్లర పనులు చేసుకుని, తాముండే పెద్దకు చివర్లో రాళ్లతో ఏర్పాటు చేసుకున్న పొయ్యిలు వెలిగిస్తారు.

సూరిని లోపల మంచంపై పడుకోబెట్టి, సవర్యలు చేస్తోంది పార్వతి. ఆమెను చూస్తుంటే, పార్వతికి కడుపు తరుక్కుపోతోంది.

సూరి మొగుడు మరీ బద్దకస్తుడు. కనీసం కట్టెపుల్లు కూడా తేడు. ద్యూటీ దిగాక సూరే వెళ్లాలి. చీకట్లోనే ఏరుకొస్తుంది. నాలుగేళ్ల కొడుకు పనులు చూసుకుని, స్నానంజేసి, భర్తకు అన్నం పెట్టి,

ఇద్దరక్కల ప్రసవాలను దగ్గర్నుంచి చూసిన అనుభవంతో, పట్టా లేని వైద్యురాలిలా శ్రమిస్తోంది పార్వతి. చూస్తున్న వారందరిలోనూ అంతకంతకూ ఉత్కంఠ పెరిగిపోతోంది. పార్వతి శ్రమ ఫలించి, ముప్పావుగంట తర్వాత... భూమ్మీద కొత్త కేరింత వెలువడింది.

మధ్యాహ్నానికి బాక్సులు సిద్ధం చేసి, తనూ నాలుగు ముద్దలు లోపల పడేసుకుని సైటులోకి వస్తుంది. ఎనిమిదో నెల పడ్డాక ఆడవాళ్లంతా వద్దని వారించినా భర్తకు భయపడి ఇటుకలు మోస్తూనే ఉంది.

ఇదంతా సూరి చరిత్ర కాదు; అక్కడ నివసించే అరవై డెబ్బై కుటుంబాలదీనూ.

చూస్తుండగానే నొప్పులు ఎక్కువై లుంగలు చుట్టుకుపోతోంది సూరి.

పార్వతి భర్త తోటి కార్మికులందరినీ లేపాడు. సైట్‌లో వెలుగుతున్న భారీ లైట్ల వెలుతురే ఆ కార్మికవాసానికి ఆధారం. ఆ వెలుగులోనే నిలబడి కొందరు ఎవరెవరికో ఫోన్లు చేస్తున్నారు, ఏదో ఒక సాయం దొరక్కపోతుందా అన్న ఆశతో. ఓ కుర్రాడు 108కు కొడుతున్నాడు.

నలుగురు ఆడవారిని లోపలికి పిలిచింది పార్వతి. తను గబగబా వెళ్లి చెత్తపరకలు తెచ్చి, నేల మీద పరిచింది. దాని మీద పాత దుప్పటి వేసి, సూరిని పడుకోబెట్టారు.

నొప్పులకు తాళలేకపోతోంది సూరి. పక్కన కూర్చోని డైర్యం చెబుతోంది పార్వతి.

బయట నిలబడిన మగాళ్లంతా నిస్సహాయంగా

చూస్తున్నారు. ఎవరో వెళ్లి, నీళ్లు చల్లి మరీ సూరి మొగుణ్ణి తీసుకొచ్చారు. మత్తు నుంచి బయటపడిన అతగాడు ఆకాశానికి దండాలు పెడుతున్నాడు.

“అక్కా, తట్టుకోలేనే ఈ నెప్పులు. పానం పొయ్యేట్టుండే” సూరి కిందా మీదా అవుతోంది.

“ఓర్చుకోవాలే. ఈ లైమ్‌లో మంత్రసానులు యాద దొరుకుతారు?” అంది పార్వతి.

“లేదక్కా, నేను బతకను” అల్లాడిపోతోంది సూరి.

“బిడ్డ అడ్డం తిరిగినట్టుంది” ఎవరో అన్నారు.

“కాళ్లు ఇంకొంచెం ఎత్తుగా పెట్టవే” ఇంకెవరో సలహా.

పార్వతి కళ్లు మూసుకుని ఏదో గుర్తు తెచ్చుకుంది. కొత్త బ్లేడు తెప్పించింది.

“సూరీ, నువ్వు ధైర్యంగా ఉంటేనే బిడ్డ నీకు దక్కుతుంది. నేనున్నా. నా మాట నమ్ము. నేను చెప్పినట్టు చెయ్యి, చాలు” నమ్మకం ఇనుమడించేలా చెప్పింది పార్వతి.

ఆ కుర్రాడి ప్రయత్నం ఫలించి, 108కు ఫోన్ కలిసింది.

ఇద్దరక్కల ప్రసవాలను దగ్గర్నుంచి చూసిన అనుభవంతో, పట్టా లేని వైద్యురాలిలా శ్రమిస్తోంది పార్వతి. చూస్తున్న వారందరిలోనూ అంతకంతకూ ఉత్కంఠ పెరిగిపోతోంది.

పార్వతి శ్రమ ఫలించి, ముప్పావుగంట తర్వాత... భూమ్మీద కొత్త కేరింత వెలువడింది.

పావుగంట తర్వాత పసిగుడ్డును బయటికి తీసుకొచ్చి, పైకెత్తి పట్టుకొని చూపిస్తూ “ఆడపిల్ల” అంది పార్వతి పెద్ద గొంతుతో.

అందరూ చప్పట్లు కొట్టారు.

సూరి కళ్లు మూతలు పడ్డాయి.

అప్పుడే వచ్చి ఆగిన 108 వాహనంలోంచి ఇద్దరు నర్సులు దిగారు, దేవదాతల్లా! ★

కేంద్రపాలిత ప్రాంతమైన పుదుచ్చేరిలో ఇటీవల జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో భారతీయ జనతా పార్టీ అనూహ్యకరమైన ఫలితాలను సాధించి అందరినీ ఆశ్చర్యపరిచింది. అయిదేళ్ల క్రితం 2016లో జరిగిన ఎన్నికల్లో కనీసం ఉనికే లేని పార్టీ ఇప్పుడు అధికారంలో కీలక భాగస్వామి కావడం ఆషాహాసీ విషయం కాదు. దాదాపు నాలుగో వంతు అసెంబ్లీ సీట్లు గెలుచుకున్న కమలం పార్టీ ఇప్పుడు ఈ కేంద్ర పాలిత ప్రాంతంలో ఓ బలమైన రాజకీయ శక్తి అనడంలో అతిశయోక్తి లేదు. మొత్తం 30 సీట్లకుగాను భారతీయ జనతా పార్టీ ఆరు గెలుచుకుని రెండో అతిపెద్ద పార్టీగా నిలబడటం ఇందుకు నిదర్శనం. మొన్నటి ఎన్నికల్లో ప్రస్తుత అధికార అఖిల భారత ఎన్ఆర్ కాంగ్రెస్ 10 సీట్లు సాధించి అతిపెద్ద పార్టీగా అవతరించింది. ఆ పార్టీ అధినేత రంగసామి ముఖ్యమంత్రిగా ఇటీవల బాధ్యతలు చేపట్టారు. ఆయన ముఖ్యమంత్రి పదవి చేపట్టడం ఇది నాలుగోసారి. రెండు స్థానాల్లో పోటీచేసిన రంగసామి తట్టించావడిలో గెలుపొందగా, ఆంధ్రప్రదేశ్లోని తూర్పుగోదావరి జిల్లా ముఖ్య పట్టణం కాకినాడ సమీపంలోని యానాంలో మాత్రం పరాజయం పాలయ్యారు.

యానాం పేరుకు పుదుచ్చేరిలో భాగమైనప్పటికీ ఏపీ సరిహద్దుల్లో ఉండటం వల్ల తెలుగు సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, ఆచార వ్యవహారాలు కనపడుతుంటాయి. భౌగోళికంగా పుదుచ్చేరి మూడు రాష్ట్రాల మధ్య విస్తరించినట్లు ఉంటుంది. పుదుచ్చేరి, కరైకల్ ప్రాంతాలు తమిళనాడుకు సమీపంలో ఉంటాయి. మహా ప్రాంతం కేరళ సరిహద్దుల్లో విస్తరించి ఉంటుంది. యానాం ఆంధ్రప్రదేశ్ సరిహద్దుల్లో విస్తరించి ఉంది. గతంలో ఈశాన్య భారతంలోని అరుణాచల్ ప్రదేశ్, అసోం, త్రిపురల్లో ఏకంగా అధికారాన్ని అందుకోవడాన్ని స్ఫూర్తిగా తీసుకుని పుదుచ్చేరిలోనూ అలాంటి ప్రయత్నమే పార్టీ చేసింది. బీజేపీ సాధించిన ఓట్లు, సీట్లను చూస్తే ఆ ప్రయత్నంలో కొంతవరకు విజయవంతమైందని చెప్పవచ్చు. ఈ పునాదులతో వచ్చే ఎన్నికల నాటికి సొంతంగా అధికారాన్ని అందుకోవడానికి ఇప్పటినుంచే పార్టీ ప్రణాళికలు, వ్యూహాలు

పుదుచ్చేరిలో కమల

రచించనుంది. పుదుచ్చేరిలో గౌరవ ప్రదమైన సీట్లు, ఓట్లు సాధించడంతో ద్రవిడ ప్రాంతంలో పార్టీ విస్తరణకు బలమైన పునాదులు పడ్డాయి. దీని ప్రభావం ముమ్మందు పొరుగున ఉన్న తమిళనాడులో పడే అవకాశాన్ని తోసిపుచ్చలేం.

బలంగా ఉన్న ప్రాంతీయ పార్టీలైన డీఎంకే, అన్నాడీఎంకే, నిన్ను మొన్నటి దాకా పుదుచ్చేరిని ఏలిన కాంగ్రెస్ను వెనక్కునెట్టి రెండో స్థానంలోకి రావడం భారతీయ జనతా పార్టీ పట్ల ప్రజల్లో పెరుగుతున్న ఆదరణకు నిదర్శనం. పార్టీకి చెందిన నమశివాయ మన్నాడిపేట నియోజకవర్గం నుంచి విజయకేతనం ఎగురవేశారు. కామరాజ్ నగర్ నుంచి జాన్కుమార్ విజయ దుందుభి మోగించారు. ఒనుదు స్థానం నుంచి జె. శ్రావణకుమార్ గెలుపొందారు. కళాపేట నుంచి కల్పాణ సుందరం, నెల్లితోపు నుంచి రిచర్డ్ జాన్కుమార్, మానవెలి నుంచి ఎంబాళం ఆర్. సెల్వమ్ విజేతలుగా నిలిచారు. గత ఎన్నికల్లో ఒక్క స్థానం కూడా లేని పార్టీ ఇప్పుడు ఆరు సీట్లకు ఎదగడం విశేషం. కేవలం సీట్లే కాకుండా ఓట్ల శాతాన్ని కూడా పార్టీ పెంచుకుంది. 13.66 ఓట్ల శాతంతో ప్రజల్లోకి చొచ్చుకెట్టింది. పార్టీలు సాధించిన ఓట్ల శాతంలో ఇది రెండో అత్యధికం. 16 సీట్లకు పోటీచేసిన ఎన్ఆర్ కాంగ్రెస్ 10 చోట్ల విజయం సాధించగా, 9 సీట్లకు పోటీచేసిన కమలం పార్టీ 6 సీట్లు సాధించడం గమనార్హం. అదే సమయంలో 13 సీట్లకు పోటీచేసిన డీఎంకే ఆరు స్థానాలకే పరిమితమైంది. పక్కనున్న తమిళనాడులో ఆ పార్టీ

విజయ కేతనం ఎగురవేసినప్పటికీ పుదుచ్చేరిలో మాత్రం చతికిలపడింది. గత ఎన్నికల్లో ఆ పార్టీ ఆరు సీట్లు సాధించి కాంగ్రెస్ నాయకత్వంలోని నారాయణస్వామి సర్కారులో కీలక భాగస్వామిగా వ్యవహరించింది. అయిదేళ్ల పాటు పుదుచ్చేరిని పాలించిన అఖిల భారత కాంగ్రెస్ పార్టీని ఈ ఎన్నికల్లో ప్రజలు పూర్తిగా తిరస్కరించారు. 14 సీట్లకు పోటీచేసిన హస్తం పార్టీ కేవలం రెండు సీట్లకే పరిమితమవడం కొడిగడుతున్న ఆ పార్టీ ప్రాభవానికి నిదర్శనంగా చెప్పవచ్చు. ఎన్ఆర్ కాంగ్రెస్, భాజపా కూటమిలోని అన్నాడీఎంకే నాలుగు చోట్ల పోటీ చేసినప్పటికీ కనీసం ఖాతా తెరవలేకపోయింది. మరో ఆరుగురు స్వతంత్రలు అసెంబ్లీకి ఎన్నికయ్యారు.

వాస్తవానికి పుదుచ్చేరిలో భాజపా బలం మొదటినుంచీ నామమాత్రం. 2011 ఎన్నికల్లో మొత్తం 30 సీట్లకు పోటీ చేసినప్పటికీ చెప్పుకోదగ్గ ఫలితాలు సాధించలేదు. కేవలం 2.4 శాతం ఓట్ల శాతానికే పరిమితమైంది. అలాంటి పార్టీ ఇప్పుడు అధికారంలో భాగస్వామి కావడం గమనించదగ్గ విషయం. పుదుచ్చేరిలో భవిష్యత్తులో భాజపా మరింత బలపడటానికి తాజా ఎన్నికలు అవకాశం కల్పించాయని రాజకీయ విశ్లేషకులు అంచనా వేస్తున్నారు. జాతీయ పార్టీ అయిన కాంగ్రెస్ కోల్పోయిన స్థానాన్ని కమలం భర్తీ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. సాధారణంగా ప్రాంతీయ పార్టీల ఓటు బ్యాంకు స్థిరంగా ఉంటుంది. ఎన్నికల్లో గెలిచినా, ఓడినా ఓటుబ్యాంకులో గణనీయమైన

పొందింది. అందువల్లే రెండో అతిపెద్ద పార్టీగా నిలిచింది.

పెరుగుతున్న బలపడుతున్న భాజపా ప్రాధాన్యాన్ని ముఖ్యమంత్రి రంగసామి సరిగ్గానే గుర్తించారు. అందువల్లే కమలానికి ఉప ముఖ్యమంత్రి పదవి ఇచ్చేందుకు, మంత్రివర్గంలో ఆ పార్టీకి చెందిన ఇద్దరు శాసనసభ్యులకు చోటు కల్పించేందుకు ఆయన అంగీకరించారు. భాజపా మద్దతు లేకుండా సంకీర్ణ సర్కారు మనుగడ సాగించడం కష్టమైన పనే. చిన్న రాష్ట్రం కావడం వల్ల పుదుచ్చేరిలో ఇప్పటివరకు ఉప ముఖ్యమంత్రి పదవి లేదు. రాజ్యాంగం ప్రకారం మంత్రుల సంఖ్య ఆరుకు మించడానికి అవకాశం లేదు. అయినప్పటికీ ఉపముఖ్యమంత్రి పదవి, మంత్రివర్గంలో ఇద్దరికి చోటు కల్పించేందుకు ముఖ్యమంత్రి రంగసామి ముందుకు రావడం భారతీయ జనతా పార్టీ బలానికి నిదర్శనం. భాజపా శాసనసభా పక్ష నేతగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైన నమశివాయకు ఉప ముఖ్యమంత్రి పదవి దక్కే అవకాశం ఉంది. రంగసామి ప్రమాణ స్వీకార ఉత్సవానికి హాజరైన తెలంగాణకు చెందిన కేంద్ర హోంశాఖ సహాయమంత్రి జి.కిషన్రెడ్డి ఈ మేరకు చర్చలు జరిపారు. రంగసామికి నమశివాయ సమీప బంధువు. ఆ రకంగా ఇద్దరి మధ్య వ్యక్తిగతంగా మంచి సాన్నిహిత్యం కూడా ఉంది.

భారతీయ జనతా పార్టీ ఆవిర్భవించిన కొత్తలో అంటే ఎనిమిది, తొమ్మిదో దశకాల్లో అది ఉత్తరాది పార్టీ అనే విమర్శలు ఉండేవి. దక్షిణాదిన దాని బలం పరిమితమనే భావన ఉండేది. ఇది పాక్షిక సత్యమే తప్ప పూర్తిగా వాస్తవం కాదు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఎనిమిదో దశకంలో నాటి విశాఖపట్నం నగర పాలక సంస్థను భాజపా కైవసం చేసుకున్న విషయం పాతతరం వారికి గుర్తుండే ఉంటుంది. అదేవిధంగా ఉమ్మడి ఏపీలో 1998లో నాలుగు పార్లమెంటు సీట్లను గెలుచుకున్న విషయం తెలిసిందే. నాటి ఎన్నికల్లో కరీంనగర్ నుంచి చెన్నమనేని విద్యాసాగరరావు, కాకినాడ నుంచి

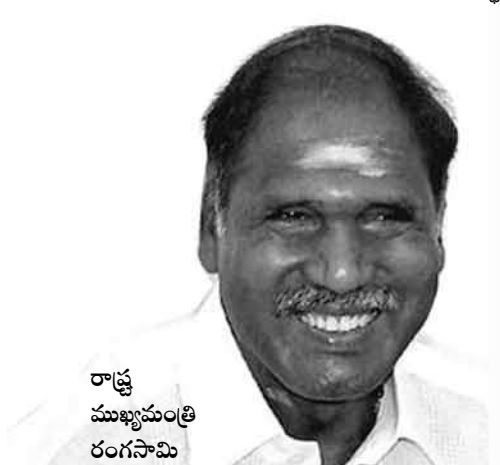
సినీనటుడు కృష్ణంరాజు, రాజమండ్రి నుంచి గిరిజాల వెంకటస్వామి నాయుడు, సికింద్రాబాద్ నుంచి బందారు దత్తాత్రేయ విజయం సాధించిన విషయం కొందరికి తెలియకపోవచ్చు. వీరిలో కృష్ణంరాజు, దత్తాత్రేయ కేంద్రమంత్రులు కూడా అయ్యారు. 2019 పార్లమెంటు ఎన్నికల్లో తెలంగాణలోని మొత్తం 17 సీట్లకు గాను భారతీయ జనతా పార్టీ నాలుగు చోట్ల గెలిచి రెండో అతిపెద్ద పార్టీగా అవతరించింది. కిషన్రెడ్డి (సికింద్రాబాద్), ధర్మపురి అర్వింద్ (నిజామాబాద్), బండి సంజయ్ (కరీంనగర్), సోయం బాపూరావు (ఆదిలాబాద్) కమలం జెండాను రెపరెపలాడించిన సంగతి తెలిసిందే. మొన్నటి దుబ్బాక, నిన్నటి హైదరాబాద్ నగర పాలక సంస్థల ఎన్నికల్లోనూ భాజపా సత్తా చాటింది. అధికార తెరాసకు చెమటలు పట్టించింది. ఈ నేపథ్యంలో 2023 అసెంబ్లీ ఎన్నికల నాటికి అధికార తెరాసకు గట్టి పోటీదారుగా నిలిచింది. ప్రధాన ప్రతిపక్షమైన కాంగ్రెస్ బలహీనపడటం, వామపక్షాలు ఉనికి కోల్పోవడం తదితర పరిణామాల నేపథ్యంలో భాజపా ఎదగడానికి మంచి అవకాశం ఏర్పడింది. పార్టీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు బండి సంజయ్ సారథ్యంలో శ్రేణులు దూకుడును ప్రదర్శిస్తున్నాయి.

ఇప్పుడు దక్షిణాదిన కీలకమైన కర్ణాటకలో చక్రం తిప్పుతోంది. 2007లోనే పార్టీ అక్కడ అధికారంలోకి వచ్చింది. బి.ఎన్. యద్యూరప్ప, డి.వి.నదానంద గౌడ, జగదీశ్ పెట్టర్, దివంగత అనంతకుమార్ వంటి సీనియర్ నేతలు పార్టీ బలోపేతానికి పాటుపడ్డారు. వీరిలో దివంగత అనంతకుమార్ తప్ప మిగిలిన నేతలు ముగ్గురూ ముఖ్యమంత్రులుగా పనిచేశారు. యద్యూరప్ప ఇప్పుడు సీఎంగా చక్రం తిప్పుతున్నారు. 2019 నాటి పార్లమెంటు ఎన్నికల్లోనూ కర్ణాటకలో సింహభాగం సీట్ల కమలం ఖాతాలోనే పడటం గమనార్హం. ఇప్పుడు దక్షిణాదిన కర్ణాటక, తెలంగాణ, పుదుచ్చేరిలో పార్టీ బలోపేతంగా ఉంది. తమిళనాడు, కేరళ, ఏపీల్లో పార్టీ బలోపేతానికి వ్యూహరచన చేస్తోంది. మున్ముందు ఈ రాష్ట్రాల్లోనూ వికసించేందుకు కమలం శ్రేణులు గట్టి ప్రయత్నాలే చేస్తున్నాయి. ఒకప్పుడు (1984లో) దేశవ్యాప్తంగా రెండు సీట్లకు పరిమితమైన పార్టీ ఇప్పుడు 300లకు పైగా సీట్లతో శక్తిమంతంగా మారింది. వందేళ్ల చరిత్ర గల కాంగ్రెస్ పార్టీని ఒక అతిపెద్ద ప్రాంతీయ పార్టీగా మార్చేసింది. 2014, 2019 ఎన్నికల్లో దారుణంగా డెబ్బతిన్న హస్తం పార్టీ ఇప్పటికిప్పుడు కోలుకునే అవకాశాలు కనుచూపు మేరలో ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. ఈ పరిస్థితులను గమనించినప్పుడు దక్షిణాదిన మిగిలిన రాష్ట్రాల్లోనూ కమలం పార్టీని విస్తరించ దానికి, బలోపేతం చేయడానికి అవకాశం ఉందని చెప్పవచ్చు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

వికాసం

మార్పుండదు. కానీ జాతీయ పార్టీల పరిస్థితి భిన్నంగా ఉంటుంది. దేశవ్యాప్తంగా పరిస్థితులు ఆ పార్టీలపై ప్రభావం చూపుతుంటాయి. 2019లో ఒకేఒక్క పుదుచ్చేరి లోక్సభ సీటును కాంగ్రెస్ పార్టీ కైవసం చేసుకున్నప్పటికీ అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో ఆ పట్టును నిలుపుకోలేకపోయింది. ఈ నేపథ్యంలో జాతీయపార్టీ అయిన కాంగ్రెస్ డెబ్బతింటే మరో జాతీయ పార్టీ బలవడే అవకాశం ఉంటుంది. నష్టపోయిన జాతీయపార్టీ ఓటుబ్యాంకు మరో జాతీయ పార్టీకి బదిలీ అయ్యే అవకాశం ఉంది. అందువల్ల కాంగ్రెస్ డెబ్బతిన్న మేరకు భాజపా లబ్ధి పొందే అవకాశాన్ని తోసిపుచ్చలేం. మొన్నటి ఎన్నికల్లో జరిగింది కూడా అదే. అయిదేళ్లు అధికారంలో కొనసాగిన కాంగ్రెస్ పూర్తిగా చతికిలపడగా ఆ మేరకు భాజపా లబ్ధి

రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి రంగసామి

బీజేపీ నేత నమశివాయ

పరమాత్మ తనలోనే ఉన్నాడనే ఎరుక కలిగి ఉండాలని, పరమాత్మను సర్వవ్యాపితంగా దర్శించాలన్నదే దీని మౌలిక ఉద్దేశంగా చెబుతారు. అజ్ఞానం, జంతుబలులు లాంటి వామాచారాలు ప్రబలిన తరుణంలో అద్వైతమతాన్ని శంకరులు నెలకొల్పారు. 'అహం బ్రహ్మాస్మి' అని మనిషిలో పరమాత్మ ఉనికిని చాటారు. దేహం అశాశ్వతమైనా ఆత్మ నశించే వస్తువు కాదని బోధించారు. మోక్ష మార్గాలలో జ్ఞానం అత్యంత ఉత్తమం, పవిత్రమని, జ్ఞానం ద్వారా పొందిన మోక్షం అక్షయమని ప్రబోధించారు.

వైదిక మతానికి తాత్విక భూమికను అందించడం, వైదిక మతంలో చోటు చేసుకున్న విపరీత తాంత్రిక పూజావిధానాల స్థానంలో సాత్విక పూజా విధానం ప్రవేశపెట్టడం అనే ప్రధాన కార్యాలను నిర్వహించారు. మతం పేరిట జరుగుతున్న ఉపాసనలు, జంతు బలులు, మూఢ విశ్వాసాలు, కర్మకాండలను వ్యతిరే

చెందేది' అని శ్రీశంకర వేదంగా చెబుతారు.

అయితే విగ్రహారాధనను సమర్థించారు. అథమ స్థాయిలోని వారిని ఉన్నతమైన ఆధ్యాత్మికమార్గంలో నడిపించేందుకు విగ్రహారాధన అవసరమని భావించి, బోధించారు. వైష్ణవ, స్మార్త, సౌర, శాక్తేయ, గాణాపత్య, శైవమతాలను అవగాహన చేసుకొని ఆయా మతాచారాలు, విధానాలను సంస్కరించి షణ్ముత స్థాపకులయ్యారు.

కేరళలోని కాలడిలో శివగురువు, ఆర్యాంబ దంపతులు వరపుత్రుడు శంకరులు. వైశాఖ శుక్ల పంచమి కర్కాటకరాశిలో పునర్వసు నక్షత్రంలో జన్మించారు. సంతానం కోసం శివగురువు దంపతులు భక్తితో సేవించడాన్ని మెచ్చిన వృషాచలేశ్వరుడు 'పుత్రుడుగా పూర్ణాయుష్యులైన సామాన్యుడు కావాలా? లేక అల్పాయుష్యుడైన మహాజ్ఞాని కావాలా?' అని ప్రశ్నించగా, 'స్వల్పా యుష్యుడైనా

సంప్రదాయాన్ని మరింత పటిష్ఠ పరిచేందుకు అలా చేశారు. గురువు సమక్షంలో సన్మసించారు.

మాతృభక్తి పరాయణుడు

వృద్ధాప్యంలోని మాతృమూర్తి సుదూరంలోని నదికి స్నానానికి వెళ్లడం పట్ల కలత చెంది 'గంగాస్తవం' చేయగా, ప్రసన్నురాలైన నదీమతల్లి శంకరుని నివాసం వైపునకు తన గమనం మార్చుకుంది. దీనిని ఆయన మాతృభక్తి దివ్యశక్తికి నిదర్శనంగా చెబుతారు. తనకు వివాహం జరిపించాలన్న తల్లి కోరికను మృదువుగా తిరస్కరించి లోకోద్ధరణకు సన్యాసదీక్ష పట్ల గల ఆసక్తిని వ్యక్తీకరించారు. దేశాటనకు సిద్ధమవుతూ, తల్లి అవసానకాలంలో ముందుండి సర్వకర్మలను నిర్వహిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. తల్లి దేహత్యాగంతో అంతిమ సంస్కారాలకు ప్రయత్నించగా, సన్యాసికి కర్మాధికారం లేదంటూ బంధువులు, ఇతరులు ఆ తంతును అడ్డగించి, అవాంతరం కల్పించారు. అయినా శంకరుడు వెనదీయక యోగాగ్నితో మాతృమూర్తికి అంతిమ

ఆధ్యాత్మిక దీప్తి... ఆది శంకరులు

సదాశివ సమారంభాం శంకరాచార్య మధ్యమాం - అస్తదాచార్య పర్యంతం వందే గురుపరంపరాం!!' భారతీయ ఆధ్యాత్మిక ప్రపంచంలో మేరునగధీరుడు. సనాతన వైదిక ధర్మానికి విఘాతం కలుగుతున్న సమయంలో జగత్తును జాగృత పరిచేందుకు సదాశివుడి కరుణాకటాక్షాలతో ఆవిర్భవించిన చైతన్యదీప్తి. (భువిని పునీతం చేసిన మహనీయుడు.) జగత్తును ఏకతాటిపై నడిపి మార్గదర్శనం చేసిన జగద్గురువు ఆదిశంకరాచార్య. జీవించింది కేవలం 32 సంవత్సరాలే అయినా యుగయుగాలకు తరగనంతటి ఆధ్యాత్మిక సంపదను ప్రోది చేశారు. ఈ ఏకాత్మ భావనా సిద్ధాంతం (అద్వైతం) ఆయన ప్రతిపాదించిన అనర్హ సూత్రరత్నం. జీవాత్మ, పరమాత్మ వేర్వేరుగా అనిపిస్తున్నా, నిజానికి అవి ఒకటే అన్నది అద్వైత సిద్ధాంతం.

కించారు. 'కర్మకాండ కంటే ఆత్మవిచారణే ప్రధానం. వేదాలే సార్వకాలిక ప్రమాణాలు. వాటిని అనుసరించే బ్రహ్మమే సత్యం. బ్రహ్మకు జీవుడికి అభేదం. జగత్తు మిథ్య. అలా అని ప్రపంచం లేదని కాదు. మనక చీకటిలో తాడును పాముగా భ్రమించినట్లే మిథ్యా జగత్తులో ఉన్నంతసేపు మాయ కమ్మిన జీవుడు దీనిని యథార్థమని భ్రమిస్తున్నాడు. కలలో కలిగే అనుభవం, ఎండమావిలో నీటి బుడగలా.. నిరంతరం మార్చు

డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

వివేకం, సర్వజ్ఞుడైన కుమారుడిని ప్రసాదించు' అని వేడుకున్నాడు. శివయ్య కంటే సర్వజ్ఞుడు ఎవరు? ఆయనే పదహారేళ్ల ఆయువుతో ఆర్యాంబ దంపతుల పంటగా ఉదయించారు. అయినా వ్యాసభగవానుడి ఆశీస్సులతో జగదోద్ధారణకు రెట్టింపు ఆయుష్షును పొందారు.

గురువులకే గురువు

శంకరుడికి మూడేళ్ల వయసు నాటికి దేశభాషలు, ఐదేళ్ల ప్రాయం నాటికి సంస్కృతం, ఎనిమిదేళ్ల వయసుకే తర్క వేదాంత, మీమాంసలతో సహా సకల శాస్త్రాలూ కంఠోపాఠం అయ్యాయి. వేదాధ్యయనం అనంతరం ఓంకారేశ్వర్ కు చేరి గౌడపాదుల శిష్యుడు గోవిందాచార్యుల వారి శిష్యరికంలో సకల శాస్త్రాలు అభ్యసించారు. ఈశ్వరావతారమైన వారికి వేద గురువు అవసరంలేకపోయినా లోకధర్మాన్ని పాటించారు. శ్రీరామశ్రీకృష్ణులకు గురువు ఉన్నట్లే తనకు గురువు అవసరమని భావించారు. లోకంలో గురు

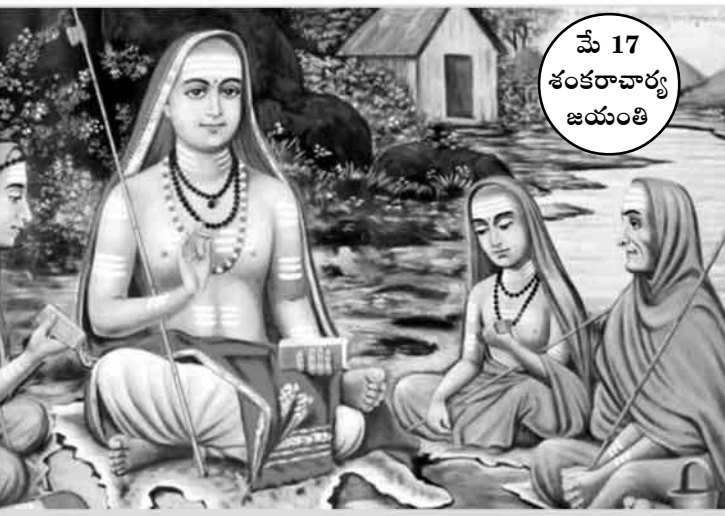
సంస్కారం, సమంత్రకంగా ఉత్తరక్రియలు నిర్వహించారు. 'స మాతూ పరం దైవతమ్'.. తల్లిని మించిన దైవం లేరన్న శాస్త్ర వాక్యానుసారం లోకాన్ని ఎదిరించి మాతృబుణం తీర్చుకున్న ధన్యుడు శంకరాచార్యులు. కాగా, సాక్షాత్తు సదాశివాంశసంభూతైన కుమారుడితో అంతిమ సంస్కారం జరిపించుకున్న భాగ్యవతి ఆర్యాంబ. శంకరులు యతిదీక్షను ఎంచుకోవడానికి ప్రత్యేక కారణం చెబుతారు. చతుర్విధ ఆశ్రమాలలో దేశ భ్రమణానికి సన్యాసమే అనుకూలం. ఇతర మూడు ఆశ్రమాలు బ్రహ్మచర్యం, గృహస్థ, వానప్రస్థం కంటే సన్యాసాశ్రమం భిన్నమైంది. లోకపర్యటన చేయడమే వేదాంతోపదేశానికి అత్యున్నత సాధనమని శంకరులు దీనిని ఎంచుకున్నారు.

వ్యాససాంగత్యం

ఆదిశంకరులను పరీక్షించేందుకు వృద్ధబ్రాహ్మణ వేషంలో వచ్చిన వ్యాస భగవానుడు బ్రహ్మసూత్రంపై సందేహం వెలిబుచ్చగా, దానికి సంతృప్తికరంగా బదులిచ్చారట. 'నా అభిప్రాయాలను ఎరిగి ఇంత చక్కగా

విశదీకరించడం నీకే సాధ్యం. నీ భాష్యం నా మూలానికి వన్నె చేకూరుస్తుంది. నా బ్రహ్మసూత్రాలకు భాష్యం రాయగలిగిన సమర్థుడవు నీవు తప్ప మరొకరు లేరు. నీ భాష్యం అద్వితీయం. లోకంలో దీనికి సాటి మరొకటి ఉండబోదు. లోకోద్ధారణకు కారణజన్ముడవైన నీవు నీ కర్తవ్య నిర్వహణకు మరో పదహారేళ్లు ఆయుర్దాయం ప్రసాదిస్తున్నాను' అని ఆశీర్వాదించారు. శంకరులు శివాంశులు, వ్యాసులు నారాయణాంశజులు. అద్వైత మత ప్రచారం చేయాలన్న గురువు ఆనతి, వ్యాసాజ్ఞ, మునుల ఆదేశాన్ని అనుసరించి అందులో భాగంగానే ఆసేతుశీతాచల పర్యంతం అనేకసార్లు పర్యటించి దేశం నలుమూలలా పీఠాలు నెలకొల్పారు. ఉత్తరాదిన బదరీనాథ్ లో జ్యోతిర్మఠం, తూర్పున పూర్వీలో గోవర్ధన మఠం, పశ్చిమాన ద్వారకా మఠం, దక్షిణాదిన తుంగభద్రానదీతీరంలో శృంగేరి మఠాన్ని స్థాపించారు.

కైలాసగిరి నుంచి తెచ్చిన పంచలింగాలలో శృంగేరిలో భోగలింగాన్ని, చిదంబరంలో మోక్షలింగం, నేపాల్ లో వరలింగం, కేదార్ లో ముక్తిలింగం, కంచిలో యోగలింగాన్ని ప్రతిష్ఠించారు. కాశీలో పాదుకాపీఠం లేదా సుమేరు స్థాపించారని చెబుతారు. సమైక్యతను, సునిశితత్వాన్ని ప్రదర్శిస్తూ, పీఠాలలో అర్చనాదులకు స్థానికులను కాకుండా వేర్వేరు ప్రాంతాలకు చెందిన వారిని నియమించారు. నేపాల్ లో కర్ణాటక ప్రాంతంవారిని, బదరీనాథ్ లో నంబూద్రి బ్రాహ్మణులను నియమించడం అందుకు ఉదాహరణ.

ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మసూత్రాలు, భగవద్గీత మున్నగు ఉద్గ్రంథాలకు మహా భాష్యాలతో పాటు సామాన్యుల కోసం సులభమైన శ్లోకాలు, స్తోత్రాలు రాశారు. నేడు భక్తకోటి స్తుతిస్తున్న స్తోత్రాలలో అనేకం ఆయన గళం నుంచి వెలువడినవే. కనకధారాస్తోత్రం, సౌందర్యలహరి, శివానందలహరి, మహిషాసుర మర్దనీ స్తోత్రం లాంటివి ఆయనపెట్టిన ఆధ్యాత్మిక భిక్షే. గురుకుల విద్యా సమయంలో భిక్షకు వెళ్లిన ఆయనకు ఒక బ్రాహ్మణదంపతులు ఎండిన ఉసిరి కాయను సమర్పించి తమ దీనస్థితిని చెప్పకెవ్వారు. దానికి కలత చెందిన ఆయన శ్రీమహాలక్ష్మిని స్తుతించి ప్రసన్నం చేసుకొని వారి దారిద్ర్యదుఃఖాన్ని తొలగించారు. అదే 'శ్రీ కనకధారాస్తోత్రమ్'. అమ్మవారు కేవలం ఐశ్వర్య ప్రదాత కాదని, జ్ఞానం, సౌందర్యం, శక్తి సర్వాభీష్టాలు ప్రసాదించే పరప్రదాయని అని కీర్తించారు. శంకరుల ఏకసంధాగ్రాహిత్యానికి ఒక ఉదాహరణ. శిష్యుడు పద్మపాదుడు రచించిన సూత్రభాష్య వార్తికం ఆయన గ్రామాంతర సమయంలో గృహకల్లోలం కారణంగా కనిపించకుండా పోయింది. తిరిగి రాయాలని ప్రయత్నించినా పూర్వభావం జ్ఞప్తికిరాక అసక్తత వ్యక్తపరిచారు. శృంగేరి పీఠంలో ఒకసారి దానిని విన్న శంకరులు 'నేను చెబుతాను...రాసుకో' అంటూ ఏకరువు పెట్టారట. ఆ మహనీయుని స్ఫూర్తితో నడిచే దేవుడిగా మన్ననలు అందుకున్న కంచిపరమాచార్య శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర స్వామి వరకు ఎందరో మహాపురుషులు సుదీర్ఘ పాదయాత్ర చేసి, వేద సమ్మేళనాలు నిర్వహించి సర్వమాన సౌభాత్యత్వాన్ని వికసింపచేశారు. ★

నిర్వహణ :
జింకా నారాయణస్వామి

సంఖ్యాయంత్రం

ఈ స్క్వేర్ చూశారు కదా! ఈ స్క్వేర్ లో నిలువు, ఏటవాలు, అడ్డం, నాలుగు వంతున గడులలోని అంకెలు కూడితే మొత్తం 34 వస్తుంది. కానీ ఇక్కడ కొన్ని గడులలోనే అంకెలు ఇచ్చారు. అంటే అవి క్షూలు. మొత్తం 34 రావాలంటే ఏట అంకెలు ఉండాలి మీ బుద్ధిని ఉపయోగించి పూరించండి! సమాధానం రాకపోతే వచ్చే వారం దాకా ఆగండి!

1		13	
		2	
	9		5
		3	

సంఖ్యాయంత్రం - 2 సమాధానాలు

12	6	3	13
1	15	10	8
14	4	5	11
7	9	16	2

• మంచిసూక్ష్మం •

భగవంతుని సన్నిధి

మనిషి ఎప్పుడూ సుఖంగా శాంతిగా ఉండాలని కుంటాడు. తానూ, తనవాళ్లు సుఖంగా ఉండాలని నిరంతరం ఆరాటపడుతుంటాడు. ఏ ఆలోచన చేసినా, ఏ పనిచేసినా సుఖం కోసమే అయిఉంటుంది. సుఖశాంతుల కోసం మనిషి తనకు చాతనైనంత వరకు ఎన్నో ఏర్పాట్లు చేసుకొంటాడు. ఆ ఏర్పాట్లు చేసుకోవటానికి ఎంతో శ్రమ పడుతుంటాడు. అయినా జీవితంలో ఎన్నోసార్లు అశాంతి, అలజడి, దుఃఖం వంటివి ఎదురౌతూనే ఉన్నాయి. ఈ పరిస్థితికి కారణం మార్పు, మరణం, ప్రతికూలత, ఊహలు ఈ నాలిగింటితో మనిషి అశాంతితో, బాధతో, భయంతో ఇంకా ఏదో చేయాలనే తాపత్రయంతో చివరికి మృత్యువు ఒడిలోకి జారి పోతుంటాడు. సాధారణ వ్యక్తులంతా ఈ ఊబిలో కూరుకుని ఉంటారు. ప్రతి మనిషీ ఎంతటి ప్రయత్నం చేసి ఎన్ని ఏర్పాట్లు చేసుకుంటున్నప్పటికీ పైనచెప్పిన ఏదో బాధ, ఆందోళన వంటివి అడుగుడుగునా ఎదురౌతూనే ఉన్నాయి. ఇది ఈనాడు కొత్తగా వచ్చిన సమస్యకాదు. అనాదిగా మానవుడు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యే. అయితే మేధావులైన ప్రాచీన మహర్షులు జటిలమైన ఈ సమస్యను పూర్తిగా అధ్యయనం చేసి తమ అనుభవాలతో పరిష్కార మార్గాన్ని ప్రతిపాదించారు. అదే ఆధ్యాత్మిక మార్గం. భగవంతుని సన్నిధి. ★

• అసలు నిజం •

చైతన్యదీప్తి

భూమిలో సర్వరసాలున్నాయని సిద్ధాంతం. మామిడి, వేప, నేరేడు, కొబ్బరి, అరటిలాంటి చెట్లను ఒకే పరిసరంలో వేసినప్పటికీ వాటివైన రసాలను అవి భూమి నుండి గ్రహిస్తాయి. ఒక్కొక్క వృక్ష జాతి ఒక్కో రీతిలో భూరస సేకరణను చేస్తాయి.

ఆకుల ద్వారా, వేర్ల ద్వారా ఇలా వైవిధ్యభరితమైన వివిధ చర్యల ద్వారా చెట్లు రస సేకరణ చేస్తాయి. చెట్లలోని వైవిధ్యభరితమైన స్వభావ ధర్మాలను అవి తమంత తాముగా నిర్మించుకోలేవు.

వీటి వెనుక ఒక పరమ శక్తివంతమైన, మరొక ఉత్పన్న చైతన్యం ఉందని తెలుస్తోంది. విశ్వంలో సూర్యచంద్రాది గ్రహాలు, నక్షత్రాలు, గురుత్వాకర్షణ మొదలైన శక్తులన్నీ ఏదోఒక జ్ఞానపూర్వక నియమానికి బద్ధులైనట్లు ప్రవర్తించడాన్ని గమనిస్తాం. అవేవీ తమ ధర్మాలను మీరి ప్రవర్తించవు. ఈ అద్భుత నియమాలైన ఆయా వస్తువుల స్వభావాలు మాత్రమే అని చెప్పడం సరైంది కాదు. ఇవేకాక నీటిలో తేలే చెట్లు, మునిగే రాయి మొదలైన వస్తువుల స్వభావధర్మాలతో చివరి వరకూ కూడిఉండేట్లుగా ఉంచే వాటి అణురచన వైచిత్ర్యాన్ని నియంత్రించే శక్తి మరొకటి ఉంది.

ఆ శక్తి ఈ విశ్వానికి స్ఫూర్తివంతమైన చైతన్యదీప్తి, పరమాత్ముడు అంటుంది హిందూధర్మం. ★

• సంప్రదాయం - శాస్త్రీయత •

ఉపవాసం

యుక్తాహారవిహారస్య యుక్తచేష్టస్య కర్మసు / యుక్తస్వప్నావబోధస్య యోగో భవతి దుఃఖహః.. ఎవరైతే తినటంలో, వినోదాలలో మితంగా ఉంటారో, పనిలో సమతుల్యతతో, నిద్రలో క్రమబద్ధతతో ఉంటారో, వారు యోగాభ్యాసంతో అన్ని దుఃఖాలను ఉపశమింపచేయవచ్చు. యోగం అంటే ఆత్మ భగవంతునితో ఏకమవ్వటమే. దీనికి వ్యతిరేకమైంది భోగం. అంటే ఇంద్రియసుఖాలలో నిమగ్నమవ్వటం. భోగలాలన వల్ల శరీరం సహజ సూత్రాలను ఉల్లంఘిస్తుంది. అది రోగాలకి దారి తీస్తుంది. శరీరం రోగగ్రస్తమైతే అది యోగాభ్యాసాన్ని కుంటుపడేస్తుంది. ఈ విధంగా శారీరక కార్యకలాపాల్లో మితంగా ఉండి, యోగాభ్యాసం చేయటం వలన అన్ని శారీరక, మానసిక దుఃఖాల నుండి విముక్తి పొందవచ్చని కృష్ణుడు భగవద్గీతలో పేర్కొంటున్నాడు. అందుకే భక్తి, శ్రద్ధలు గల ఆత్మధిక భారతీయులు ఒక క్రమపద్ధతిలో లేదా పండుగల సందర్భాల్లో ఉపవాసాన్ని పాటిస్తారు. ఆ రోజుల్లో ఏమీ తినకుండా లేదా ఒక్కోసారి పండ్లు లేక తీసికొని ఉపవాసం చేస్తుంటారు. కొందరు రోజంతా పాలు కనీసం మంచినీళ్లైనా తాగకుండా కఠినమైన ఉపవాసం చేస్తారు. ఉపవాసం ఎన్నో కారణాల వల్ల చేస్తారు. భగవంతుని కోసం, సంయమనం కోసం, ఆరోగ్యం కోసం, కొన్ని సమయాల్లో అసమ్మతిని తెలియపరచడానికి కూడా ఉపవాసం చేస్తారు. సంస్కృతంలో ఉప అంటే 'దగ్ధరగా' వాస అంటే 'ఉండడం' అని అర్థం. కాబట్టి ఉపవాసం అంటే దగ్ధర (ఆ భగవంతుడి) ఉండడం అంటే భగవంతునితో సన్నిహిత, మానసిక సామీప్యతను సంపాదించడం.

కొన్ని రకాల ఆహారం మనిషి బుద్ధిని మందకొడిని మనసులో అలజడిని కలిగిస్తుంది. అందువల్ల మానవుడు కొన్ని నియమిత రోజుల్లో నిరాహారంగా లేదా అల్పాహారం స్వీకరించి తన సమయాన్ని, శక్తిని ఆదా చేసుకోవాలనుకుంటాడు. తద్వారా బుద్ధి చురుకుగాను, మనసు పవిత్రంగాను అవుతుంది. అంతవరకు ఆహార ఆలోచనలు కలిగిన మనస్సు ఇప్పుడు ఉన్నతమైన ఆలోచనలతో కూడి భగవంతుని వద్ద నిలుస్తుంది. తనకు తాను నియమించుకొన్న క్రమశిక్షణ కాబట్టి ఆనందంగా ఆ నియమాన్ని మనస్సు అనుసరిస్తుంది. బాగా పనిచేయాలంటే మరమ్మత్తు, పూర్తి విరామం అవసరం. ఉపవాసంలో నిరాహారంగా లేక అల్పాహారంగా ఉండడం వల్ల జీర్ణ మందలానికి విశ్రాంతి లభిస్తుంది. ఇంద్రియాలతో విషయభోగాలు అనుభవించే కొద్దీ కోరికలు పెరుగుతాయి కాని తగ్గవు. ఉపవాసం ఇంద్రియ నిగ్రహం అలవరచుకోవడానికి, కోర్కెలను ఉదాత్తమైన వాటిగా చేసుకోవడానికి, శాంతియుత మనస్సును కల్గి ఉండడానికి మార్గం చూపి సహాయపడుతుంది.

ఉపవాసం మనలను నీరసపరిచేదిగాను, తొందరగా కోపం కలిచ్చేట్లుగాను తర్వాత అనుభవించవచ్చుననే ప్రేరణనిచ్చేదిగాను ఉండకూడదు. ఉపవాసం వెనుక ఉన్నతమైన లక్ష్యం లేనప్పుడు ఇట్లా జరుగుతుంది. కొందరు కేవలం బరువు తగ్గించుకునే నిమిత్తమే ఉపవాసం పాటిస్తారు. మరి కొందరు భగవంతుని మెప్పించడానికి ప్రతిజ్ఞగా లేదా తమ కోరికలను తీర్చుకొనేందుకు, మరికొందరు సంకల్పశక్తిని వృద్ధి చేసుకోవడానికి, సంయమనానికై, ఒక విధమైన తపస్సుగాను ఉపవాసం చేస్తారు. మరి తక్కువగా కాక, ఎక్కువగా కాక, యుక్త ఆహారం తీసుకోవలసిందని కేవలం ఉపవాసం చేస్తున్నప్పుడే కాక మిగతా రోజుల్లో కూడా శుచికరమైన, బలవర్ధకమైన సాత్విక ఆహారం తీసుకోవలసిందిగా భగవద్గీత బోధిస్తుంది. ★

హరిత విప్లవం తరువాత మన దేశంలో వ్యవసాయోత్పత్తి, ముఖ్యంగా ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి, గత కొన్ని దశాబ్దాలుగా బాగా పెరిగింది. మరోవైపు వివక్షణారహితంగా ఎరువులు, పురుగుమందుల వాడకం వల్ల ఎంతో నష్టం కూడా వాటిల్లింది. ఇదే సమయంలో భూసారం దెబ్బతినడం, ఉత్పాదకత తగ్గిపోవడం, ఉత్పత్తి వ్యయం పెరగడం, పర్యావరణ కాలుష్యం, వ్యవసాయం ఆర్థికంగా భారం కావడం వంటివి ఆ నష్టాల్లో కొన్ని. దీనితో మళ్లీ పర్యావరణ అనుకూల విధానాలు, సేంద్రియ వ్యవసాయ పద్ధతుల వైపు చూడటం మొదలుపెట్టారు.

సేంద్రియ సేద్యమే శ్రీరామరక్ష

మట్టి, నీరు, పోషకపదార్థాలు, మొక్కలు, సూక్ష్మజీవులు, పురుగులు, జంతువులు, మనుషుల మధ్య ఉన్న సున్నితమైన, అవినాశావ సంబంధాన్ని గుర్తించి పర్యావరణ సంతులనాన్ని కాపాడేవిధంగా సాగేదే సేంద్రియ వ్యవసాయం. ఇందులో సేంద్రియ పదార్థాలను మాత్రమే ఉపయోగిస్తారు. మట్టిలోని సేంద్రియ పదార్థపు సంరక్షణే ఇందులో ప్రధాన అంశం. మట్టిలోని సేంద్రియ పదార్థం పురుగు మందుల దుప్ప్రభావాన్ని తగ్గించడమేకాక మట్టి భౌతిక, రసాయనిక, జైవిక నాణ్యతను క్రమంగా పెంచుతుంది. సేంద్రియ వ్యవసాయపు ప్రాధమిక సూత్రాలు.

- నేలలో జైవిక క్రియలను పెంపొందిస్తుంది.
- భూసారాన్ని దీర్ఘకాలం సంరక్షిస్తుంది.
- పర్యావరణ కాలుష్యాన్ని తగ్గిస్తుంది.
- వ్యవసాయ వనరుల పునర్వినిమయానికి వీలు కల్పిస్తుంది.
- పర్యావరణ సంతులనాన్ని కాపాడుతుంది.

సేంద్రియ వ్యవసాయం ద్వారా భూసార నిర్వహణ

మొక్కలు పెరగడానికి పోషక పదార్థాలు అవసరం. భూమి ఇటువంటి పోషకపదార్థాలను మొక్కలకు అందిస్తుంది. అధిక జనాభా మూలంగా ఏర్పడిన అవసరాలను తీర్చేందుకు వ్యవసాయోత్పత్తిని పెంచడం, దాని కోసం అధిక దిగుబడినిచ్చే వంగడాలను ఉపయోగించడం, పెద్ద మొత్తంలో

పురుగుమందుల వాడకం వంటివి భూమిలోని సహజ పోషక విలువలు, పదార్థాలను దెబ్బతీసాయి. మరోవైపు విచ్ఛలవిధిగా రసాయనిక ఎరువులు ఉపయోగించడం వల్ల భూగర్భ జలాలు కలుషితం కావడం, పారిశ్రామిక కాలుష్యం, నీటిలో ఆమ్ల, క్షార లక్షణాలు పెరగడం, భూమిలో సూక్ష్మ జీవుల సంఖ్య తగ్గిపోవడం, రసాయనాలతో పండించిన పంటను ఆహారంగా తీసుకోవడం వల్ల ప్రజారోగ్య సమస్యలు తలెత్తడం వంటి అనేకానేక కష్టనష్టాలు వచ్చాయి.

ఈ దుష్పరిణామాలను అరికట్టాలంటే సేంద్రియ వ్యవసాయం ఒక్కటే మార్గం. వ్యవసాయంలో రసాయనాల వినియోగానికి పూర్తిగా స్వస్తి పలకడం, లేదా చాలా తగ్గించడం చేయాలి. భూసారాన్ని కాపాడుకుని, ఉత్పాదకతను కూడా పెంచుకోవడానికి వ్యవసాయ వ్యర్థాలను (crop residue) భూమిలోనే కలపడం, భూమిని తక్కువసార్లు దున్నడం, పంట మార్పిడి, సేంద్రియ ఎరువుల వాడకం, రాతి ఫాస్ఫేట్, కాల్షియం కార్బోనేట్ వంటి వాటి వాడకం పెంచడం వంటి పద్ధతులు పాటించాలి. పంట వ్యర్థాలను నేలలోనే తిరిగి కలిపేయడం వల్ల సేంద్రియ పదార్థం నేలలో నిల్వ ఉంటుంది. ఈ వ్యర్థాలే క్రమంగా నేలలో కలిసిపోయి పోషకాలుగా మారుతాయి. కంపోస్ట్ ఎరువు, జంతువుల నుంచి వచ్చే ఎరువు వంటివి కూడా భూసారాన్ని పెంచుతాయి. సేంద్రియ పదార్థం నేలలో నీటిని నిల్వచేసుకునే సామర్థ్యం మొదలైన వాటిని

పెంచుతుంది. సేంద్రియ ఎరువుల వల్ల నేలలో సూక్ష్మ జీవులు పెరిగేందుకు అవకాశం ఏర్పడుతుంది. దీనివల్ల నూకృత పోషక పదార్థాలు కూడా పెరుగుతాయి. అలాగే సేంద్రియ పదార్థాలు మట్టిలో కలిసి మొక్కలకు కావలసిన పోషకాలుగా మారతాయి. నైట్రోజన్, ఫాస్ఫరస్, జింక్, సల్ఫర్ మొదలైన పదార్థాలకు బదులుగా సేంద్రియ ఎరువులు భూసారాన్ని పెంచడంలో ఉపయోగపడతాయి.

అత్యధిక పోషకాలు అవసరమయ్యే అధిక దిగుబడి పంటలైన చెరకు, పసుపు మొదలైనవాటికి వేరుశనగ, సోయాబిన్, పెసలు, మినుములు మొదలైన వాటిని మార్పిడి పంటలుగా వేయాలి. ఈ పంటలు నేలలో నైట్రోజన్ శాతాన్ని పెంచుతాయి. దానివల్ల కృత్రిమ, రసాయనిక నత్రజని అవసరం తగ్గుతుంది. ఈ పంటల సి.ఎన్ నిష్పత్తి తక్కువగా ఉంటుంది. అలాగే ఈ పంటల వ్యర్థాలు కూడా సులభంగా మట్టిలో కలిసిపోతాయి. దానివల్ల నేల సారం పెరుగుతుంది. కనుక రసాయన ఎరువుల వాడకాన్ని క్రమంగా తగ్గించడం, పురుగుమందులకు పూర్తిగా స్వస్తి చెప్పడం, సేంద్రియ వ్యవసాయ పద్ధతులను అనుసరించడం చాలా అవసరం. దీనివల్ల భూసారం పెరిగి భావితరాలకు సారవంతమైన నేలను అందించగలుగుతాం.

‘నేలలో జీవవైవిధ్యాన్ని కాపాడుదాం. పర్యావరణ పరిరక్షణకు పూనుకుందాం.’

అను: కేశవనాథ్

మాది ఆదిలాబాద్ జిల్లా, ఇచ్చోడ మండలం, నావేగాం గ్రామం. నేను గత ఆరు సంవత్సరాల నుంచి సేంద్రియసాగు (ప్రకృతి వ్యవసాయం) చేస్తున్నాను. సేంద్రియ వ్యవసాయం వల్ల భూమికి, జీవరాశులకు, ప్రకృతికి, సమాజానికి ఎటువంటి హాని కలగదు. రైతు నష్టపోయే అవకాశంలేదని నేను నమ్మకంగా చెప్పగలను. నేను కూడా ముందు రసాయనాలతోనే పంటలు పండించాను. నేలతల్లి నోట్లో విషం నింపుతున్నాననే బాధ నన్ను నిత్యం కలచివేసేది. కానీ నాకు వేరే గత్యంతరం లేకపోయింది. సేంద్రియ వ్యవసాయం గురించి నాకు తెలిసినప్పటికీ పూర్తి అవగాహనలేదు.

2012లో ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని సరస్వతీదేవి కొలువై ఉన్న బాసరలో జరిగిన సేంద్రియ వ్యవసాయ శిక్షణా శిబిరంలో సుభాష్ పాలేకర్ పాల్గొన్నారు. మొత్తం ఏడురోజుల శిబిరం. నేను కూడా ఆ శిబిరానికి వెళ్లాను. ఏడు రోజులపాటు శిక్షణ పొందాను. ఆ తర్వాత వెంటనే సేంద్రియ వ్యవసాయం మొదలు పెట్టాను. మొదట్లో నన్ను చాలామంది హేళన చేశారు. కొంతమందైతే పిచ్చిడిలా చూశారు. ఈ రోజుల్లో కూడా గోమూత్రం, గోవుపేద వంటి వాటితో ఎరువులు తయారు చేసుకోవడం ఏంటి? అసలు ఇది ఆచరణలో సాధ్యమా? వంటి ప్రశ్నలు వేసేవారు. నా ప్రయత్నాన్ని ఎవరూ మెచ్చుకోలేదు. కాని నేను

క్రిమిసంహారక మందులు వాడి పండించిన పంటల వల్ల భూమి కలుషితం కావడమే కాదు, మనిషి ఆరోగ్యం కూడా దెబ్బతింటున్నది. ఒకప్పుడు బీబీ, సుగర్, కిడ్నీ వ్యాధులు అతికొద్ది మందికే వచ్చేవి. కానీ ఇప్పుడు పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోయింది. వయసుతో సంబంధం లేకుండా అన్ని వయసుల వారికీ ఈ రోగాలు వస్తున్నాయి. దీనికి కారణం తినే ఆహారమే. రసాయనాలతో పండించిన ఆహారం తీసుకోవడం వల్ల రోజురోజుకీ సుగర్, బీబీ వంటి రోగుల సంఖ్య పెరుగుతున్నదని అనేక సర్వేలు కూడా నిరూపించాయి. అయితే దీనికి పరిష్కారం లేదా? ఉంది. అదే సేంద్రియసాగు. ఈ పద్ధతిలో వ్యవసాయం చేస్తే నేలసారాన్ని కాపాడుకోవడంతో

గాయక్ష్వద్ రామేశ్వర్
9491463159

దెబ్బతిని నేలలు మరోపంటకు పనికిరాకుండా పోతున్నాయి.

సేంద్రియసాగులో మొదటి ఏడాది జీవామృతం (ఎరువు) ఐదు నుంచి ఆరుసార్లు చల్లెత్తే.. రెండవ ఏడాది నాలుగుసార్లు చల్లెత్తే సరిపోతుంది. మూడో ఏడాదికే మూడుసార్లు చాలు. మొదటి సంవత్సరం దిగుబడి కాస్త తగ్గినా రెండవ ఏడాది పెరుగుతుంది. మూడో ఏడాది మరింత పెరుగుతుంది. నాలుగో సంవత్సరం లాభం పొందవచ్చు. అంటే సేంద్రియ

భూమాత నోట విషం పోయలేను!

మాత్రం సేంద్రియ సాగును బలంగా నమ్మాను. నా వెనక ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ నిలబడింది. నా సందేహాలన్నిటినీ నివృత్తి చేసింది. ధైర్యాన్ని ఇచ్చింది.

మొదట్లో- రెండు, మూడు సంవత్సరాలు పెద్దగా దిగుబడి రాలేదు. అయినా నిరుత్సాహపడలేదు. 2016లో మా ఊరికి ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ వారు వచ్చి రైతుసంఘం ఏర్పాటుచేసి సేంద్రియ వ్యవసాయం ఎలా చెయ్యాలో పూర్తి అవగాహన కల్పించారు. సేంద్రియ సాగు చేసేలా మమ్మల్ని మరింత ప్రోత్సహించారు. అధునాతన పద్ధతులను నేర్పించారు. ప్రస్తుతం నాకు మంచి దిగుబడి వస్తున్నది. పైగా నేలతల్లికి, మనిషి ఆరోగ్యానికి ఎటువంటి హాని కలిగించకుండా వ్యవసాయం చేస్తున్నానని సంతృప్తి మిగిలింది.

పాటు మనిషి ఆరోగ్యాన్ని కూడా కాపాడుకోవచ్చు.

చాలామంది రైతుల్లో సేంద్రియసాగు గురించిన అవగాహన లేదని చెప్పవచ్చు. హరిత విప్లవం తర్వాత హెబ్రిడ్ విత్తనాల వాడకం పెరిగిపోయింది. రకరకాల పురుగుమందుల కంపెనీలు వచ్చాయి. ఈ విషపూరిత రసాయనాల వల్ల భూసారం పూర్తిగా దెబ్బతింటున్నది. రసాయనాల వాడకం రోజురోజుకు మోతాదుకు మించి పోతోంది. నలభై సంవత్సరాలకి ముందు ఎకరానికి 20 కిలోల డీపీ, యూరియ, పొటాష్ వంటివి వేస్తే.. ఇప్పుడు ఎకరానికి 400 కిలోలు ఉపయోగిస్తున్నారు. అంటే రసాయనాల వాడకం ఏ స్థాయిలో పెరిగిందో అర్థంచేసుకోవచ్చు. దీంతో పాటు ఖర్చు కూడా పెరిగింది. కానీ దిగుబడి మాత్రం ఏమీ పెరగలేదు. పైగా భూసారం పూర్తిగా

సాగు ద్వారా ప్రతి ఏడాది దిగుబడి పెరిగితే.. ఖర్చు తగ్గుతుంది. కానీ దీనికి పూర్తిగా వ్యతిరేకం రసాయనాలతో చేసిన సాగు. అంతేకాదు, రసాయనాల వాడకం వల్ల నేలలోపల ఉండే సూక్ష్మజీవులు చనిపోతున్నాయి. నేల నిర్జీవంగా మారుతున్నది. భారతదేశ వ్యాప్తంగా నమోదవుతున్న రైతు మరణాల్లో సాగులో మితిమీరిన పురుగు మందులు వాడి దిగుబడి రాక ఆత్మహత్య చేసుకుంటున్న వారే ఎక్కువగా ఉంటున్నారు.

ప్రతి రైతు సేంద్రియ వ్యవసాయం చేసేందుకు ముందుకు రావాలి. వర్యావరణ పరిరక్షణలో మనమూ భాగస్వామ్యం కావాలి. రైతులందరూ సేంద్రియ సాగును ఒక ఉద్యమంలా చేపట్టాలని నేను మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటున్నాను. ★

చాలామంది రైతులు ముందుకొస్తున్నారు!

మాది యాలాల్ గ్రామం, వికారాబాద్ జిల్లా. నేను గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి సేంద్రియ వ్యవసాయం చేస్తున్నాను. రెండకరాల వరి వేశాను. మొదటి సంవత్సరం తెలంగాణ రకం పండించాను. ఈ ఏడాది వర్షాకాలంలో మైనూరుమల్లిక, శ్రీరామగోల్డ్, బానుమతి పండించాను. ఖరీఫ్, రబీలో కూడా ఇవే రకాలు వేశాను. కొన్ని కూరగాయల రకాలు కూడా పండిస్తున్నాను.

సేంద్రియ వ్యవసాయం చేసేలా నన్ను ప్రోత్సహించినది స్థానిక వ్యవసాయశాఖ అధికారి కృష్ణకుమార్. నాకు ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ గురించి ఆయనే చెప్పారు. ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ వారిని కలిశాక సేంద్రియ వ్యవసాయం చేయాలనే నా పట్టుదల మరింత పెరిగింది. యాలాల్ నుంచి 16 మంది రైతుల్ని ఫౌండేషన్ ఆదిలాబాద్ కార్యాలయానికి తీసుకెళ్లి సేంద్రియ వ్యవసాయం ఎలా చేయాలి? ఈ సాగు వల్ల కలిగే లాభాలేమిటి? వంటి విషయాల మీద శిక్షణ ఇచ్చారు.

సేంద్రియ విధానంలో భాగంగా నేలసారాన్ని కాపాడటానికి జనుము, జీలుగ కలిపి వేశాను. ఖరీఫ్ తరువాత ఎకరానికి ఆరుజాడీల చొప్పున వర్మికంపోస్ట్ రెండు ఎకరాల్లో చల్లాను. దాని తరువాత

పంట ఎదుగుదల కోసం బుల్లెట్ మజ్జిగ, వావిలాకు కషాయం వంటివి తెగుళ్లనుబట్టి కొట్టాను. నాటువేసిన తరువాత వెస్ట్ గంపోజ్, జీవామ్మతం వారాని కొకసారి వేసాను. తెగుళ్ల నివారణ కోసం బుల్లెట్ మజ్జిగ, దోమ నివారణకు వావిలాకు కషాయం

వాడాను. మొత్తంగా సస్యరక్షణ జరిగింది. చేను బాగా ఎదిగింది. మంచి ఫలితం వచ్చింది. రసాయనాలు వాడినప్పటికీ ఇప్పటికీ పంట దిగుబడిలో చాలా తేడా గమనించాను.

ప్రస్తుతం మంచి దిగుబడిని సాధిస్తున్నాను. ఇంతకుముందు కంటే ఎకరానికి 18 క్వింటాళ్ల పంట

ఎక్కువగా వస్తున్నది. మా బియ్యానికి మంచి డిమాండ్ కూడా ఏర్పడింది. గతంలో క్వింటాల్కి 4 వేల రూపాయల చొప్పున అమ్మాను. గతేడాది మైనూర్ మల్లిక, బానుమతి, శ్రీరామగోల్డ్ రకాలు క్వింటాల్కి రూ. 6వేల చొప్పున విక్రయించాను. తెలిసినవాళ్లు నా దగ్గరికే నేరుగా వచ్చి బియ్యం కొనుగోలు చేస్తున్నారు. ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ ప్రతినిధి చంద్రకాంతరెడ్డి సేంద్రియసాగులో సహకరిస్తున్నారు. వారితో పాటు స్థానిక వ్యవసాయశాఖ అధికారులు కూడా సలహాలు, సూచనలు ఇస్తున్నారు.

సేంద్రియ పద్ధతిలో వ్యవసాయం చేయడం ద్వారా పొలం మీద నిరంతరం రైతు పర్యవేక్షణ ఉంటుంది. వెస్ట్ గంపోజ్ చేస్తున్నామంటే ప్రతిరోజు ఉదయం, సాయంత్రం తప్పనిసరిగా

ప్రస్తుతం మంచి దిగుబడిని సాధిస్తున్నాను. ఇంతకుముందు కంటే ఎకరానికి 18 క్వింటాళ్ల పంట ఎక్కువగా వస్తున్నది. మా బియ్యానికి మంచి డిమాండ్ కూడా ఏర్పడింది. గతంలో క్వింటాల్కి 4 వేల రూపాయల చొప్పున అమ్మాను. గతేడాది మైనూర్ మల్లిక, బానుమతి, శ్రీరామగోల్డ్ రకాలు క్వింటాల్కి రూ. 6వేల చొప్పున విక్రయించాను. తెలిసినవాళ్లు నా దగ్గరికే నేరుగా వచ్చి బియ్యం కొనుగోలు చేస్తున్నారు.

పొలానికి వెళ్ళాలి. జీవామ్మతం వేయాలన్నా అంతే. సమస్యలేమైనా ఉంటే ఏకలవ్య ఫౌండేషన్కి ఫోన్ చేస్తే సలహాలు, సూచనలు ఇస్తున్నారు. మొదట్లో నేను, బస్సప్ప అనే రైతు ఇద్దరమే ఈ పద్ధతిలో పంట వేశాం. మంచి ఫలితాలు రావడంతో చాలామంది రైతులు ముందుకు వస్తున్నారు. ★

ఆకుల పర్వరాజు
9490684091

ఆకాశం నిర్మలంగా ఉంది. సూర్యుడు పడమటికి వాలుతున్నాడు.

చల్లని పిల్లగాలికి చెల్లు తలలు పంకిస్తున్నాయి. అది హరివిల్లుకాలనీ. పేరుకు తగ్గట్టుగానే అక్కడ అన్ని ఇంద్రధనుస్సు లాంటి రంగురంగుల భవంతులు. అద్దాల మేడలు. ఆ ఇండ్ల ముందు రకరకాల పూల మొక్కలతో బృందావనాన్ని తలపించేస్తున్నాయి. తుమ్మెదలు ఝుమ్మని నాదం చేస్తూ సుతారంగా పూల రెమ్మలను తాకుతూ ఆడుకుంటున్నాయి. మబ్బులేని ఉరుములా పెద్దగా శబ్దం చేస్తూ అంబులెన్స్ ఒకటి వచ్చి ఒక భవంతి ముందు ఆగింది.

అందులో ఉన్న వైద్య సిబ్బంది మొత్తం ఆ ఇంటిని చుట్టుముట్టారు. కాసేపటి తర్వాత బయటకు వచ్చిన సిబ్బందిలో ఒకరు మైకు తీసుకొని “ఈ కాలనీ వాసులకు తెలియజేయునది ఏమనగా... ఈ కాలనీని కంట్రెన్యంటు జోన్ గా ప్రకటిస్తున్నాం. ఎవ్వరూ బయటకు రాకూడదు” అంటూ హెచ్చరిక జారీ చేశారు. ఆ భవంతి ముందు బారికేడ్లు ఏర్పాటు చేశారు.

కాలనీవాసులంతా ఎవరి ఇంటి గేటు ముందు వారు నిలబడి చూస్తున్నారు. మరికాసేపట్లో ఆ ఇంట్లో నుండి భార్యాభర్తలిద్దరికి పి.పి.ఈ. కిట్లు తొడిగి

ఇంట్లో రమేష్ తల్లిదండ్రులు ఉంటారు. వెనుక ఇంట్లో రమేష్ అక్కగారి కుటుంబం ఉంటుంది.

కాలనీవాసులతో పాటు వారి ఇంటి గేటు ముందు నిలబడి చోద్యం చూస్తున్న అత్తగారి వంక చూస్తూ... “అత్తయ్యా... చిన్నారిని చూసుకోండి” అంటూ రెండు చేతులు జోడించి దండం పెట్టింది సువర్ణ.

పాపను దగ్గరకు తీసుకోవడానికి రెండు అడుగులు ముందుకు వేశాడు సువర్ణ మామగారు “ఏమండి ఎక్కడికి వెళ్తున్నారు...! దానికి కూడ కరోనా ఉందేమో...! అది మనకు అంటుకుంటే మన పరిస్థితి ఏమిటి..?” అంటూ భర్తను లోపలికి లాక్కొని వెళ్లింది అత్తగారు. తోటికోడలు, ఆడపడుచులు కూడా అలాగే లోపలికి వెళ్లిపోయారు. పాప గుక్కపెట్టి ఏడుస్తూనే ఉంది. సువర్ణ మనసు కకావికలం అవుతుంటే కూతురి దగ్గరికి పరుగెత్తుతోంది. అంతలోనే వైద్య సిబ్బంది వెళ్లి పాపను ముట్టుకోవద్దని వారిస్తూ, వెనుకకు లాగేసి అంబులెన్స్ లో ఎక్కించడానికి తీసుకొని వెళ్తున్నారు.

సువర్ణ భోరున విలపిస్తోంది. పాప ఏడుపుతో కాలనీ మొత్తం ప్రతిధ్వనిస్తోంది. ఒక్కసారే సుడిగాలిలా వచ్చి చిన్నారిని తన చేతులతో చుట్టేసి,

లేదో తెలియదు... నా పాప జాగ్రత్త...!” అంటూ దీనంగా వేడుకుంది సువర్ణ.

“అమ్మగారు... మీకు ఏమీ కాదు, మీరు క్షేమంగా వెళ్లి, నిండు ఆరోగ్యంతో తిరిగి రండి...! నేను పాపను నా కళ్లల్లో పెట్టి చూసుకుంటానండీ...!” అంటూ పాపను ఆప్యాయంగా తన ఎదకు హత్తుకుంది మంగమ్మ.

అన్నదోసం

డా॥ తాళ్లపల్లి యాకమ్మ

బయటకు తీసుకొస్తున్నారు. ఇంట్లో ఆరు నెలల పనిపాప గుక్కపెట్టి ఏడుస్తోంది.

“నా కూతురు సార్... నా కూతురుని నాతోపాటు తీసుకొచ్చుకుంటాను..!” అంటూ కన్నీటితో వైద్యుల్ని వేడుకుంటోంది ముప్పైసంవత్సరాల యువతి సువర్ణ. “అవును సార్ మా కూతురు...!” అంటూ కంటనీరు పెడుతున్నాడు సువర్ణ భర్త రమేష్.

“లేదండీ... ఆ పాపకు కరోనా నెగిటివ్ వచ్చింది. మీకిద్దరికి పాజిటివ్ వచ్చింది. మీతో పాటు ఆ పాపను తీసుకొని వస్తే ఆ పాప ప్రాణాలకే ప్రమాదం...!” అంటూ ముందుకు నడుస్తున్నాడు డాక్టర్.

సువర్ణ భర్త రమేష్ సాఫ్ట్ వేర్ ఇంజనీరుగా పనిచేస్తున్నాడు. బాగా ధనవంతులు. విశాలమైన ఇల్లు. సువర్ణ కూడా బాగా చదువుకుంది. వారికి ఆరునెలల పాప, చిన్నారి. వారి ఇంటికి ఎడమవైపు రమేష్ అన్నగారి ఇల్లు ఉంటుంది. కుడి ప్రక్కన

ఆత్మతగా కింద కూర్చొని పాపను ఒడిలో వేసుకొని తన రొమ్ము పాప నోట్లో పెట్టింది ఒక యువతి. పాప ఏడుపు ఆపి తన్మయత్వంతో పాలు తాగుతూ ఆ యువతి మోమును తన చిన్ని చేతులతో తడుముతోంది. ఆశ్చర్యంతో అందరి చూపులు ఆమెపై వాలాయి.

తెల సంస్కారం లేని జుట్టు, పాత కాటన్ చీర, మెడలో పసుపుతాడు చామన ఛాయ మేను, బక్క పలచని శరీరం, డొక్క వెన్నుకంటుకుపోయిన పాతికేండ్ల ఆ యువతి కదుబీదదని చూపరులకు స్పష్టంగానే తెలుస్తుంది. ఆమె వైపే దీనంగా చూస్తుంది సువర్ణ.

“అమ్మగారు మీరు వెళ్లిరండి.. నేను చిన్నారిని జాగ్రత్తగా చూసుకుంటా” నంటూ ప్రేమగా పాప తలనిమురుతోంది ఆ యువతి.

“మంగమ్మ! మేము ప్రాణాలతో తిరిగి వస్తామో

భార్యాభర్తలిద్దరు వెళ్లి అంబులెన్స్ లో కూర్చున్నారు. అంబులెన్స్ మెల్లగా ముందుకు సాగుతోంది. సువర్ణ మనసు గతాన్ని వెతుకుతోంది.

ఒక వారం రోజుల క్రితం సువర్ణ ఇంటి గేటు ముందు “అమ్మగారు...! కొంచెం సద్దన్నం ఉంటే

**వాకాటి పాండు
రంగరావు స్మారక
దీపావళి కథల
పోటీకి
ఎంపికైనది**

అరుస్తున్నవ్ అంటూ కసురుకుంది సువర్ణ.

“అట్లా అనకండమ్మగారు...! రెండు రోజుల నుండి కడుపుకు అన్నం లేక మా చంటిదానికి పాలు రావడం లేదమ్మా. పాలకోసం అల్లాడుతోంది. కనీసం కాసిన్ని పాలన్నా పొయ్యండమ్మా... పసిదానికి తాపిస్తాను” అంటూ ప్రాథేయపడింది మంగమ్మ. గుక్కపెట్టి ఏడుస్తున్న చంకలో బిడ్డను భుజంపై వేసుకొని జోకొడుతూ.

“పాలు లేవు, ఏం లేవు ముందు ఇక్కడి నుండి వెళ్ళా...” అంటూ గద్దించింది సువర్ణ.

చేసేదేమి లేక వెనుదిరిగి అడుగులో అడుగు వేస్తోంది మంగమ్మ. భగభగమంటూ సూర్యుడు తన ప్రతాపాన్ని చూపిస్తున్నాడు. కాళ్ళకు చెప్పులు కూడా లేని మంగమ్మ పాదాలు తారు రోడ్డుపై నిప్పుల గుండంలో తేలుతున్నాయి. అయినా స్థిరం లేకుండా తలనిండా కదిలే ఆలోచనలతో, మనసునిండా ఆవేదనతో, కళ్ళ నిండా కన్నీళ్లతో అడుగు ముందుకు పడుతోంది మంగమ్మకు.

పల్లెటూరిలో పంట పండించుకోవడానికి గుంట భూమి కూడా లేక, కడుపు నింపుకోవడానికి కూలి దొరకక పొట్టచేత పట్టుకొని ఆరు నెలల పసికందును అడ్డబాపకట్టుకొని పట్నం చేరారు మంగమ్మ దంపతులు.

హరివిల్లు కాలనీలో సువర్ణ ఇంటి ముందు కొత్తగా నిర్మిస్తున్న పెద్ద భవంతికి వాచ్మెన్ గా చేరాడు మంగమ్మ భర్త. ఆ భవంతి ముందు రోడ్డుకు దగ్గరలో ఉన్న వేప చెట్టుకింద రేకులపాక ఒకటి ఏర్పాటు చేసుకొని అందులోనే జీవనం సాగిస్తున్నారు.

చిన్న పాపను భర్తకు అప్పజెప్పి, ఆ కాలనీలోనే రెండు ఇళ్లలో పని చేస్తుండేది మంగమ్మ. వచ్చిన డబ్బులతో నాలుగు వేళ్లు నోట్లోకి వెళుతున్నాయన్న సంతోషం కొద్దిరోజులకే మాయమయింది మంగమ్మకు. భవంతికి నీళ్లు కొడుతూ కాలు జారి మెట్లపై నుండి కిందపడి కుడికాలు విరిగింది మంగమ్మ భర్తకు. మంచంలో నుండి లేవలేని పరిస్థితి. ‘మూలిగి నక్కమీద తాటికాయ పడినట్లు’ కరోనా కట్టడి కోసం లాక్ డౌన్ మొదలైంది. మంగమ్మను ఇండ్లల్లో

వనికి రావద్దన్నారు యజమానులు.

మంగమ్మ భర్త వాచ్మెన్ గా ఉన్న

భవంతి వనులు ఆగి

పోయాయి. వలన వచ్చిన

తోటి వారందరు కాలి

నడకన గ్రామాలకు

దారి వట్టారు.

మంగమ్మ

భర్త లేచి నడవలేడు. అందుకే

చిన్న పాపతో భర్తకు సేవ చేస్తూ అక్కడే ఉండవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆకలితో అలమటించవలసిన దుస్థితి ఎదురైంది.

“అయ్యో దేవుడా...! ఎంత కష్టకాలం వచ్చింది. ఊరిలో ఉన్నదో, లేనిదో తిని ఉన్నతంగా

పెట్టండమ్మా...!” అంటూ అరుపు.

“అబ్బబ్బా... ఏమిటే... ఆ గావు కేకలు...!”

అంటూ గేటు దగ్గరికి వచ్చి ఏంటే...

ముష్టిదాన... నీకు ఒక్కసారి చెపితే అర్థం

కాదా...! అన్నం లేదు. ఏం లేదు. దూరం

జరుగు...! ఆసలే లోకమంతా కరోనా భయంతో

ఛస్తుంటే నువ్వేమో అన్నమో అన్నమని

బతికినం, మారి గుడిసెలోనైనా పుర్రుతిగా నిద్రపోయినం, పేరుకే పెద్ద పట్నం, పెద్ద పెద్ద అద్దాల మేడలు, పట్టెదన్నం కోసం మనసు చంపుకొని పదిండ్లు తిరిగినా దొరకలేదు, పసిదానికి కాసిన్ని పాలు దొరికినా బాగుండు అనుకుంటూ, తన పేదరికానికి ఎవరిని నిందించి ఏం లాభం? అని తనను తానే నిందించుకుంటూ రేకులపాకకు చేరింది. పాకలో ఉన్న సంచలన్నీ కుమ్మరిస్తే ఒక్కదాంట్లో చారెడు బియ్యం దొరికాయి. వాటితో జావకాసి భర్తకు తాగించి, అదే జావను చల్లాల్సి చిన్నపాపకు కూడా తాగించి నిద్రపుచ్చింది. తన ఆకలిబాధను కుండలోని మంచినీళ్లతో తీర్చుకొని కాళ్లు కడుపులోకి ముడుసుకొని పడుకుంది మంగమ్మ.

హాస్పిటల్లో చికిత్స పొందుతున్న సువర్ణ చెవుల్లో “పాలు లేవ్ ఏమి లేవ్ ముందు బయటికి నడువవే ముష్టిదాన...” అని మంగమ్మతో మాట్లాడిన మాటలు పడే పడే మారు మ్రోగుతున్నాయి. పాప గుర్తుకు రాగానే కన్నీటి పర్యంతరంగా దుఃఖిస్తోంది సువర్ణ.

అక్కడ ఇక్కడ అడిగి తన భర్త, బిడ్డతో పాటు సువర్ణ బిడ్డను కూడా కంటికి రెప్పలా కాపాడింది మంగమ్మ. ఇరవై రోజుల తర్వాత సువర్ణ ఆమె భర్త కరోనా నుండి కోలుకొని ఇల్లు చేరుకున్నారు. చిన్నారిని క్షేమంగా సువర్ణకు అప్పగించింది మంగమ్మ.

“మంగమ్మా..! పేరుకే మేము ఉన్న మారాజులం, మా ఇండ్లు పెద్దవే కానీ మా మనసులు ఇరుకైనవి. నువ్వు కూటికి పేదదానివే కావచ్చు కానీ గుణంలో ఆకాశమంత ఎత్తున నిలిచావు. నీ బిడ్డ కోసం కాసిన్ని పాలు పొయ్యండంటూ ప్రాథేయపడినా పట్టించుకోని పాపిష్టిదాన్ని నేను, అలాంటి దాని కూతురికి ప్రాణభిక్ష పెట్టావు నువ్వు. ఎంత ఆస్తి ఉంటే ఏం లాభం? ఎంత బలగం ఉంటే ఏం ప్రయోజనం? నా పాపను ఎవరు తాకలేదు. గుక్కెదు పాలు పట్టలేదు.

ప్రాణాలను లెక్కచేయకుండా నువ్వు పాలిచ్చి నా బిడ్డను కంటికి రెప్పలా కాపాడి, నాకు అప్పగించావు నీకు ఏమిచ్చి రుణం తీర్చుకోగలను” అంటూ కన్నీరు కార్చింది సువర్ణ.

“నీకు ఏం కావాలంటే అది ఇస్తాను” అంటూ గబగబా ఇంట్లోకి వెళ్లి పెట్టెనిండా ఉన్న బంగారు నగలు, డబ్బుల కట్టలు, పట్టుచీరెలు అన్నీ తెచ్చి “ఇవి మొత్తం తీసుకో...! ఇంకా కావాలంటే ఇస్తాను...” అంటూ మంగమ్మ ముందు పెట్టింది సువర్ణ.

“ఈ పాటి దానికే రుణం, గిసం అని పెద్ద పెద్ద మాటలు అంటున్నారు అమ్మగారు, ఇవన్నీ నాకు ఏమీ వద్దండి. మీరు ముందు ఇవన్నీ లోపల పెట్టండి...” అంటూ రెండు చేతులు జోడించింది మంగమ్మ.

“నన్ను ఇంకా రుణగ్రస్తరానిని చేయకు మంగమ్మా...! నీకు ఏమి కావాలో కోరుకో ఈ భవంతి రాసి ఇస్తాను. నువ్వు కోరుకోవాలే కానీ మా యావదాన్ని నీ పేరు మీద రాసిస్తా” అంటూ కన్నీరు కార్చింది సువర్ణ.

“కన్నీరు పెట్టకండి అమ్మగారు... మనుషులం అన్నంక ఆ మాత్రం సాయం చేసుకోకపోతే ఎట్లా చెప్పండి. ఈ మాత్రం దానికే అస్తులెందుకమ్మ గారు...” అంటూ వెనుదిరిగింది మంగమ్మ.

“ఇదిగో మంగమ్మా...! నువ్వు ఏమీ తీసుకోకుండా అలా వెళ్లిపోతే నన్ను అవమానించినట్లే...” అంటూ బోరున ఏడ్చింది సువర్ణ.

ఆ మాటతో ఆగిపోయిన మంగమ్మ “అదేంది అమ్మగారు... నేను మిమ్మల్ని అవమానించడం ఏమిటి? అంత మాట అనకండి. మీరు ఇంతగ బాధపడు తున్నారా కాబట్టి నేనడిగింది లేదనకుంట ఇవ్వాలి మరి...! తీరా అడిగిన తర్వాత

“ఈ ఒక్క రోజు మాత్రమే కాదు ఈ లాక్డౌన్ అయిపోయే వరకు ఇక్కడ అన్నదానం జరుగుతూనే ఉంటుంది. మీకు తెలిసిన వారిని కూడా తీసుకొని రండి. మీరందరు తినగా మిగిలింది ఇంటి దగ్గర నడువలేని వృద్ధులు, చిన్న పిల్లలు ఉంటే వారికి కూడా తీసుకొని వెళ్లండి...”

ఇవ్వననకూడదు మరి...!” అంటూ సువర్ణ చేతిలో ఉన్న చిన్నారిని తన చేతుల్లోకి తీసుకుంది మంగమ్మ. సువర్ణ గుండె మనో వాయువేగాల కంటే ఎక్కువగా కొట్టుకుంటుంది. “కొంపదీసి చిన్నారిని తనకు ఇచ్చేయ్యమంటుండా ఏమిటి...! అని మనసు ఊగినలాడుతుంటే తప్పుకుండా ఇస్తాను అడుగు మంగమ్మ” అంది సువర్ణ స్వరం తగ్గించి.

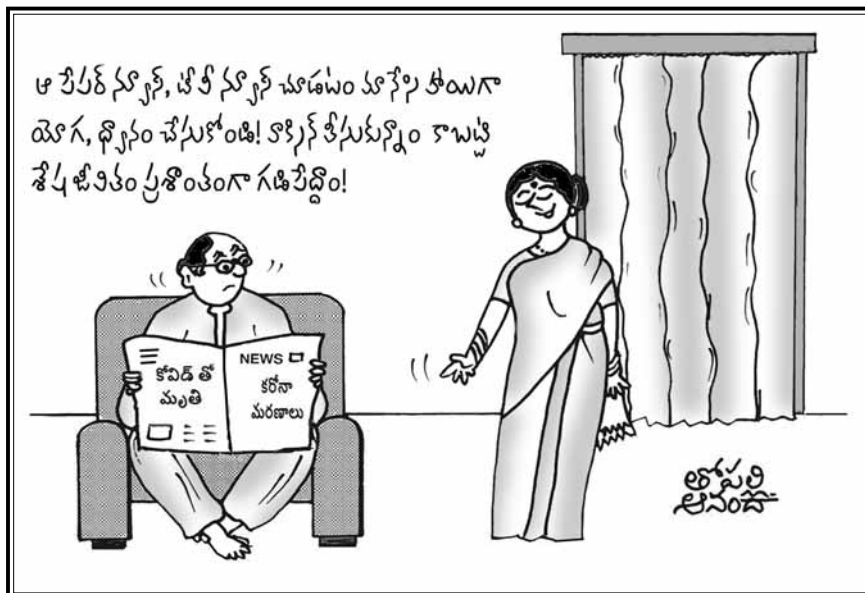
“అమ్మగారు మాలాంటి పేదవారు ఈ లాక్డౌన్ కారణంగా పనులు దొరకకపోవడంతో ఎంతోమంది అన్నం కోసం అలమటిస్తున్నారు. పాలులేక పసిపిల్లలు తల్లిడిల్లుతున్నారు” అంటూ ఒక్క నిమిషం ఆగింది మంగమ్మ.

“అయితే ఏంటీ...!” అన్నట్లు చూసింది సువర్ణ. “మీరు పెద్ద మనసు చేసుకొని వారందరి కోసం ఒక్క రోజు అన్నదానం చేయండమ్మ గారు” అని బిడియంగానే అడిగింది మంగమ్మ.

సువర్ణ కళ్లల్లో నుండి అప్రయత్నంగానే కన్నీటిధారలు జలపాతాల్లా దూకుతున్నాయి. “నీ మనసు నిండుకుండలాంటిదని మరోమారు రుజువు చేసుకున్నావు. అలాగే మంగమ్మ! నీ కోరిక ప్రకారం రేపే అన్నదానం చేద్దాం. పేదవారందరినీ, నీకు తెలిసిన వారందరినీ పిలుపు నేను ఈ రోజే ఇక్కడ ఒక బ్యానర్ రాయించి పెట్టిస్తాను” అంటూ తృప్తిగా చెప్పింది సువర్ణ.

మరునటి రోజు అన్నదానం కార్యక్రమం మొదలైంది. సువర్ణ దంపతులతో పాటు మంగమ్మ కలిసి ఎవరెవరికి ఏమేమి కావాలో అడిగి మరి వడ్డించారు. అందరు తృప్తిగా తింటున్నారు. కాలే కడుపులు సేదతీరుతుండగా “చూడండి అందరికి ఇదే చెపుతున్నా...”

“జాగ్రత్తగా వినండి...” అంటూ సువర్ణ అందరిని ఉద్దేశించి.. “ఈ ఒక్క రోజు మాత్రమే కాదు ఈ లాక్డౌన్ అయిపోయే వరకు ఇక్కడ అన్నదానం జరుగుతూనే ఉంటుంది. మీకు తెలిసిన వారిని కూడా తీసుకొని రండి. మీరందరు తినగా మిగిలింది ఇంటి దగ్గర నడువలేని వృద్ధులు, చిన్న పిల్లలు ఉంటే వారికి కూడా తీసుకొని వెళ్లండి...” అంటూ నిండు మనసుతో చెప్పింది సువర్ణ. ఆ మాటలు వింటున్న మంగమ్మతో పాటు అక్కడ ఉన్న పేదలందరి కళ్లు ఆనంద భాష్పాలు రాల్చాయి.

భారతీయ సంప్రదాయంలో త్యాగానికీ, దానానికీ గొప్ప స్థానం ఉంది. గొప్ప గుణాలైన త్యాగం, దానం అనే వాటిని అలవర్చుకొని నిస్వార్థంగా తన ప్రాణాలను లోకకల్యాణం కోసం అర్పించిన కారణంగానే దధీచి మహర్షి పేరు ఈ నాటికీ నిలిచి ఉంది. లోకకంటకుడైన ఒక రాక్షసుడిని సంహరించటానికి దేవతలు ఆయన దగ్గరకు వచ్చి, అత్యంత శక్తిమంతమైన ఆ మహర్షి వెన్నెముకను ఆయుధంగా రాక్షస సంహారానికి ఉపయోగించాలని అనుకుంటున్నట్లు చెప్పగానే దధీచి మహర్షి ఆనందంగా దేవతల కోర్కెను మన్నించాడు.

దధీచి త్యాగం

పూర్వం విద్యాధర రాజ్యానికి రాజైన చిత్రకేతుడు ఒక రోజు శివుడిని దర్శించటం కోసం కైలాసానికి వెళ్లాడు. అక్కడ పార్వతీ పరమేశ్వరులిద్దరూ ప్రక్క ప్రక్కనే కూర్చుని ఉండటాన్ని అతను చూశాడు. అదే సమయంలో కొందరు మునులు, రుషులు, సిద్ధులు, చారణులు పార్వతీ పరమేశ్వరుల సమీపంలో ఎలాంటి మనోవికారం లేకుండా భక్తి నిండిన హృదయాలతో కూర్చొని ఉన్నారు. చిత్రకేతుడు విచక్షణ పాటించక, పెద్దగా నవ్వాడు. ఎందుకు నవ్వుతున్నావు అంటే పార్వతీపరమేశ్వరులిద్దరూ అందరిముందూ ఇలా ఉండటం ఏమంత ధర్మమని ప్రశ్నించాడు. ఆ ప్రశ్నకు పరమేశ్వరుడు చిరునవ్వు నవ్వి ఊరుకున్నా పార్వతీదేవి మాత్రం కోపావేశంతో శివుడి ప్రవర్తనను విమర్శించినందుకు రాక్షసజన్మ ఎత్తమని చిత్రకేతుడిని శపించింది. ఆ శాపకారణంగా చిత్రకేతుడు వృత్తాసురుడిగా జన్మించాడు. అతి భీకరమైన ఆకారంతో మూడు లోకాలను ఆవరించే విధంగా వృత్తుడు పెరిగాడు. లోకాలన్నీ అతడి భీకరమైన చేష్టలకు భీతిల్లాయి. అప్పుడు దేవతలంతా కలిసి మహావిష్ణువు వద్దకు వెళ్లి ఆ రాక్షసుడి వల్ల తమకు కలిగే బాధను నివారించమని వేడుకొన్నారు.

అప్పుడు విష్ణువు తనను ప్రార్థిస్తున్న ఇంద్రుడితో దధీచిమహాముని శరీరం తీవ్రమైన తపస్సు చేయటంతో మంత్రమయ శరీరంగా మారిందని ఆ అవయవాలు ఎంతో శక్తిమంతమైనవని తెలిపాడు. వాటితో విశ్వకర్మ ఒక ఆయుధాన్ని తయారుచేసి తెస్తే, దానికి తన శక్తిని చేరుస్తానని, అప్పుడు దానితో ఆ రాక్షసుణ్ణి సంహరించటానికి వీలుంటుందని చెప్పాడు. దేవతలంతా దధీచి మహర్షి దగ్గరకు వెళ్లి విష్ణువు చెప్పిన విషయాన్ని వివరించారు. దధీచి ఏమాత్రం సంకోచించక దేవతల కోర్కె తీర్చటం కోసం తన ఆత్మను యోగశక్తితో పరమాత్మలో లీనం చేశాడు. దధీచి వెన్నుముకతో విశ్వకర్మ వజ్రాయుధాన్ని తయారుచేశాడు. ఆ ఆయుధానికి భగవంతుడి శక్తి తోడైంది. ఆ అత్యంత శక్తిమంతమైన వజ్రాయుధాన్ని చేపట్టి ఐరావతాన్ని ఎక్కి వెళ్లి దేవేంద్రుడు వృత్తాసురుడిని సంహరించాడు. దధీచి భార్య సువర్చలకు తన భర్త దేవతల కోసం ప్రాణత్యాగం చేసినట్లుగా ఆలస్యంగా తెలిసింది. భర్తలేని తాను బతకటం అనవసరమని సహగమనం చేయడానికి సిద్ధమైంది. ఇంతలో అశరీరవాణి సువర్చల గర్భంలో దధీచి కుమారుడు పెరుగుతున్నాడని తెలిపింది. గర్భవతి అయిన ఆమె బలవంతంగా మరణించాలనుకోవటం న్యాయం కాదని పలికింది. అప్పుడు ఆమె తన గర్భాన్ని విచ్ఛేదపరచుకొని ఆ పిండాన్ని తమ ఆశ్రమం వద్ద ఉన్న రావి ఆకుల మీద భద్రంగా ఉంచింది. చూస్తుండగానే ఆ పిండం ఒక దివ్యమైన ఆత్మతిగల బాలుడిగా ఆవిర్భవించింది. అప్పుడా తల్లి తన కుమారుడిని ఆశీర్వదించి సహగమించింది. దేవతలు ఆ బాలుడికి పిప్పలాడుడు అని పేరు పెట్టారు. పిప్పలాడుడు మహర్షి అయి అనరణ్య మహా రాజు కూతురైన పద్మావతిని వివాహం చేసుకున్నాడు. త్యాగం, దానం అనే గుణాలు అందరూ అలవాటు చేసుకోవాలని, అలాంటివారే సమాజాన్ని ఉద్ధరిస్తారని, లోకకల్యాణం కోసం జీవితాన్ని గడిపే మహనీయులుగా ఉంటారని దధీచి మహర్షి చరిత్ర తెలుపుతుంది. ★

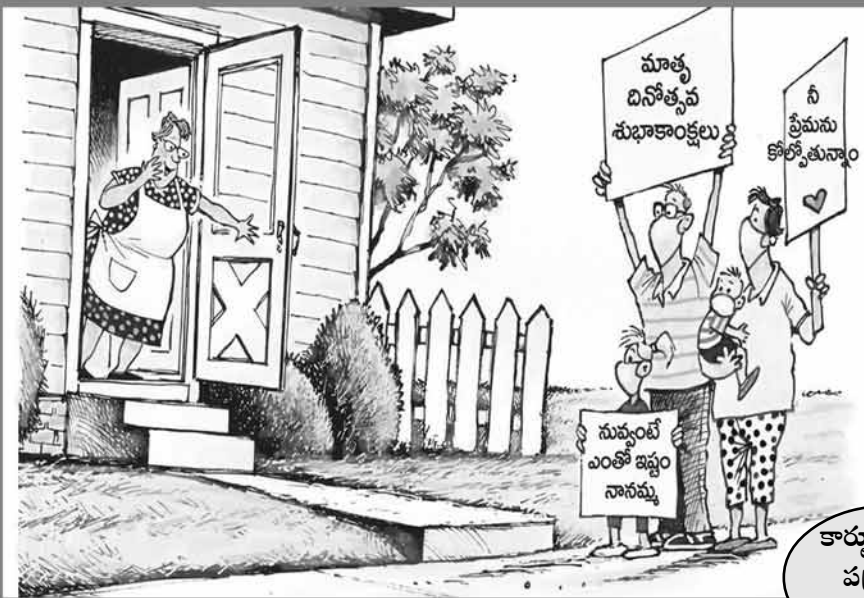
యామునాచార్యుల శిష్యులలో మారనేరి నంబి ఒకరు. ఆయన హరిజనుడు. యామునాచార్యులు తన ఆప్తుడిగా స్వీకరించారు. ఆచార్యుల మరొక శిష్యుడు మహాపూర్ణులు. ఆయన కూడా ఈ మారనేరి నంబితో చాలా స్నేహంగా ప్రవర్తించేవారు. శ్రీరంగ క్షేత్రంలో మహాపూర్ణుడు ఇల్లు కట్టుకొని గృహప్రవేశం చేస్తున్నారు. గృహ ప్రవేశం తర్వాత ఆయన రావడం సబబు కాదనుకొని ఆ కార్యక్రమానికి ముందే మారనేరి నంబి వారి ఇంటిని దర్శించటానికి వచ్చారు. ఇక గృహప్రవేశం సమయానికి అందరు పండితులు కార్యక్రమాన్ని మొదలుపెడుతుంటే - మహాపూర్ణుడు 'గృహప్రవేశం అయిపోయింది. మా స్నేహితుడు మారనేరి నంబి కాలు పెట్టిన క్షణమే' అని చెప్పాడట. భగవంతుని అనుగ్రహం పొందిన వాళ్లని ఆదరించాల్సిన రీతి ఇదీ. ఈ మారనేరి నంబి దేహయాత్ర చాలించకముందు మహాపూర్ణులతో అన్నారట, 'మిత్రమా! ఈ దేహం గురువుగారి కృప, సేవచేసుకొనే అదృష్టం పొందింది. కానీ ఈ శరీరంతో సంబంధం కల నావాళ్లు ఈ సంస్కారం పొందినవాళ్లు కాదు. అలాంటి వాళ్లు నా శరీరానికి అంత్యక్రియలు చేస్తే దాన్ని అపవిత్రం చేసినట్లు

సమరసత

అవుతుందయ్యా. దేవతలు ఆరగింపుచేసేది, దాన్ని అపవిత్రం చేయవద్దు' అంటూ వారు దేహాన్ని వదిలారు. మహాపూర్ణుడు తన గురువు గారి ద్వారా అనుగ్రహం పొందిన మారనేరి నంబి దేహాన్ని బ్రహ్మమేద సంస్కారంతో సంస్కరించారు. ఆనాటి వాళ్లంతా మహాపూర్ణుడిని తమ సమాజం నుండి బహిష్కరిస్తాం అని బెదిరించారు. అయినా ఆయన ఏం పట్టించుకోలేదు. శ్రీమద్రామానుజుల గురువే ఈ మహాపూర్ణులు. అయితే ఆనాటి కట్టుబాట్లు, లోకంతీరు కారణంగా ప్రజలంతా ఏదేరకంగా వ్యాఖ్యలు చేస్తూ ఉంటే - రామానుజాచార్యులు వెళ్లి గురువును అడిగారు. అందుకు సమాధానంగా మహాపూర్ణులు అన్నారు.. "ఈ మారనేరి నంబి ఒక పక్షి (జటాయువు) కంటే ఏం అల్పాడు కాదు. నేను రాముడి కంటే గొప్పవాణ్ణి అంతకన్నా కాదు" అని చెప్పాడు.

రామానుజుల వారికి అదే ప్రేరణ. అందుకే ఆయన హరిజనులూ, కులభేదాలు అంటూ తేడా చూపక గోపురాన్ని ఎక్కి మంత్రాలని, మంత్రార్థాలను యావత్ లోకానికి చాటారు. ఆలయంలో భగవంతుణ్ణి అందరూ దర్శించుకోవచ్చు అనే ఔదార్యాన్నీ చూపించారు. ★

కార్టూనిస్టులకు,
పత్రికలకు
ధన్యవాదాలు

‘మీ’లో పాపం చేయనివారు ఎవరైనా ఉంటే నా మీద రాయి వేయవచ్చు’ అన్నాడట, సిలువ మోస్తున్న ఏనుకీస్త. క్రైస్తవ్యం మాటేమోగానీ, దాని కుక్కమూతి పిందెల వంటి మిషనరీల డబ్బులు మరిగిన వాళ్లు ఈ దేశంలో పుంఖానుపుంఖాలు. భారత్ కీ, భారతీయ జనతా పార్టీ కీ, బీజేపీ ప్రభుత్వానికీ ఎలాంటి కష్టమైనా, ఎవరు తెచ్చిన కష్టమైనా, ఆ కష్టాన్ని సిలువ మాదిరిగా మోస్తుంటే రాయి వేయడమే వీళ్ల కర్తవ్యం. ఆ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించినందుకు వాళ్లకి భారీ మామూళ్లు, కూలీ ఉంటాయి మరి. సందు దొరికితే ప్రధాని మోదీ మీద రాళ్లు విసురుతున్న వాళ్లంతా ఈ బాపతే. ఈ కిరాయి కిరస్తానీలలో, మేధో బిరుదాంకితులలో అగ్రతాంబూలం అరుంధతీ రాయ్ దే. మే నాలుగో తేదీన ఈవిడ మోదీకి ఓ లేఖ సంధించారు. ‘మీరు వెంటనే పదవి నుంచి దిగిపోతే మేలు’ అన్నదే దాని సారాంశం. అందులో చాలా వెర్రిమొద్రి ఆరోపణలూ గుప్పించిందా రచయిత్రి/ కిరాయి మేధావి/ మావోయిస్టు బాకా/ అర్బన్ నక్సల్. చిత్రం ఏమిటంటే, మోదీ ఇప్పుడు దిగిపోతే మరో గంటకల్లా ఈ అంతర్జాతీయ అంటువ్యాధి

మటుమాయమైపోతుందని చర్చిలలో నిలబడి మన నాటు క్రైస్తవ ఫాదర్లు గావుకేకలు పెడతారు చూడండి, అదే శైలిలో చెప్పింది. కరోనాని తొక్కిస్తాం అంటూ ‘బ్రదర్’ అనిల్ కుమార్ వేసిన పులేషాన్నీ గుర్తుకు తెచ్చింది రాయి విరచిత లేఖ. కాళిదాసు కవిత్వం కొంత, నా పైత్యం కొంత అన్నట్టే అఘోరించింది. ఈ నూట ముప్పయ్యే ఆరు కోట్ల జనాభాలో ప్రతి ఒక్కడు/

రాయి విసిరే రోగం

ఒక్కటి మూతికి మాస్క్ సరిగా తగిలించుకున్నారో లేదో చూసే బాధ్యత మోదీది కాదా అన్నట్టే ఉంది రాయి పైత్యం. కశ్మీర్ లో రోజుకి ఐదొందలు కిరాయి తీసుకుని రాళ్లు విసిరే బ్యాచ్ లు ఉండేవి. వీళ్లూ అంతే. ఎటొచ్చి వీళ్లు చాలా నాజుకైన విద్రోహులు కాబట్టి, లక్షలలో బిల్లులు ఉంటాయి కాబట్టి, ఇలా వెబ్ సైట్లూ, యూట్యూబులూ అడ్డం పెట్టుకుని రువ్వుతారు. కానీ వీటి

పరిధి అంతర్జాతీయం. తల్లికుక్క మొరిగితే పిల్లకుక్కలన్నీ కోరస్ గా అందుకున్నట్టు చాలామంది, 'రాయీ! నువ్వు సూపరు' అంటూ వీరత్వాల్తో అలంకరించారు. అసలు నీలాంటి వాళ్లు ఈ దేశం వదిలిపోతే మీతో పాటే దరిద్రం వదిలిపోతుంది కదా, ఈ చిన్నసాయం చేయి రాయీ అని వినిపించుకున్న విజ్ఞులూ ఉన్నారు.

కేరళలో కె. సచ్చిదానందన్ అనే కవి ఉన్నాడు. వామపక్ష మేధావులకి పునరావాసంలా ఉన్న కేంద్ర సాహిత్య అకాడమికి ఈయన ఒకప్పుడు అధ్యక్షుడు కూడాను. కేరళ అసెంబ్లీ ఎన్నికలలో బీజేపీ ఓడిపోతే ఈయన ఓ పోస్ట్ పెట్టాడట. అదేమిటంటే, హిట్లర్ తన కార్యకర్తలను దూషిస్తున్నట్టున్న క్లిప్. ఏదో సినిమాలోది. కేరళ ఓటమికి స్థానిక బీజేపీ నాయకత్వాన్ని బాధ్యులను చేస్తూ అమితేషా తీసుకున్న చర్యల నేపథ్యంలో ఈ క్లిప్ పెట్టానంటే అంటున్నాడు అమాయక సచ్చి కవి. దీనికి ఫేస్ బుక్ 24 గంటలపాటు మాత్రమే ఈ కవీశ్వరుడిని తన్ని తగలేసింది. దెబ్బకి టన్నుల కొద్దీ ప్రచారం. అయినా ఈ కవికి కళ్లు దొబ్బాయేమో! లేకపోతే, కేరళ కామ్రేడ్ల అరాచకాలు,

బంగారం అక్రమ రవాణాతో సీఎం ఆఫీసుకి బంధాలు, సీపీఎం నేతల సుపుత్రులు కూడా స్మగ్లింగ్ కేసులలో అరెస్టుయిన వాస్తవాలు, ముస్లిం ఉగ్రవాద సంస్థల రక్తదాహం, ఈ రెండు సంస్థల పిల్ల సంస్థల వీరంగాలు కనిపించవేమి? అదేమిటో, భోజుడిని చూస్తే అడ్డమైన వాడికి కవిత్వం పొంగుకొచ్చినట్టు బీజేపీ అనగానే, హిందూత్వం అంటేనే అడ్డమైన కవిగాడికి మేధో పైత్యం వాంతిలా ఉబికి వస్తుంది.

ఇలాంటి పైత్యమే కొందరు తెర నటులలో, స్వయం ప్రకటిత మేధావులలో ఇబ్బడిముబ్బడిగా ఉంది. ఇలా పైత్యం బాగా పేరుకున్న వాళ్లలో సిద్ధార్థ అనే నటుడూ ఒకడు. కళ, కవిత్వం, ఆచార్య పదవులు, హక్కులు అడ్డం పెట్టుకుని విద్రోహశక్తులు వీరంగం ఆడుతున్నాయి. ఇన్ని సుద్దులు చెబుతున్నారు కదా, ఎవరైనా రోగుల, మృతుల సానుభూతి కోసం ఒక్క వాక్యమైన కేటాయించారా? ప్రైవేటు ఆసుపత్రుల దందాను ప్రశ్నిస్తున్నారా? ఆక్సిజన్ ను అడ్డుకోవద్దని ఢిల్లీలోని నకిలీ రైతులకి చెప్పారా? వ్యాక్సిన్ బ్లాక్ మార్కెట్ చేయొద్దని చెప్పారా?

వందేళ్ల క్రితం భూగోళం మీద దాడి చేసిన స్పానిష్ ఫ్లూకీ, ప్రస్తుతం ప్రపంచాన్ని వణికిస్తున్న కొవిడ్ 19కీ మధ్య ఎన్నో పోలికలు ఉన్నాయి. రోగులలో అవే లక్షణాలు, అవే బాధలు. నేటి ప్రపంచంలో కూడా అచ్చు అవే పరిణామాలు పునరావృతమవుతున్నాయి. ఐసోలేషన్, మాస్క్ పరిభ్రుత- ఇవే ఆనాడు కూడా వ్యాధి నిరోధకాలుగా భావించారు. అయితే అది యాంటిబయాటిక్స్ కనుగొనని కాలం. అవి ఇప్పుడు వచ్చాయి. కానీ ఇవి మాత్రమే రోగులను రక్షించడం లేదు. వైద్య చరిత్రలో అక్షరబద్ధమైన ఆనాటి దృశ్యాలను గమనిస్తూ, వర్తమాన ప్రపంచంలో మనం చూస్తున్న పరిణామాలను బేరీజు వేద్దాం.

అత్యంత వేగంగా వ్యాపించే స్పానిష్ ఫ్లూ అంటువ్యాధి గుజరాత్‌లోని ఆ ఆశ్రమాన్ని కూడా చుట్టముట్టేసింది. అందులోనే 48 సంవత్సరాల గాంధీజీ నివాసం ఉంటున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా నుంచి తిరిగి వచ్చిన నాలుగేళ్ల తరువాత అదే ఆయన ఆవాసమైంది. కొంచెం ఎక్కువే అయినా ఈ అంటువ్యాధి వేధించినంత కాలం ఆయన పూర్తి విశ్రాంతిలో ఉన్నారు. ద్రవ పదార్థాలకే పరిమిత మయ్యారు. గాంధీజీకి స్పానిష్ ఫ్లూ సోకిన సంగతి నమోదు చేస్తూ ఒక పత్రిక ఇలా రాసింది, 'గాంధీజీ జీవితం ఆయనది కాదు, భారతదేశానిది'.

ఈ ప్రాణాంతక అంటువ్యాధి తగిలిన సైనికులు కూడా ఉన్న ఒక ఓడ జూన్ 1918 సమయంలో బొంబాయి తీరానికి చేరింది. ఆ తరువాతే ఆ అంటువ్యాధి భారతదేశాన్ని చుట్టముట్టేసింది. ఆ సంవత్సరం జూన్ 5న వ్యాధి ప్రబలతున్న సంగతిని

చరిత్ర చెప్పిందే వర్త

అధికారంగా ప్రకటించారని చెప్పవచ్చు. బొంబాయి నౌకాశ్రయంలో విధులు నిర్వహించిన ఏడుగురు పోలీసులలో ఆ అనారోగ్య లక్షణాలు కనిపించాయి. అప్పటి ఆరోగ్య తనిఖీ ఉద్యోగి (ఇన్‌స్పెక్టర్) మాటలలో చెప్పాలంటే, 'రాత్రి చొరబడే దొంగలా' ఈ వ్యాధి ప్రవేశించింది. కానీ పంజాబ్, సెంట్రల్ ప్రావిన్సెస్‌కు చెందిన సైనికులు తమ స్వగ్రామాలకు రైళ్లలోనే వెళ్లారు. అందుకే నాటి తొలిదశ వ్యాధి ఆ రెండు చోట్ల వేగంగా విస్తరించింది. సెప్టెంబర్‌లో దక్షిణ భారతదేశంలో దీని రెండోదశ మొదలయింది. తీరప్రాంతంలో విస్తరించింది.

మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం ఆఖరి ఘట్టంలో స్వైర విహారం చేసిన ఈ అంటువ్యాధి 'స్పానిష్ ఫ్లూ' అంటూ ఒక దేశం పేరుతో ప్రసిద్ధిలోకి వచ్చినా, నిజానికి అమెరికాలోని కాన్యాస్‌లో పుట్టిందని అంటారు. అసలు స్పెయిన్ మొదటి ప్రపంచ యుద్ధకాలంలో తటస్థంగా ఉంది. 1918 జనవరి చివరిలో అమెరికా గ్రామీణ ప్రాంతానికి చెందిన ఒక వైద్యుడు, 'తీవ్రరూపంలో ఒక అంటువ్యాధి ప్రబలుతోంది' అని హెచ్చరించాడు. కానీ నాటి ఆ దేశ వైద్య ఆరోగ్య శాఖ పట్టించుకోలేదు. స్పెయిన్‌లో ఇది పుట్టకపోయినా, తొలిదశలో ఆ దేశాన్ని చావగొట్టింది. వార్తాపత్రికలలో విపరీతంగా వార్తలు వచ్చేవి. దీనితో ఈ అంటువ్యాధికి ఆ దేశం పేరు ఖరారు చేసేశారు. కానీ వ్యాధి తీవ్రత ప్రజలకు తెలియకుండా నాటి ప్రభుత్వం ఆంక్షలు పెట్టడం వల్ల రకరకాలుగా నివేదించేవి పత్రికలు. అందుకే స్పానిష్ ఫ్లూ గురించి ప్రస్తావించవలసి వస్తే 'స్పానిష్ లేడీ' అంటూ స్పెయిన్ పత్రికలు కొంటతనంతో

రాసేవి.

మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం చాలావరకు ట్రెంచ్‌ల (నిలువెత్తు గోతులు) నుంచి సాగింది. యుద్ధం సమాప్తమవుతున్న కాలంలోనే, అంటే 1918 మే ప్రాంతానికి ఈ వ్యాధి లక్షణాలు సైనికులలో పొటమరించాయి. చాలా దేశాల సైన్యాలను అది బలహీనపరిచింది. మరొక భయంకరమైన వ్యాధి- ట్రెంచ్‌ఫుట్. ట్రెంచ్‌లలో రోజుల తరబడి ఉన్న సైనికుల కాళ్లు, అందులో పడి నిల్వ ఉండిపోయిన వర్షపు నీటితో నానిపోయేవి. ఎలుకలు కొరికేవి. చనిపోయిన సైనికుల మృతదేహాలను ఎవరూ తొలగించేవారు కాదు. వాటిని ఎలుకలే తినేవి. దానితో అసాధారణ పరిమాణంలో బలిని ఉండేవి. అవి ట్రెంచ్‌లలో ఉండే సైనికుల కాళ్లు కరిచేవి. బోదలా వీరి కాళ్లు వాచిపోవడమే కాదు, పాదాల చర్మం చిట్టి భయానకంగా తయారయ్యేవి. దీనికే తరువాత ట్రెంచ్‌ఫుట్ అని పేరు పెట్టారు.

కచ్చితంగా చెప్పాలంటే మే మాసం చివరిలో ఆ వ్యాధి బొంబాయిలో ప్రవేశించింది. నాటి తొలిదశ వ్యాధి మరి ప్రమాదకరంగా పరిణమించలేదు. దీనిని అధికారులు ఎలా గుర్తించారంటే, 'కోతల సమయంలో కొంతమంది కూలీలు మరి నీరసంగా కనిపించేవారు. రోజంతా పనిచేసే శక్తి కూడా ఉండేది కాదు'. సెప్టెంబర్ 19, 1918న ఒక ఆంగ్ల దినపత్రిక ఇలా నమోదు చేసింది, 'ఇక్కడ (బొంబాయిలో) 293 మంది అంటువ్యాధి బారిన పడి మరణించారు. అయితే ఇంతకు మించి ప్రమాదం ఉండకపోవచ్చునని కూడా తెలిసింది. నిజానికి ఆ అంటువ్యాధి కోటీ డెబ్బయ్యే లక్షల నుంచి కోటీ ఎనభయ్యే లక్షల మంది భారతీయులను బలితీసుకుంది. అంటే మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో మరణించినవారి సంఖ్య కంటే ఈ వ్యాధికి బలైన భారతీయుల సంఖ్య ఎక్కువ. చావులతో భారత్ భరించిన విషాదం చాలా బరువైనది. దేశ జనాభాలో ఆరో వంతు కన్నుమూశారు. ముఖ్యంగా మహిళలు -పౌష్టికాహార లోపం ఉన్నవారు, శుభ్రత, గాలివెలుతురూ లేని ఇళ్లలో నివాసం ఉన్నవారు, అంటువ్యాధి బారిన పడిన వారికి సేవలు అందించినవారు దారుణంగా చనిపోయారు. పురుషుల మరణాల కంటే వీరి మరణాలే అధికం.

మొత్తం ప్రపంచ జనాభాను బట్టి చూస్తే మూడింట ఒక వంతు ఈ వ్యాధి సోకినవారే. యాభయ్యే నుంచి వంద మిలియన్లు, అంటే ఐదు నుంచి పదికోట్ల మంది రాలిపోయారు. నాటి ప్రపంచ

నాడు ఖాళీ అయిపోయిన బొంబాయి

మానం చూస్తోంది!

జనాభాలో ఇది ఐదు శాతం.

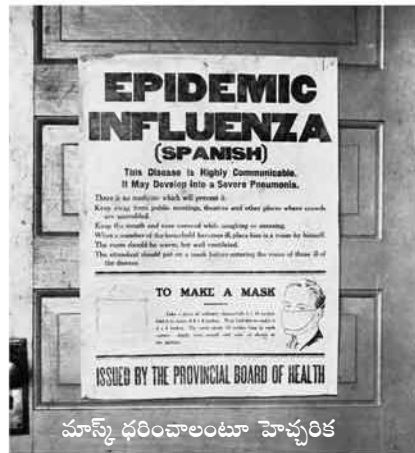
కానీ, గాంధీజీ, అంటువ్యాధి లక్షణాలు కనిపించిన ఆయన అనుచరులు అదృష్టవశాత్తు కోలుకున్నారు. ఇప్పటిలాగే అప్పుడు కూడా చాలామంది తమ తమ కుటుంబ సభ్యులను కోల్పోయారు. ప్రముఖ హిందీకవి సూర్యకాంత్ త్రిపాఠి (నిరాలా) భార్య, ఇతర సభ్యులు స్పానిష్ ఫ్లూతోనే తుదిశ్వాస విడిచారు. 'కన్నుమూసి తెరిచినంతలోనే నా కుటుంబ సభ్యులంతా దూరతీరాలకు వెళ్లిపోయారు' అని ఆయన రాసుకున్నారు కూడా. 'అనేక మృతదేహాలను గంగ మింగింది' అని, 'శవాల గుట్టలు తయారయ్యాయి. వాటిని దహనం చేయడానికి కట్టలు లేవు' అని కూడా ఆనాటి దృశ్యాన్ని ఆయన కళ్లకు కట్టారు. 'దీనికి తోడు ఆ ఏటి రుతుపవనాలు ముఖం చాటేశాయి. దుర్బిక్షం వంటి పరిస్థితి తలెత్తింది. తిండితిప్పల కోసం జనం నగరాలకు వలసపోయారు. దీనితో వ్యాధి మరింత విస్తరించింది' అని కూడా నిరాలా నమోదు చేశారు. ఒక దినపత్రిక ఇచ్చిన కథనం ప్రకారం రోజుకు 150 నుంచి 200 మృతదేహాలు శ్మశానాలకు చేరేవి.

1918 నాటి స్పానిష్ ఫ్లూ యాంటిబయోటిక్స్ కనుగొనని పూర్వ యుగంలో వచ్చింది. వ్యాధి బాగా ముదిరిపోయిన వారికి వైద్యం అందించడానికి సరైన వైద్య సదుపాయాలు ఏవీ లేని కాలమది. దానికితోడు పాశ్చాత్య వైద్య పద్ధతులకు అంతగా ఆదరణ ఉండేది కాదు. చాలామంది భారతీయులు దేశీయ ఔషధాల మీద, వైద్య విధానాల మీద ఆధారపడేవారు.

ఎంతో రద్దీగా ఉండే బొంబాయిలో అప్పుడు వ్యాధి ఆరంభమై, విస్తరించింది. ఇవాళ కూడా రెండుకోట్ల జనాభా ఉన్న ముంబైలోనే కేసులు అధికం.

1918 జూలై ఆరంభంలో రోజుకు 230 మంది వంతున ఆనాడు బొంబాయిలో చనిపోయేవారు. జూన్ మాసానికి ఈ సంఖ్య మూడురెట్లు పెరిగిపోయింది. 'ఒళ్లు పేలిపోయేటట్లు జ్వరం, వీవంతా నొప్పులు, మూడురోజుల వరకు బాధపెట్టేవని టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా నమోదు చేసింది. బొంబాయి నగరంలోని దాదాపు ప్రతి ఇంటిలోను ఒకరు జ్వరంతో బాధపడ్డారు అని కూడా ఆ పత్రిక రాసింది. కార్మికులు కార్యాలయాలకు, కర్మాగారాలకు దూరంగా ఉన్నారు. అప్పటికి భారత్ లో ఉంటున్న యూరోపియన్ల కంటే భారతీయులకే, పిల్లలు, పెద్దలు సహా, ఈ వ్యాధి ఎక్కువగా సోకింది. బొంబాయిలో ఇరుకు ఇళ్లలో, జనసాంద్రత ఎక్కువగా ఉన్న

ప్రాంతాలలోనే వ్యాధి విస్తరించింది. బయట ఎక్కువ సమయం ఉండకుండా, ఇళ్లలోనే ఉండాలని ఆనాడు ఆ పత్రిక పౌరులకు సూచించింది. విశాలంగా, పచ్చని పెరళ్లతో, గాలీవెలుతురూ పువ్వులంగా ఉన్న ఇళ్లలో నివాసం ఉండే ఆంగ్లేయుల జోలికి ఈ వ్యాధి ఎక్కువగా వెళ్లేదు కూడా. వీరి ఇళ్లలో పనిచేసే భారతీయ నౌకర్లు కూడా పెద్దగా ఆ వ్యాధి బారిన పడలేదు. మౌరా చుహాన్ అనే ఆమెరికా పరిశోధకుడు ఇచ్చిన వివరాల ప్రకారం కింది తరగతి హిందువులలో మృతులు 61.6 శాతం ఉన్నారు. ముస్లింలు 19.2 శాతం, ఉన్నత కుటుంబాల హిందువులు 18.9 శాతం, భారతీయ క్రైస్తవులు 18.4 శాతం, పార్సీలు 9 శాతం, యూరోపియన్లు 8.3 శాతం

చనిపోయారు.

రోగ లక్షణాలు చూసి 'కంగారు పడిపోకుండా విశ్రాంతిగా ఉండడమే' ఈ వ్యాధికి పెద్ద మందు అని టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా నాడు ధైర్యం చెప్పడానికి ప్రయత్నించింది. జనం గుంపులు గుంపులుగా ఉన్నచోటకి వెళ్లకుండా ఉంటే వ్యాధి సోకదని కూడా తెలియచేసింది. అంటే ఉత్సవాలలో పాల్గొనరాదని, ధియేటర్లకు, పాఠశాలలకు, సమావేశమందిరాలలో జరిగే ఉపన్యాస కార్యక్రమాలకు, విందులూ వినోదాలకీ, రద్దీగా ఉండే రైలు బోగీలలోకి వెళ్లరాదని టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా తెలియచేసింది. గాలీవెలుతురూ ఉన్న ప్రదేశంలో పడుకోవడం, లేదా ఆరుబయట పడుకోవడం, మంచి ఆహారం తీసుకోవడం, వ్యాయామం వ్యాధి తగ్గించుకోవడానికి అవసరమని తెలియచేసింది. కానీ నాటి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అంటువ్యాధి నేరం తమ మీద పడకుండా జాగ్రత్త పడడానికి ప్రయత్నించింది. భారత్ లో ఉండే

అశుభ్ర వాతావరణంతోనే అంటువ్యాధి విస్తరించిందని బ్రిటిష్ అధికారులు చెప్పేవారని వైద్యశాస్త్ర చరిత్రకారిణి మృదులా రామన్న రాశారు. రోగులను వాళ్ల ఖర్చానికి వాళ్లని వదిలిపెట్టేశారు పాలకులు. వైద్య సౌకర్యాల పట్ల ఏమాత్రం శ్రద్ధ లేని విదేశీ ప్రభుత్వం వల్ల, దేశం పెద్ద మూల్యమే చెల్లించింది.

ఆనాటి ఇంకొక పరిణామం కూడా ప్రస్తావించుకోదగినదే. ఆ సమయంలో వైద్యుల కొరత తీవ్రంగా ఉంది. వారంతా మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో క్షతగాత్రులకు సేవలు అందించేందుకు సుదూర ప్రాంతాలకు వెళ్లిపోయారు. ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, స్వచ్ఛంద సేవకులే స్పందించారు. వారే చిన్న చిన్న వైద్యశాలలు ఏర్పాటు చేశారు. మృతదేహాలను తొలగించారు. అంత్యక్రియలకు ఏర్పాట్లు చేశారు. రోగులకు సేవ చేయడం ద్వారా వచ్చిన డబ్బునే అన్నీ కోల్పోయిన వారికి బట్టలు, ఆహారం సమకూర్చడానికి వినియోగించేవారు. చరిత్రలో అంతకు ముందు ఎన్నడూ లేని విధంగా చదువుకున్న వారు, పెద్ద కుటుంబాల వారు ముందుకు వచ్చి సేవా కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు.

కరోనా కుటుంబం నుంచి వచ్చిన 1918 నాటి స్పానిష్ ఫ్లూ, 2019 నాటి కొవిడ్ 19 మధ్య చాలా పోలికలు కనిపిస్తాయి. మరొక విస్మయం కలిగించే విషయం ఉంది. 1918లో ఈ వ్యాధిని ఎదుర్కొనడానికి ప్రపంచం వద్ద ఎలాంటి వైద్య సంసిద్ధత లేదు. చిత్తం ఏమిటంటే- వందేళ్ల తరువాత ఇవాళ కూడా అదే పరిస్థితి. తేడా ఒక్కటే. వ్యాధి లక్షణాలు కనిపించినవారిని ఐసోలేషన్ లో ఉంచడం. అప్పుడు లేని యాంటిబయోటిక్స్ మందులు ఉపయోగించడం. వాస్తవం చెప్పాలంటే ప్రపంచ మానవాళిని చావగొట్టి చెవులు మూసే శక్తి ప్రకృతికి ఉంది. దానిని ప్రసన్నం చేసుకోవడం, కలుషితం కాకుండా చూసుకోవడం ప్రపంచ మానవాళి కర్తవ్యం. ఒకవేళ వేరే ఏదో దేశం పుణ్యమా అని మనం కూడా అలాంటి అంటువ్యాధి బారిన పడితే మనం శుభ్రంగా ఉండడమే పరిష్కారం. కాబట్టి కేవలం ఆరోగ్య సంక్షోభం తలెత్తిన సమయంలోనే, డాక్టర్లు, నిపుణులు లక్షలసార్లు చెప్పిన మీదటే శుభ్రత పాటించడం కాదు. పారిశుధ్యం జీవితంలో భాగం కావాలి. పరిసరాలను అద్దంలా ఉంచుకుంటే అంటువ్యాధులు చేరవు. ఇందుకు ప్రభుత్వం చేసేది చేయాలి. కానీ ప్రజల బాధ్యతే అధికం. పౌష్టికాహారం, వ్యాక్సినేషన్ వంటివి ప్రభుత్వం ఇవ్వగలుగుతుంది. కానీ ప్రతివారి వాకిలి తుడిచి పెట్టే పని ప్రభుత్వం చేయలేదు. కోట్లాది ప్రజల ముఖాన మాస్క్ సరిగా ఉండో లేదో చూడడం ప్రభుత్వాలకు అపారధ్యం. ప్రతి గంటకు జనం చేతులు కడుగుతున్నారో లేదో చూసే విధి సర్కారుదే అనడం అసందర్భం. అది ముమ్మాటికీ మన బాధ్యత.

(బీబీసీ న్యూస్, ఇతర ఆధారాల నుంచి)

ఖిలాఫత్ మలిదశ ఉద్యమం రక్తసిక్తమయింది. ఉద్యమకారుల అగ్రహారం ఆంగ్ల పాలకుల మీద నుండి ఆ సమస్యతో ఏ మాత్రం సంబంధం లేని తమ తోటి పౌరులు హిందువులపైకి మళ్ళింది. హిందువులపై విస్తృతంగా దాడులు జరిగాయి. మత ఘర్షణలు చెలరేగాయి. అనేకమంది అమాయక హిందువులు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. టర్కీ సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నం చేసిన ఆంగ్ల పాలకులను ఏమీ చేయలేక, ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికి సహకరించిన హిందువులనే పొట్టన పెట్టుకున్నారు. హిందూ-ముస్లిం ఐక్యత గురించి, అహింస గురించి గాంధీజీ అహర్నిశలు ప్రసంగాలూ, వ్యాసాలూ రాస్తూ, బోధలు చేసినా ఆయనకు మద్దతుగా నిలిచిన ముస్లిం ఛాందసవాద మూకలకు అవి తలకెక్కకపోవటం విదర్శకమనిపించినా, వాస్తవం. గాంధీజీ అల్లరిమూకలను అదుపు చెయ్యలేకపోయారు. భస్మాసురహస్తం మాదిరిగా ఉద్యమానికి సహకరించిన హిందువులే లక్ష్యంగా దాడులకు తెగబడటంతో ఒక్కసారిగా ఉద్రిక్త వాతావరణం ఏర్పడింది. ఒక పద్ధతి ప్రకారం 1919 నుండి 1922 వరకు దాదాపు మూడేళ్ల పాటు దేశంలో ఏదో మూలన హిందువులపై దాడులు

జరుగుతున్నా కాంగ్రెస్ పార్టీ ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికి మద్దతు ఉపసంహరించుకోలేదు. ఘర్షణల ఆరంభంలోనే కాంగ్రెస్ ఆ పని చేసి ఉంటే అపారమైన ప్రాణనష్టం, ఆస్తి నష్టం జరిగేవికావు. ఖిలాఫత్ నాయకత్వం గాంధీజీనీ, ఆయన మద్దతుదారులనూ మోసగించింది. అయినా గాంధీజీ వారిని గుడ్డిగా నమ్మి, వారి సీమాంతర విధేయతనూ, ఇస్లామిక్ దేశాలకు మద్దతునిచ్చే ధోరణినీ ఖండించకపోగా పెంచి పోషించారు. స్వరాజ్యం కోసం చేస్తున్న ఉద్యమానికి, టర్కీ సామ్రాజ్య సమగ్రతను కాపాడటం కోసం జరుగుతున్న ఉద్యమానికి సంబంధమే లేదు. మొదటి ఉద్యమం దేశానికి సంబంధించింది. రెండవ ఉద్యమం మధ్య ఆసియాలోని టర్కీ భవిష్యానికి సంబంధించింది. రెండో లక్ష్యాలు వేరువేరు. పరస్పర విరుద్ధ లక్ష్యాలతో నడుస్తున్న రెండు ఉద్యమాలను ఒకదానిని మరొకదానికి పూరకంగా నడవటానికి చేసిన ప్రయత్నం వల్ల ప్రజలు గందరగోళంలో వడ్డారు. ముస్లిం దాడులను, కుట్రలను ఎదుర్కొనేందుకు దీటుగా హిందువులను సంసిద్ధపరిచే నాయకత్వం కొరవడింది.

నెల్లూరు (నాటి మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీ, నేటి

ఆంధ్రప్రదేశ్) లో 1919 సెప్టెంబర్ 22 ప్రారంభమైన ముస్లిం దాడులు మత ఘర్షణలకు దారితీశాయి. పైకి చెదురుముదురు ఘర్షణలుగా కన్పించినా, ఆ తర్వాత 3 ఏళ్లపాటు దేశమంతటా కొనసాగాయి. కొన్ని ముఖ్యమైన ఘర్షణలు గురించి చెప్పుకున్నా, వాటి జాబితా విస్తృతంగా ఉంది. 1920 మేలో మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీలోని తంజావూరు, సింధురాష్ట్రం, సిక్కిం లో మత ఘర్షణలు చెలరేగాయి. జూలై నెలలో వాయువ్య సరిహద్దు రాష్ట్రంలో, ఆగస్ట్ లో పంజాబ్ లో, సెప్టెంబర్ లో ఉత్తరప్రదేశ్ లోని ఫిలిబిత్ లో పెద్దపెట్టున మత ఘర్షణలు జరిగాయి. 1921 జనవరిలో బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీలోని కొలాబా జిల్లాలో, ఫిబ్రవరిలో బెంగాల్ ప్రెసిడెన్సీలోని నయాహాటీలో, ఆగస్ట్ లో కరాచీలో ఘర్షణలు జరిగాయి. 1921 అక్టోబర్ లో మద్రాస్, కలకత్తా లోనూ, నవంబర్ లో కూర్గ్, హౌరాలలోనూ డి సెంబర్ లో కన్ననూర్ లో తీవ్ర స్థాయిలో మతఘర్షణలు జరిగాయి. 1922 ఫిబ్రవరి 15,16

మోష్లాలు

తేదీలలో అస్సాంలో పలుచోట్ల ఘర్షణలు చెలరేగాయి. ఇవన్నీ ఏకపక్షంగా జరిగిన దాడులు.

ఈ ఘర్షణలు అన్నీ ఒక ఎత్తు. మలబారులో (కేరళ) మోష్లాలు చేసిన జిహాద్ మరొక ఎత్తు. హిందువుల మీద జరిగిన ఆ నరమేధంలో మలబారు మోష్లాలు (మలయాళం మాట్లాడే మలబారు ముస్లింలు) విదేశీ ముస్లిం ఆక్రమణదారులను అనుసరించారు. దేవాలయాలను నేలమట్టం చేశారు. ఆస్తులను కొల్లగొట్టారు. స్త్రీలను మానభంగం చేశారు. బలవంతపు మత మార్పిడులకు పాల్పడ్డారు. ఈ హిందువుల ఊచకోతనే మన వామపక్షీయులు, కాంగ్రెస్ వారు వలస పాలనకు వ్యతిరేకంగా, పూర్వదేశ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా మోష్లాలు సాగించిన సాయుధ తిరుగుబాటుగా ప్రశంసిస్తూ వారిని భుజాలకు ఎత్తుకోవటం ఆధునిక భారతదేశ విషాదం. మోష్లాలు చేయని ఘోరంలేదు. నేరంలేదు. పాల్పడని అత్యాచారం లేదు. అయినా వాటిని కప్పిపుచ్చి, వారిని కీర్తించటం, ప్రశంసించటం జరిగిన ఘోరాలు, నేరాలు కంటే తీవ్రమైన నేరం. వాస్తవాలను కప్పిపుచ్చి నందువలన ఎవరికి ప్రయోజనం? ప్రముఖ కమ్యూనిస్టు నాయకుడు నంబూద్రిపాద్ చేసిన ప్రశంస చూడండి, 'భూస్వామ్య వర్గపు అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా తమ నిరసన గళాన్ని వినిపించిన ఘనత ఎర్నాడ్, వల్లవనాడ్ తాలూకాలకు చెందిన నిరక్షరాస్యులైన వెనుకబడిన మోష్లాలుకు దక్కుతుంది'

(A Short History of Peasant Movement in Kerala, E.M.S. Namboodripad, Peoples Publishing House, 1943, p.1).

అన్ని అత్యాచారాలకు పాల్పడ్డ ఖిలాఫత్ వాదులను, మోషేలను స్వాతంత్ర్య సమర యోధులకిచ్చే పింఛను పథకానికి అర్హులుగా స్వతంత్ర భారతదేశపు మొట్టమొదటి ప్రభుత్వం ప్రకటించి, మంజూరు చెయ్యటం, అలాగే దేశం కోసం సర్వస్వం సమర్పించిన స్వాతంత్ర్య సమరయోధులను, టర్కీ సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నం జరగకుండా వలస పాలకులపై ఒత్తిడి పెంచేందుకు తోటి పౌరులపై మూకమ్మడి దాడులకు పాల్పడ్డ సంఘ విప్రోహశక్తులను ఒకే గాట కట్టటం మన నాయకుల వెర్రితనానికి, కుహనా సెక్యులర్ చేష్టలకు పరాకాష్ట.

ఆనాటి సంఘటనలను సవివరంగా దేశానికి తెలియజేసిన వ్యక్తులలో ప్రముఖుడు దివాన్ బహదూర్ గోపాలన్ నాయర్. డిప్యూటీ కలెక్టరుగా పనిచేసి పదవీ విరమణ చేసిన నాయర్ 1923లోనే

గ్రామాలకు గాను 23 గ్రామాలలోనూ, వల్లువనాడ్ తాలుకాలోని 118 గ్రామాలకుగాను 68 గ్రామాల లోనూ, పొన్నాని తాలుకాలోని 121 గ్రామాలకు గాను 35 గ్రామాలలోనూ మోషేలు సాటి హిందూ గ్రామస్థులపై దౌర్జన్యాలకు తెగబడ్డారు.

పశ్చిమ తీరానికి, అరేబియాకు వర్తక వాణిజ్య సంబంధాలు ఏనాటి నుండో ఉన్నాయి. ఆ క్రమంలో కొందరు అరబ్బు వర్తకులు మలబారు తీరంలో వ్యాపారం కోసం నివసించేవారు. వారికి స్థానిక ప్రజలు సహకరించారు కూడా. వారి ప్రార్థనల కోసం స్థానికులే మసీదులు కూడా కట్టించారు. అరబ్బులు స్థానికులలో కొందరిని ఇస్లామ్ లోకి మార్చే ప్రయత్నం చేసారు. చెరుమాన్ పెరుమాళ్ అనే చేర రాజుల వంశీకుడిని ఇస్లాంలోకి మార్చారు. ఆగస్ట్, 1825లో చెరుమాన్ మక్కా వెళ్లాడు. అరబ్బు మిషనరీలను మలబార్ కు వచ్చి, ఇస్లామ్ ను వ్యాప్తి చెయ్యమని కోరాడు. మాలిక్-ఇబ్న్-దినార్ నాయకత్వంలో ఒక మత ప్రచారకుల బృందం మలబార్ తీరం చేరుకొని, స్థానిక పాలకుల అనుమతితో మలబారు, దక్షిణ కన్నూరులలో 10 మసీదులు నిర్మించి, మత మార్పిడులు చేయటం మొదలెట్టారు. వారి కృషి కాలక్రమంలో ఫలించింది. మలయాళం మాట్లాడే ముస్లింల సంఖ్య గణనీయంగా పెరిగింది. కాలికట్ జమీందారు సైతం మతమార్పిడులకు ప్రోత్సహించాడు. ఎందుకంటే అరబ్బు దేశాలకు సుగంధ ద్రవ్యాలను తీసుకొని వెళ్లే ఓడలలో పనిచేయటానికి, అరబ్బులకు విక్రయించటానికి మతం మారిన వారు బాగా ఉపయోగపడేవారు. ప్రతి మత్యకారుడి ఇంట్లో కనీసం ఒకరిని మహమ్మదీయుడిగా పెంచాలని ఆయన ఉత్తర్వులు ఇచ్చాడు. వ్యాపార ప్రయోజనాల కోసం జాతినీ పణంగా పెట్టటానికి ఆయన వెనుకాడలేదు. టిప్పు సుల్తాన్ మలబార్ పై 1789లో దాడి చేసాడు. అనేక దేవాలయాలను కొల్ల గొట్టాడు. హిందూ భూస్వాములను మలబారు తీరం నుండి వెళ్లగొట్టాడు. వేలమందిని బలవంతంగా ఇస్లాంలోకి మార్చాడు. ఉత్తర మలబార్ లో మోషేలు అగ్ర కులాలకు చెందిన ధనికులు కాగా, దక్షిణ మలబార్ మోషేలు నిమ్న కులాలకు చెందినవారు. తియ్య, చెరుమన్, ముక్కవన్ కులాలకు చెందిన వారిలో అనేక మందిని గ్రామాలకు గ్రామాలు ముస్లింలుగా మార్చారు. (The Mappilla Rebellion

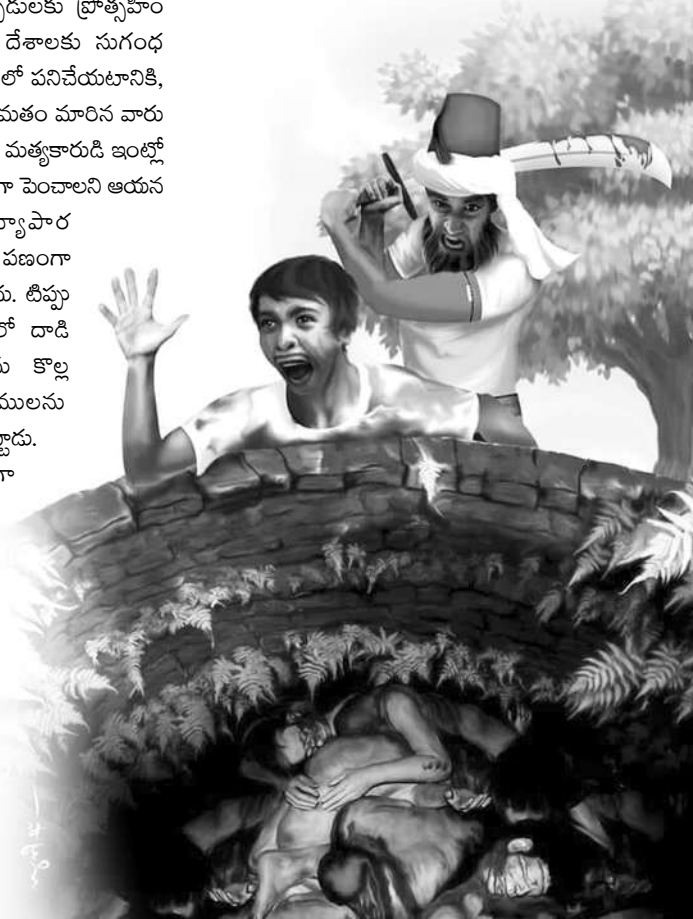
1921: Peasant Revolt in Malbar, Robert L. Hardgrave Jr, Modern Asian Studies, Vol. II, No:1 (1977), p. 59).

ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికి ముందు

మోషేలకు దౌర్జన్యాలు కొత్తేమీకాదు. హిందువులుగా ఉన్నంతకాలం శాంతి కాముకులుగా ఉన్నవారే ఇస్లామిక్ మతప్రభావం కారణంగా, నిరంతర ద్వేషపూరిత బోధనల కారణంగా హింసా ప్రవృత్తిని అలవర్చుకొన్నారు. 1742 నుండి అడపాదడపా దౌర్జన్యాలకు, దౌంగతనాలకు, అత్యాచారాలకు పాల్పడిన చరిత్ర వారిది. 1764లో తలశేరికి దగ్గరగా ఉన్న ధర్మదం పోర్చుగల్ చర్చిపై ఇద్దరు మోషేలు దాడులుచేశారు. 16వ శతాబ్దపు మలబార్ అరబిక్ చరిత్రను జయనల్-దీన్-అల్ మల్బరీ (Zayn al- din al- Malbari) 'పవిత్ర యోధులకు కానుక' (A Gift to Holy Warriors) అనే పుస్తకం రాశాడు. పోర్చుగీసు వారికి వ్యతిరేకంగా జిహాద్ కు పూనుకొమ్మని మలబార్ ముస్లింలను ప్రేరేపిస్తూ రాసిన పుస్తకం అది. 16వ శతాబ్దం నాటికే వారిలో ఇస్లామిక్ దేశాల అనుకూల వైఖరి

'మోషే రెబిలియన్' పేరుతో పుస్తకం ప్రచురించారు. వివిధ వార్తాపత్రికలలో వచ్చిన వార్తల ఆధారంగా ఉద్యమం ముగిసిన రెండు సంవత్సరాలకే నిష్పాక్షికంగా రాసిన పుస్తకం 'మోషే రెబిలియన్'. దాని ఆధారంగా ఆనాటి చరిత్రను తెలుసుకుందాం.

ఉత్తర కేరళలో మలబారు తీరంలో నివాసం ఉంటున్న మలయాళం మాట్లాడే ముస్లింలను 'మాప్పిల్లా'లు అని పిలుస్తారు. ఆ పదం ఆంగ్ల రూపాంతరమే 'మోషే'. 1920వ దశకం నాటికి వేగంగా, విస్తారంగా ఈ మలయాళీ ముస్లిం సమాజం ఎదిగింది. ఆనాడు మలబారు తీరం జనాభా 10 లక్షలు. అందులో సుమారు మూడవ వంతు మోషేలే. దక్షిణ మలబారు తీరంలో వారు ఎక్కువగా ఉన్నారు. జిహాద్ కు కేంద్రంగా ఉన్న ఎర్నాడ్ తాలుకా జనాభాలో 60 శాతానికి పైగా మోషేలే. ఆనాటి మలబార్ జిల్లాలో మొత్తం 10 తాలుకాలు ఉన్నాయి. దక్షిణ మలబార్ లోని ఎర్నాడ్, వల్లువనాడ్, పొన్నాని, కాలికట్ తాలుకాలలో, ఉత్తర మలబార్ లోని కురుమన్ బ్రాండ్, వయనాడ్ తాలుకాలలో మోషేలను అణచివేయటానికి సైనిక పాలన విధించవలసి వచ్చిందంటే వారు ఏస్థాయిలో దౌర్జన్యాలకు, దహనకాండకు, సామూహిక హత్యా కాండకు పాల్పడ్డారో ఊహించవచ్చు. ఎర్నాడ్ తాలుకాలోని 94 గ్రామాలకు గాను 94 గ్రామాలలోనూ, కాలికట్ తాలుకాలోని 65

(Pan Islamic) దృఢంగా నెలకొన్నది. ఇండోనేషియా ముస్లింలతో కలసి పోర్చుగీసు వారితో పోరాటానికి దిగిన చారిత్రక సందర్భాలు ఆ శతాబ్దంలో అనేకం ఉన్నాయి (The Islamic Frontier in South West India: The Shahid As a Cultural Ideal among the Mappillas of Malbar, Stephen F. Dale, Modern Asian Studies, Vol.2, No:1, 1977, pp.42-43, 48, 58).

1836 నుండి 1921 - 22 వరకు మలబార్ తీరంలో మోప్లాలు 33 సార్లు దౌర్జన్యాలకు చేశారు. ఈ దౌర్జన్యాలలో ఒక్కటి తప్ప అన్నీ గ్రామీణ ప్రాంతాలలోనే జరిగాయి. 3 సార్లు తప్ప మిగిలిన 30 సార్లు హిందువులపై దాడులకు దిగారు. అయితే ఈ దాడులు తీవ్రతరమైనవి కావు. కొన్ని రోజులలోనో వాటిని అణచివేశారు. లేదా అల్లర్లు సమసిపోయాయి. ఈ దాడులలో బాధితులు కూడా ఎక్కువమందిలేరు. కేవలం మూడుసార్లు ముప్పైమంది కంటే ఎక్కువ మంది మోప్లాలు దాడులలో పాల్గొన్నారు. దాడులు చేసిన మోప్లాలు అత్యుపాత్యలకు పాల్పడ్డారు.

షహీద్లుగా - మతం కోసం ప్రాణాలు అర్పించిన వ్యక్తులుగా నిలబడాలన్న తపనతో హిందువులపై దాడులకు పాల్పడటం, ఆత్మహత్యలకు పాల్పడటం ఆ ప్రాంతంలో కొంతకాలం పాటు నివాజు అయింది. మొత్తం 350 మంది మోప్లా దౌర్జన్యకారులలో 322 మంది చనిపోగా 28 మందిని పట్టుకొన్నారు. ఆత్మహత్యలకు సిద్ధమయి దాడులు చేసేందుకు ముందుకు వచ్చిన వారిని అభినందిస్తూ చేసే మత సంప్రదాయ పద్ధతులు అసలు దాడులకు కొన్ని వారాలకు ముందే ప్రారంభమయ్యేవి. అంటే ఈనాటి ఆత్మాహుతిదాడులు ఆనాడూ ఉన్నాయి. ఆత్మాహుతి దాడులకు పాల్పడే వారిని ఆనాడు, ఈనాడు మత వీరులుగా కీర్తిస్తూనే ఉన్నారు.

షహీద్లుగా - మతం కోసం ప్రాణాలు అర్పించిన వ్యక్తులుగా నిలబడాలన్న తపనతో హిందువులపై దాడులకు పాల్పడటం, ఆపై ఆత్మహత్యలకు పాల్పడటం ఆ ప్రాంతంలో కొంతకాలం పాటు నివాజు అయింది. మొత్తం 350 మంది మోప్లా దౌర్జన్యకారులలో 322 మంది చనిపోగా 28 మందిని పట్టుకొన్నారు. ఆత్మహత్యలకు సిద్ధమయి దాడులు చేసేందుకు ముందుకు వచ్చిన వారిని అభినందిస్తూ చేసే మత సంప్రదాయ పద్ధతులు అసలు దాడులకు కొన్ని వారాలకు ముందే ప్రారంభమయ్యేవి. అంటే ఈనాటి ఆత్మాహుతిదాడులు ఆనాడూ ఉన్నాయి. ఆత్మాహుతి దాడులకు పాల్పడే వారిని ఆనాడు, ఈనాడు మత వీరులుగా కీర్తిస్తూనే ఉన్నారు.

పైన పేర్కొన్న వివరాలను స్టీఫెన్ డేల్ తన గ్రంథాలలో విశ్లేషించారు (The Mappilla Outbreak: Ideology and Social Conflict in 19th Century Kerala, The Journal of Asian Studies, Vol. 35, No:1, Nov-1975,

pp.85-97). 33 సార్లు దౌర్జన్యాలకు పాల్పడ్డారని తెలుసుకున్నాం కదా! అందులో 9 సందర్భాలు మాత్రమే వర్గ సంఘర్షణకు సంబంధించినవి. మరో మూడింటికి కారణం భూవివాదాలు. భూవివాదాలకు ఏమాత్రమూ సంబంధం లేకుండా జరిగిన దౌర్జన్యాల సంఖ్య 13. అందులో 4 వ్యక్తిగత వైషమ్యాలకు సంబంధించినవి. ఆంగ్ల కలెక్టర్ల మీద రెండుసార్లు దాడులు చేశారు. ఒక ముస్లిం మత నాయకుడిని బహిష్కరించినందుకు ఒకసారి, బలవంతంగా మతం మార్చిన ఒక హిందూ బాలుడిని రక్షించినందుకు ఇంకొకసారి దాడిచేశారు. ఇస్లాం నుండి హైందవంలోకి మారిన పూర్వ హిందువులను వారి కుటుంబాలతో సహా చంపివేశారు. అటువంటి సంఘటనలు మూడు జరిగాయి. 8 సందర్భాలలో ఏ లక్ష్యంతో దాడులకు పాల్పడ్డారో తెలియదు. దాడులకు పాల్పడాలన్న లక్ష్యంతోనే దాడులు చేశారు. నయ్యర్ ఫజల్ (1820-1901) వంటి మత ప్రభోధకులు తరచుగాజహీద్కు పిలుపునిస్తూ చేసిన విద్వేషపూరిత మత ప్రసంగాలే మోప్లా దౌర్జన్యాలకు ప్రధాన హేతువు.

మోప్లా దౌర్జన్యాలకు భూతగాదాలు, కౌలుదార్ల రైతుల తొలగింపులు ప్రధాన కారణం కాదు. అంగీకరించని కౌలు మొత్తాన్ని చెల్లించనప్పుడు, కావాలని ఎగగొట్టటానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు, నమ్మకం కోల్పోయినప్పుడు భూయజమానులు చేస్తున్న వారిని కాదని కొత్తవారికి తమ భూములను ఇవ్వటం అనాదిగా జరుగుతున్నది. ఈనాడూ జరుగుతున్నది. కొందరు విశ్లేషకులు మోప్లా దౌర్జన్యాలకు వర్గ సంఘర్షణ రంగంవులిమి, భూతగాదాలే వారి అసంతృప్తికి కారణమని చెప్తున్నారు. 1862 - 1880 మధ్య మలబారు తీరంలో కౌలుదార్ల తొలగింపులు పెరిగాయి. 1862లో 1891 మందిని తొలగించగా, 1880 నాటికి వారి సంఖ్య 8,335కు పెరిగింది. అయితే ఇలా తొలగించిన కౌలు రైతులలో మూడింట రెండువంతులు హిందువులే. వారు వివిధ వ్యవసాయమే ఉపాధిగా ఉన్న కులాల వారు. కేవలం 3వ వంతు మంది ముస్లిం మోప్లాలు. ఈ తొలగింపుల వలనే మోప్లా దౌర్జన్యాలు, తిరుగుబాట్లు

పెరిగినట్లు ఆధారాలు కనిపించటం లేదు. మోప్లాలు 1921కి ముందు చేసిన దౌర్జన్యాలకు, ఆ తర్వాత చేసిన దౌర్జన్యాలకు ముఖ్యమైన తేడా ఉంది. మోప్లాలు మత దౌర్జన్య ప్రవృత్తికి, సామాజిక సంఘర్షణలకు పాల్పడే వారి నైజానికి కావలసిన భావజాలాన్ని ఖిలాఫత్ ఉద్యమం ఇచ్చింది.

మోప్లా జహీద్కు బీజాలు

ఎర్నాడ్ తాలుకాలో ఏప్రిల్ 28, 1920న ఖిలాఫత్ ఉద్యమ సమావేశం జరిపారు. వెయ్యి మందికి పైగా మోప్లాలు హాజరైన ఆ సమావేశంలో టర్కీ సమస్యను సానుకూలంగా పరిష్కరించమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ ఓ తీర్మానం చేశారు. సానుకూల పరిష్కారం దొరకకపోతే, సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం చేపట్టాలని ముస్లిం ప్రజానీకానికి పిలుపు నిచ్చారు. గాంధీ, షాకత్ ఆలీలు సంయుక్తంగా కాలికట్లో ఆగస్ట్ 18న ఒక సమావేశంలో ప్రసంగించారు. ఖిలాఫత్ ప్రాధాన్యాన్ని, సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమ అవశ్యకతను వివరిస్తూ వారు ఉత్తేజ భరిత ప్రసంగాలు చేశారు. ఆ తర్వాత మోప్లా జనాభా కేంద్రీకృతమైన ప్రాంతాలలో అనేక చిన్న చిన్న సమావేశాలు జరిపారు. మద్రాస్కు చెందిన యాకూబ్ హుసన్ ఖిలాఫత్ ఉద్యమ నాయకుడు. కాలికట్లో ఫిబ్రవరి 15, 1921న ఆయన ఖిలాఫత్ సభలో ప్రసంగించవలసి ఉంది. కాని సభకు ప్రభుత్వ యంత్రాంగం అనుమతి ఇవ్వలేదు. ఆయన ప్రసంగం వినటానికి ఎప్పటి నుండో ఎదరుచూస్తున్న మోప్లాకు అనుమతి నిరాకరణ తీవ్ర అసంతృప్తికి దారి తీసింది. (Nair, ibid, pp. 12-16). మత ప్రభోధకులు గ్రామ గ్రామాన కాళినడకన, సైకిళ్ల మీద తిరిగి ఖిలాఫత్ ఉద్యమ ఆశయాలను విస్తృతంగా ప్రచారం చేశారు. అష్టాన్ని ఏ క్షణమైన దేశం హద్దులు దాటి రావచ్చని, వారికి సహకరించటం ప్రతి ముస్లిం బాధ్యత అని ప్రచారం చేశారు. ఆంగ్లేయులను తరిమికొట్టి తిరిగి ఇస్లామిక్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రానున్నదని నమ్మబలికారు. ఇస్లామిక్ ప్రభుత్వం రాగానే పెద్ద పెట్టున భూసంస్కరణలు చేపట్టి, భూస్వాముల భూములను పేదలకు, కౌలుదార్లకు పంచుతారని చెప్పారు. ప్రతిగ్రామంలో ప్రతి మోప్లాకు కేటాయించే భూములను సైతం గుర్తించారు. ఇక ఉద్యమం పెద్దపెత్తున జరగటమే అలసమని, ఉద్యమం విజయవంతం అయితే, వారికి ఇవ్వదలచిన భూములు వారి స్వంతం అవుతాయని ఆశపెట్టారు. మద్రాస్ నగరంలో మౌలానా మహమ్మదాలీ చేసిన ప్రసంగాన్ని ముద్రించి కరపత్రాల ద్వారా విస్తృతంగా పంచారు. ముస్లిం ప్రజానీకాన్ని రెచ్చగొట్టూ చేసిన ఆ ప్రసంగాన్ని ప్రచురించటం, పంపిణీ చేయటం నేరమని ఆంగ్ల ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. అయినప్పటికీ మారుమూల గ్రామాలకు సైతం ఆ కరపత్రాలు చేరిపోయాయి.

(వచ్చేవారం: జిహాద్కు అనుకూల వాతావరణం)

ప్రపంచ క్రీడా సంరంభం ఒలింపిక్స్ కు కరోనా వైరస్ సోకింది. జపాన్ రాజధాని టోక్యో వేదికగా జరగాల్సిన 2020 ఒలింపిక్స్ ను ఏడాదిపాటు వాయిదా వేసి, తాజాగా తేదీలు ప్రకటించినా నిర్వహణ పరిస్థితి గాల్లో దీపంలా మారింది. క్రీడల కోసం భారీగా వ్యయం చేసిన జపాన్ ప్రభుత్వం, స్వాస్థ్య తీవ్రఒత్తిడిలో పడిపోయారు. మరో పది వారాలలో ప్రారంభం కావాల్సిన ఈ క్రీడలు మరోసారి వాయిదా పడినా, రద్దయినా లక్షలకోట్ల రూపాయలు నష్టపోక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది.

ఒలింపిక్స్ కు కరోనా కష్టాలు..

ఒలింపిక్స్ ను గతంలో రెండుమార్లు విజయవంతంగా నిర్వహించిన దేశం జపాన్. మూడోసారి ఆతిథ్యమివ్వాలని ఏ ముహూర్తాన నిర్ణయించిందో కానీ కరోనా వైరస్ రూపంలో ఎన్నో అవరోధాలు ఏర్పడుతున్నాయి. వాస్తవానికి గత ఏడాది జూలై 24న ప్రారంభం కావాల్సిన ఈ క్రీడల్ని కరోనా దెబ్బతో సంవత్సరం పాటు వాయిదా వేశారు. 2021 జూలై నుంచి నిర్వహిస్తామంటూ జపాన్ ఒలింపిక్ సంఘం గతంలోనే అధికారికంగా ప్రకటించింది. అయితే కొత్త ఏడాది వచ్చినా పరిస్థితి ఏమాత్రం మెరుగు పడలేదు. భారత్ ను కరోనా రెండోదశ ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తుంటే జపాన్ వ్యాప్తంగా మూడవ వేవ్ ప్రారంభమై అక్కడి పరిస్థితి సైతం ఆందోళనకరంగా తయారయ్యింది.

జపాన్ ను గత ఏడాదికాలంగా కరోనా వైరస్ కోలుకోలేని దెబ్బ కొట్టింది. అక్కడి ప్రజలకు, ప్రభుత్వానికి కంటిమీద కునుకు లేకుండా చేస్తోంది. జపాన్ లో మొత్తం 4 లక్షల 45 వేల మందికి కరోనా సోకింది. ఇప్పటికే 4 వేల 700 మంది కరోనాతో మృత్యువాత పడ్డారు. దేశవ్యాప్తంగా కరోనా నిరోధక వ్యాక్సిన్ ఇచ్చే పనిలో జపాన్ ప్రభుత్వం తలమునకలై ఉంది. ఇదే సమయంలో ప్రతిష్టాత్మక ఒలింపిక్స్ నిర్వహణ తలకుమించిన భారంగా, అనవసరపు

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

తలనొప్పిగా మారింది. జపాన్ జనాభా 127 మిలియన్ల మందికి వ్యాక్సిన్ ఇచ్చిన తర్వాతే క్రీడల నిర్వహణ గురించి ఆలోచించాలని ప్రజలు కోరుతున్నారు. మొత్తం 14 బిలియన్ డాలర్ల బడ్జెట్ తో దేశవ్యాప్త వ్యాక్సిన్ కార్యక్రమాన్ని ఫిబ్రవరిలోనే ప్రారంభించారు. మరోవైపు టోక్యో ఒలింపిక్స్ లో పాల్గొనే క్రీడాకారుల కోసం ఫైజర్, బయో టెక్నాలజీ (జర్మనీ) కంపెనీలు భారీ సంఖ్యలో వ్యాక్సిన్లను ఉచితంగా ఇస్తామని ప్రకటించాయి. అంతేకాదు, ఈ వ్యాక్సిన్ ను ఒలింపిక్స్ లో పాల్గొనే క్రీడాకారులతో పాటు అందులో పనిచేసే ఇతర సిబ్బందికి కూడా ఇవ్వనున్నారు. ఆటలు ఆరంభమయ్యే నాటికి వ్యాక్సిన్ షన్ ప్రక్రియను పూర్తి చేయనున్నట్లు ఐఓసీ అధ్యక్షుడు థామస్ బెక్ తెలిపారు. టోక్యో ఒలింపిక్స్ నిర్వహణ కోసం జపాన్ ప్రభుత్వం, టోక్యో

మెట్రోపాలిటన్, నిర్వాహక సంఘం కలసి 12.6 బిలియన్ డాలర్లు వ్యయం చేశాయి. క్రీడల నిర్వహణ కోసం 90వేల మంది వాలంటీర్లు గత కొద్ది మాసాలుగా శిక్షణ పొందగా, వివిధ దేశాలకు చెందిన 11వేల మంది అథ్లెట్లు, వందలాది మంది అధికారులు, సాంకేతిక నిపుణులు సిద్ధమయ్యారు. పోటీలు ఏడాదిపాటు వాయిదా వేయడంతో లక్షల కోట్ల రూపాయల మేర ఇప్పటికే నష్టం జరిగింది. ఒకవేళ క్రీడలు రద్దు చేయాల్సి వస్తే జపాన్ ప్రభుత్వం, ఒలింపిక్స్ సంఘం, స్వాస్థ్య భారీగా నష్టపోక తప్పదు.

ఆటంకాలు మొదటిసారి కాదు..

1896 ఏథెన్స్ ప్రారంభ క్రీడల నుంచి ఒలింపిక్స్ కు ఏదోఒక రూపంలో ఆటంకాలు, అవాంతరాలు ఎదురుకావడం ఇదే మొదటిసారి కాదు. ప్రపంచ యుద్ధాల కారణంగా 1916, 1940, 1944 ఒలింపిక్స్ రద్దు కాగా.. 1936 బెర్లిన్, 1956 మెల్బోర్న్, 1964 టోక్యో, 1976 మాంట్రియల్, 1980 మాస్కో ఒలింపిక్స్, 1984 లాస్ ఏంజెలిస్, 1988 సియోల్ ఒలింపిక్స్.. రాజకీయ కారణాలతో బహిష్కరణలకు గురయ్యాయి. అయితే, వైరస్ కారణంగా ఒలింపిక్స్ నిర్వహణ గాల్లో దీపంలా మారటం మాత్రం ఇదే మొదటిసారి. ఇటీవలే నిర్వహించిన ఓ ఆన్ లైన్ నర్వేలో ఒలింపిక్స్ ను రద్దు చేయాలంటూ రెండున్నర లక్షలమంది జపాన్ పౌరులు కోరారు. మరొకవైపు జనం లేకుండానే, ఖాళీ స్టేడియాలలోనే ఒలింపిక్స్ ను నిర్వహించి తీరాలన్న పట్టుదలతో నిర్వాహక సంఘం కనరత్తులు చేస్తోంది. రానున్న పది వారాలలో ఏం జరుగుతుందో వేచి చూడాల్సిందే.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ఆర్ఎస్ఎస్ ఆధ్వర్యంలో 'కొవిడ్ కేర్ సెంటర్'

విశాఖపట్నం : కొవిడ్ ప్రకోపం రెండవసారి ఉధృతంగా కరాళ రూపంలో విరుచుకుపడుతుంటే విశాఖపట్నం ఆర్ఎస్ఎస్ కార్యకర్తలు అందరూ వైద్యసేవలు అందించాలని తీర్మానించుకున్నారు. తక్షణమే మూడు రకాల పనులు అవసరమని నిర్ణయించారు.

1. ప్రజలలో అనవసర భయాన్ని పోగొట్టి ఎటువంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలో తెలియజేయటం.
2. కొవిడ్ బాధితులకు ఒక క్వారంటైన్ సెంటర్, చికిత్సాలయం ఏర్పాటు చేయటం.
3. తీవ్రస్థాయిలో రోగ లక్షణాలు కలవారికి ఆధునిక వైద్యసేవలు కల్పించటం.

జన జాగరణ - జన చేతన

ఆర్ఎస్ఎస్ కార్యకర్తలు దూరవాణి / చరవాణి / ఇతర సామాజిక మాధ్యమాల ద్వారా ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రజలు అనవసర ఆందోళనకు గురికాకుండా ఎలా జాగ్రత్త వహించాలో చెప్పే విస్తృత ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఎటువంటి భయాందోళనలకు గురికాకుండా కనీస జాగ్రత్తలతో ఎలా బయటపడవచ్చు, ఏ దశలో ఎటువంటి వైద్య పద్ధతులను అవలంబించాలో నిపుణులైన వైద్యులతో కూడిన ఒక బృందం పర్యవేక్షణలో ఈ కార్యక్రమం సజావుగా సాగుతోంది.

గుడిలోపలో కొవిడ్ క్వారంటైన్ సెంటర్

విశాఖపట్నం నగర శివార్లలోని గుడిలోపలో నిన్న మొన్నటి దాకా 13 రాష్ట్రాలకు చెందిన సుమారు వేయిమంది విద్యార్థులకు విలువలతో కూడిన విద్యను అందించిన విజ్ఞానవిహార ఆవాస విద్యాలయం ప్రస్తుతం 'కొవిడ్ కేర్ సెంటర్'గా మారిపోయింది.

విద్యాలయ ఆవరణలో గల హెడ్క్వార్టర్ హాస్పిటల్ అలంబనగా ఈ 100 పడకల కొవిడ్ కేర్ సెంటర్లో

అన్ని సేవలు పూర్తి ఉచితంగా అందిస్తున్నారు. వైద్యం, వసతి, మందులు, ఆరోగ్యకరమైన బలవర్ధక ఆహారం అన్నీ ఉచితమే. స్త్రీ, పురుషులకు వేరు వేరు వార్డులు. ప్రతీరోజు యోగాసనాలు, ప్రాణాయామం, వైద్యులతో కౌన్సిలింగ్ ఇప్పించటం ఇక్కడి దినచర్యలో ఒక భాగం. అత్యవసర సేవల కోసం రెండు ఆంబులెన్సులు సదా సిద్ధంగా ఉన్నాయి. ఆక్సిజన్, వెంటిలేటర్ సదుపాయం లేకపోవటం వలన 60 సంవత్సరాల లోపు, శ్వాస సమస్యలు తక్కువగా ఉన్నవారిని మాత్రమే అనుమతిస్తున్నారు.

కొవిడ్ లక్షణాలు తక్కువగా ఉన్న, పాజిటివ్ గా నిర్ధారణ అయినవారు, ఇతర కుటుంబ సభ్యులకు దూరంగా ఉండాల్సిన వారికి చుట్టూ కొండలతో, ప్రకృతి ఒడిలో ఉన్న ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణంలో ఉన్న ఈ కేర్ సెంటర్ ఒక వరమనే చెప్పాలి.

బదుగురు వైద్యులు, పదిమంది నర్సులు, ఆరోగ్య కార్యకర్తలు, 14 మంది యువ కార్యకర్తలు దీనితో పాటు ఇతర సేవల కోసం 24 మంది స్వచ్ఛంద సేవకులు 24 గంటలపాటు ప్రేమగా సేవలు అందిస్తూ తమ పనిని ఒక తపస్సులా స్వీకరించారు. ఆహ్లాదకర వాతావరణంలో రోజుకు నలుగురు పూర్తి ఆరోగ్యంతో ఇంటికి వెళ్తుండటం, కొత్తవారి ప్రవేశంతో కోలాహలంగా స్వయంసేవకుల సాధనా స్థలంగా మారింది గుడిలోప ప్రాంగణం.

వివేకానంద ఆసుపత్రి - ఆధునిక వైద్య సేవలు

గత ఐదు దశాబ్దాలుగా విశాఖపట్నం అక్కర్లు పాలెంలో ఉన్న పేద, మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు అతి చౌకగా వైద్యసేవలు అందిస్తున్న 'వివేకానంద ఆసుపత్రి' ప్రజల హృదయాలలో చెరగని ముద్ర వేసింది. ఈ ఆసుపత్రి సేవలు కేవలం పట్టణ ప్రాంతానికే పరిమితం కాకుండా తీరప్రాంత

గ్రామాలు, సంవేదనశీల ప్రాంతాలైన మురికివాడలు, సుదూరంగా ఉన్న గిరిజన ప్రాంతాలకు మెడికల్ క్యాంపుల ద్వారా క్రమం తప్పకుండా వైద్యసేవలు అందజేయటం ఒక విశేషం.

ఈ మహమ్మారి సమయంలో తీవ్రలక్షణాలతో అన్ని రకాలుగా ఇబ్బంది పడుతున్న కొవిడ్ రోగులకు ఆధునిక అత్యవసర వైద్య సేవలు అందజేయడం కోసం లలితాగుడి ప్రాంతంలో ఉన్న వివేకానంద నర్సింగ్ హామ్ ను జిల్లా వైద్యాధికారి అనుమతితో 14 పడకల అత్యవసర కొవిడ్ వైద్యసేవల కేంద్రంగా మార్చారు.

ఈ కేంద్రంలో గత ఎనిమిది రోజులుగా నిపుణులు, అనుభవజ్ఞులైన వైద్యులు, ఇతర సిబ్బంది పర్యవేక్షణలో వైద్యసేవలు కొనసాగించటం కోసం ప్రజలందరి ప్రోత్సాహం లభిస్తూనే ఉంది. అత్యంత స్వల్ప రుసుముతో ఇంత మంచి సేవలు అందిస్తున్న ఈ ఆసుపత్రిని విజ్ఞులైన పెద్దలందరూ మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నారు.

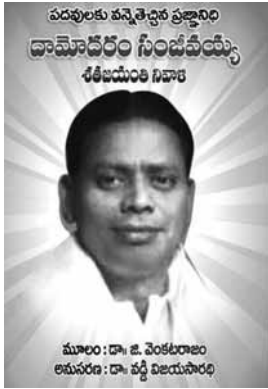
సేవాభారతి ద్వారా ఆపన్నులకు అన్నదానం, వస్తువుల అందజేత

కొవిడ్ కారణంగా ఇంటివద్ద ఉంటూ వైద్యం పొందుతున్న వారికి సేవాభారతి కార్యకర్తలు ఉచితంగా భోజనం, మందులు, అవసరమైన వారికి నిత్యావసర వస్తువులు అందజేస్తున్నారు. స్వయం సేవకులైన వైద్యుల బృందం 'టెలి కన్సల్టెన్సీ' సేవలు అందజేస్తున్నారు.

ఇతర అత్యాధునిక సౌకర్యాలు

ఆక్సిజన్ ఉత్పత్తి కేంద్రం, ఆక్సిజన్ పడకల సౌకర్యం, వెంటిలేటర్లు అందుబాటులో ఉంచే ప్రయత్నం రెండు చోట్ల జరుగుతుంది. ఆ సౌకర్యాలన్నీ సాధ్యమైనంత త్వరగా రాలాని కోరుకుందాం. ★

‘ఆదర్శ పాలకుడు, రాజనీతిజ్ఞుడు దామోదరం సంజీవయ్య’

కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న కె. శ్యాంప్రసాద్, డాక్టర్ విజయసారధి, దాసరి శ్రీనివాసులు, వెంకటరాజం

హైదరాబాద్ : “నిరాడంబర జీవనం, అవినీతి, బంధు ప్రీతికి దూరంగా ఉండడం, తెలుగు మాతృభాష పట్ల ఎనలేని శ్రద్ధగలిన రాజనీతిజ్ఞుడు దామోదరం సంజీవయ్య వారు నేటి రాజకీయ నాయకులకు అన్ని విధాలా మార్గదర్శి” అని వక్తలు కొనియాడారు. హైదరాబాద్, నారాయణగూడలోని కేశవ మెమోరియల్ కళాశాలలో మే 7న స్వర్గీయ దామోదరం శతజయంతి ఉత్సవాల సందర్భంగా జాగృతి మాజీ సంపాదకులు డా॥ వడ్డి విజయసారధి రాసిన ‘పదవులకు వన్నె తెచ్చిన ప్రజానిధి దామోదరం సంజీవయ్య’ అనే పుస్తకావిష్కరణ జరిగింది. సామాజిక సమరసత వేదిక, నవయుగభారతి

ప్రచురణ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటు చేసిన ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న పలువురు వక్తలు తెలుగు ప్రజలకు సంజీవయ్య చేసిన సేవలను కొనియాడారు. సంజీవయ్య సామాన్య ప్రజలకు ఎల్లప్పుడూ అందుబాటులో ఉంటూ, వారి సమస్యల పరిష్కారం దిశగా పనిచేశారని గుర్తు చేసారు. ‘ప్రతి కులంలోను సమర్థులైన వారు ఉన్నారు. ఎవరిని కులం పేరున చిన్న చూపు చూడతగదని, అంటరానితనం పాటించరాదని, అన్ని కులాల వారికి సమాన గౌరవం, అవకాశాలు కల్పించాలని సామాజిక సమరసత వేదిక కోరుకుంటోంది. అందులో భాగంగానే దామోదరం సంజీవయ్య

శతజయంతి ఉత్సవాలు నిర్వహిస్తోంద”ని సామాజిక సమరసత వేదిక తెలంగాణ అధ్యక్షులు డా॥ వంశ తిలక్ అన్నారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ మాజీ ఆచార్యులు డా॥జి.వెంకటరాజం, దామోదరం సంజీవయ్య ఫౌండేషన్ అధ్యక్షులు, మాజీ ఐ.ఎ.ఎస్. డా॥దాసరి శ్రీనివాసులు, డా॥వడ్డి విజయ సారధి, సామాజిక సమరసత వేదిక జాతీయ కన్వీనర్ కె.శ్యామ్ ప్రసాద్ తదితరులు పాల్గొని ప్రసంగించారు.

అంతకు ముందు గౌరవ భారత ఉప రాష్ట్రపతి ముప్పవరపు వెంకయ్యనాయుడు పంపిన సందేశం వినిపించారు. ★

ఆర్ఎస్ఎస్ ఆధ్వర్యంలో రక్తదాన శిబిరాలు

సికింద్రాబాద్ : ఆర్ఎస్ఎస్ ఆధ్వర్యంలో మే 9న లింగంపల్లి, ననత్ నగర్, మధురానగర్, కూకట్‌పల్లి, జగద్గిరిగుట్ట, బొల్లారం, సికింద్రాబాద్ మొదలగు 17 నగరాల్లో రక్తదాన శిబిరాలను ఏర్పాటు చేశారు. ఇందులో 797 మంది కార్యకర్తలు రక్తదానం చేశారు. ఈ శిబిరాలలో సేవాభారతి తెలంగాణ ప్రాంత కార్యదర్శి ప్రజల రామ్మూర్తి, శేరిలింగంపల్లి సర్కిల్, అసిస్టెంట్ మెడికల్ ఆఫీసర్ డా. కె.ఎస్.రవి, చందానగర్ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ వెంకటేశ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. ★

హైదరాబాద్ : గోల్కొండ భాగ్ నార్సింగినగర్ ఖానాపూర్ గ్రామంలో సేవాభారతి ఆధ్వర్యంలో రక్తదాన శిబిరం మే 9న జరిగింది. ఈ శిబిరంలో 37 మంది రక్తదానం చేసి మెహిదీపట్నంలో గల వివేకానంద బ్లడ్ బ్యాంక్ కి పంపించారు. ★

చల్లపల్లి రామకృష్ణ ఇకలేరు!

చల్లపల్లి రామకృష్ణ (57) మే 5 రాత్రి 9 గంటలకు విజయవాడలో స్వర్గస్థులైనారు. విజయవాడ సాహిత్య నికేతన్ మేనేజర్గా 2020 వరకు రెండు దశాబ్దాలు పనిచేశారు. విజయవాడలో నగర కార్యవాహగా, మహానగర్ సహ కార్యవాహగా, విభాగ్ ప్రచార ప్రముఖ్గా వివిధ బాధ్యతలు నిర్వహించారు. ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత ప్రచార టోలీ సభ్యులు. ★

సమీక్ష : 1. జూలై 11; 2. కమలం; 3.

လှေကားပုံစံ: လှေကား

- స్వామి వివేకానంద

ఇవ్వడు మీ కోసం
సరికొత్త ప్యాకింగ్‌లో
సరికొత్త రుచులతో

మేషం : అబ్బిని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

ఆదాయం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. ఆశ్చర్యకరమైన విషయాలు తెలుసుకుంటారు. విద్యార్థులకు శుభవర్తమానాలు. వ్యాపార, వాణిజ్య వర్గాలకు ఉత్సాహంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగులకు విధి నిర్వహణలో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. పారిశ్రామికవేత్తల యత్నాలలో పురోగతి. రచయితలు, క్రీడాకారులకు కొంత ఊరట లభిస్తుంది. 19,20 తేదీలలో దుబారా ఖర్చులు. దత్తాత్రేయ స్తోత్రాలు పఠించండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

ఆశించినంతగా ఆదాయం లేక అప్పులు చేస్తారు. శారీరక రుగ్మతలు. కష్టించినా ఫలితం అంతగా కనిపించదు. వ్యాపారస్తులు కొంత నిదానంగా ముందుకు సాగడం ఉత్తమం. ఉద్యోగస్తులకు విధి నిర్వహణలో చిక్కులు. రాజకీయవేత్తలకు వ్యయ వ్రయానలు. వరిశోధకులు, వైద్యులకు శ్రమాధిక్యం. 18,19 తేదీలలో శుభవార్తలు. ఆకస్మిక ధనలబ్ధి. నూతన పరిచయాలు. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రాలు పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

పనులు విజయవంతంగా పూర్తిచేస్తారు. నిరుద్యోగులకు మంచి సమాచారం లభిస్తుంది. వ్యాపార, వాణిజ్యవర్గాలకు లాభాలు దక్కుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు విధి నిర్వహణలో మరింత పురోగతి. కళాకారులకు కొన్ని అవకాశాలు దక్కుతాయి. రచయితలు, క్రీడాకారులకు కొంత సానుకూల పరిస్థితులు ఉండవచ్చు. 22,23 తేదీల్లో అనుకోని ఖర్చులు. కుటుంబంలో చికాకులు. సుబ్రహ్మణ్యష్టకం పఠించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

పట్టుదలతో కొన్ని పనులు పూర్తి చేస్తారు. ఆత్మీయుల నుంచి శుభవార్తలు. ఆరోగ్యం కుదుట పడుతుంది. వ్యాపార, వాణిజ్యవర్గాలకు కొత్త పెట్టుబడులు సమకూరతాయి. ఉద్యోగస్తుల హోదాలు మరింత పెరుగుతాయి. పారిశ్రామిక వేత్తలు లక్ష్యాలు సాధిస్తారు. వ్యవసాయదారులు, క్రీడాకారులకు నమస్కలు తొలుగుతాయి. 17,18 తేదీల్లో కుటుంబసమస్యలు. మానసిక అశాంతి. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

కొన్ని పనులు పూర్తి కాగలవు. విద్యార్థులకు ఒత్తిడులు తొలగుతాయి. వ్యాపారస్తులకు భాగ స్వాములతో వివాదాలు సర్దుకుంటాయి. ఉద్యోగస్తులకు అవాంతరాలు తొలగుతాయి. విధి నిర్వహణలో ముఖ్య నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. రాజకీయవేత్తలకు ఉత్సాహవంతంగా గడుస్తుంది. రచయితలకు విశేష ఆదరణ లభిస్తుంది. 21,22 తేదీల్లో కుటుంబంలో సమస్యలు. శ్రీరామస్తోత్రాలు పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

భూసంబంధ అగ్రిమెంట్లు చేసుకుంటారు. శత్రువులు సైతం స్నేహితులుగా మారుతారు. వాహనాలు, భూములు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపార, వాణిజ్యవర్గాలకు లాభాలు అందుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు బాధ్యతల నుంచి కొంత విముక్తి లభిస్తుంది. కళాకారులకు ఆహ్వానాలు. క్రీడాకారులు, పరిశోధకుల కృషి ఫలిస్తుంది. 20,21 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. హనుమాన్ ఛాలీసా పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయం సంతృప్తినిస్తుంది. నూతన ఉద్యోగ యోగం. ఆస్తి వివాదాల నుంచి బయటపడతారు. వ్యాపార, వాణిజ్యవర్గాలకు ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగస్తులకు విధి నిర్వహణలో ప్రశంసలు అందుతాయి. పారిశ్రామికవేత్తలకు సమస్యల నుంచి విముక్తి. కళాకారులు, వైద్యులకు సంతోషకరమైన సమాచారం. 17,18 తేదీలలో కుటుంబ సమస్యలు. నవగ్రహస్తోత్రాలు పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

ఆదాయం మరింత అనుకూలిస్తుంది. పనులన్నీ దిగ్విజయంగా పూర్తి. వాహనసౌఖ్యం. వ్యాపార, వాణిజ్యవేత్తలకు సంతోషకర వార్త అందుతుంది. ఉద్యోగస్తులు కోరుకున్న మార్పులు పొందుతారు. రాజకీయవేత్తలకు నూతనోత్సాహం, పదవీయోగం. రచయితలు, క్రీడాకారులకు ఆదరణ లభిస్తుంది. 18,19 తేదీల్లో ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. పుణ్యక్షేత్రాలు సందర్శిస్తారు. శివస్తోత్రాలు పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ఏ కార్యక్రమం చేపట్టినా సకాలంలో పూర్తి

సింహంభట్ల సుబ్బారావు
6300674054

చేస్తారు. సమాజంలో గౌరవప్రతిష్ఠలు పెరుగుతాయి. వ్యాపార, వాణిజ్యవేత్తలకు లాభాలు అందుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు విధి నిర్వహణ ప్రశాంతంగా సాగిపోతుంది. రాజకీయవేత్తల యత్నాలు సఫలం. క్రీడాకారులు, వైద్యులు సత్తా చాటుకుంటారు. 20,21 తేదీల్లో బంధువులతో తగాదాలు. నవగ్రహస్తోత్రాలు పఠించండి.

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

అనుకున్న పనులు విజయవంతంగా ముగిస్తారు. విద్యార్థులు కోరుకున్న అవకాశాలు సాధిస్తారు. భూములు, వాహనాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపార, వాణిజ్యవర్గాలకు విస్తరణపనులు విజయవంతంగా సాగుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు కొత్త హోదాలు రాగలవు. రాజకీయవేత్తలకు కీలక పదవి దక్కువచ్చు. కళాకారులు, రచయితలకు ఆశలు ఫలిస్తాయి. 22,23 తేదీల్లో అనారోగ్యం. కనకధారా స్తోత్రాలు పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు సజావుగా సాగుతాయి. ఇంతకాలం పడిన కష్టం కొలికి వస్తుంది. విద్యార్థులకు కొత్త అవకాశాలు లభిస్తాయి. భూ, గృహాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపార, వాణిజ్య వేత్తలకు లాభాలు అందుతాయి. ఉద్యోగస్తులు కొత్త హోదాలు పొందుతారు. పారిశ్రామికవేత్తలు, క్రీడా కారులకు ఆహ్వానాలు రాగలవు. 17,18 తేదీలలో ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. శ్రీకృష్ణాష్టకం పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

కొత్త వ్యక్తుల పరిచయం సంతోషం కలిగిస్తుంది. సేవాభావం పెరుగుతుంది. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొంటారు. రాబడి పెరుగుతుంది. కొత్త కాంట్రాక్టులు లభిస్తాయి. వ్యాపారస్తులు, వాణిజ్యవేత్తలకు నూతన పెట్టుబడులు అందుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు సంతోషకరమైన సమాచారం. కళాకారులు, క్రీడాకారులు లక్ష్యసాధన దిశగా సాగుతారు. 18,19 తేదీలలో అనుకోని ప్రయాణాలు. లక్ష్మీ నృసింహ స్తోత్రాలు పఠించండి.

ఆధారాలు

అక్షం

1. తులసీవనంలో.... ఈ మొక్క నా? (3)
3. శృంగేరి పీఠ స్థాపకులు (6)
7. దీని ద్వారా కూడా వైరస్ వ్యాపిస్తూ ఉందిట ! (2)
8. కోరిక మధ్యలో విడిచిపెట్టండి (2)
9. సైన్యము (2)
10. ఉష్ణము (2)
11. నీటి కాకికీ ఈ పేరుంది (2)
12. సర్పము (2)
13. యవ్వనవతి (3)
15. అగ్నిపర్వతం చిమ్ముతుంది (2)
16. గుంపు, సమూహము (2)
17. లక్ష్మి (2)
18. తురాయి (4)
19. సూర్యుడు (2)
21. తామరపువ్వు (4)
22. ఎండాకాలం (3)
24. రమణాశ్రమం ఆశ్రయించిన ఒకప్పటి సంచలన తెలుగు రచయిత (2)
25. వదలబడనిది, కాశీక్షేత్రము (4)
26. తడబడిన నావికుడు (4)
28. తలంటుకోవడానికి మునుపు వాడేవారు (3)
29. పరుగు సినిమాలో హీరోయిన్ గా వేసిన నటి (2)
30. వ్యాపించిన యుద్ధాన్ని ఈ సమరం అంటారు (2)
32. ఇంగ్లీషులో బంగారం (2)
33. అటుగా కప్పిపుచ్చు (వీపు, బాతు, రమ లతుది అక్షరాలు)(3)
34. మీరు చూస్తున్న వారపత్రికయే ! (3)

నిలువు :

1. భగీరథుని వల్ల భూమికి సాధ్యమైనది (6)
2. కరుణ, దయ (2)
3. అనుమానం (2)
4. బలవం, పెన్సిల్, పెన్ను ఏవయినా ఎట్టి ఉపకరణాలు ? (3)
5. స్త్రీ (2)
6. లోపించినది (3)
8. కొక్కారొక్క పక్షి (2)
10. జడ (2)
11. తలుపు (3)
12. మెరుద్ధరి, ధర్మామీటర్లో వుంటుంది (5)
14. సుగ్రీవ పత్ని (2)
15. నోట్లో ఊరుతుండేది ఎవరికయినా సరే !
18. తలుచుకొనడు అనే ! (4)
20. ఏకాంతము, పవిత్రము (4)
22. గర్భవతికి వచ్చేవి (3)
23. చాలామంది వేయించుకున్న ఒక వాక్సిన్ పేరు(4)
25. అప్రశస్త్రకుల స్త్రీ (3)
27. కుళాయి, తూము (2)
28. తిలకంగా తీర్చిదిద్దుకునేది (3)
30. సంతానము, పిల్లలు (2)
31. తలక్రిందయిన ఇల్లు (2)

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-320

1	2			3		4	5		6
7				8			9		
		10			11			12	
13	14			15			16		
17				18				19	20
		21					22		
26		27							
	29			30				31	
32				33					

పదరసం - 320

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2021 మే 31 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందచేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 316 సమాధానాలు

1	ఉ	గా	ది	క్ష	అ	మ	ది	క్ష	ప
2	క్ష	ప	మ	ది	క్ష	గ	క్ష	ప	మ
3	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
4	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
5	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
6	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
7	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
8	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
9	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
10	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
11	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
12	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
13	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
14	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
15	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
16	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
17	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
18	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
19	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
20	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
21	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
22	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
23	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
24	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
25	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
26	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
27	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
28	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
29	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ
30	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ	క్ష	ప	మ

విజేతలు: బి.ఇందుశేఖర్, పి.రాజేశ్వర్ రావు, టి.ఉదయశ్రీ- హైదరాబాద్, వి.ఆర్.లింగాచారి-యాదగిరిగుట్ట, డా॥ప్రణీత- కామారెడ్డి, చెరుకు అనిత-కరీంనగర్, టి.సుబ్రహ్మణ్యం, టి.వి.యం.కృష్ణప్రసాద్-నెల్లూరు, డి.గన్నవరం-తిరుపతి, డి.అన్నపూర్ణ, జి.వి.మురళిమోహన్-తూర్పు గోదావరి, ఇ.బ్రహ్మాండస్వామి, టి.రామలింగయ్య, కె.తిరుమలాచార్యులు - ఒంగోలు, డా॥బి.ధన్వంతరి-మచిలీపట్నం, డా॥అన్నపు రెడ్డి వీరారెడ్డి - ప్రకాశం, ఎస్.రాజు- కర్నూలు, జి.శేషారత్నం- రాజమండ్రి, వి. ఉమామహేశ్వర శర్మ- అనంతపురం, కె.నరసింహస్వామి - భువనేశ్వర్.

బహుమతి పొందిన విజేత : వేదాంతం రంగనాథ్-నిజామాబాద్

మరోసారి ప్రాణదాతలుగా సినీజనం!

“ప్రజలు ఆదరిస్తేనే వాళ్లు వెండితెర వేల్పులు అయ్యారు. అభిమానులు సినీమా టీకెట్లు కొంటేనే వాళ్లు భవంతులు కట్టుకున్నారు. ప్రజలు కష్టాల్లో ఉంటే పట్టించుకోవడం వాళ్ల బాధ్యత కాదా!? కోట్లలో రెమ్మూనరేషన్స్ తీసుకునే హీరోలు, హీరోయిన్లు కరోనా కాలంలో మౌనంగా ఎందుకుంటారు!? వాళ్లకు సమాజం గురించి ఏమీ పట్టదా” అనే విమర్శలు అప్పుడప్పుడూ మనకు వినిపిస్తుంటాయి. ఇలాంటి వార్తలు చెవిన పడగానే నిజమే కదా! అనిపిస్తుంది. కానీ తరచిచూస్తే, అందులో వాస్తవం ఏమిటనేది బోధపడుతుంది.

ప్రేక్షకాదరణ బట్టే హీరోలకు ఆ పారితోషికం ఆధారపడి ఉంటుందనేది నిజం. ప్రజలు మెప్పించేలా సదరు చిత్రబృందం కష్టపడుతుంది కాబట్టే ఆ ఆదరణ లభిస్తుంది. చెత్త సినీమా తీసి చూడమంటే ఎవరైనా చూస్తారా? తిప్పి కొడతారు. నిర్మహమాటంగా చెప్పుకోవాలంటే ప్రజలకు - సినీమా తారలకు మధ్య ఉండేది ఓ రకంగా ఇచ్చిపుచ్చుకునే బంధమే. ‘నీకు నచ్చింది మేం ఇస్తాం, మా కోసం కొంత డబ్బులు ఖర్చుపెట్టు’ అని సినీమా వాళ్లు అడగకుండానే అడుగుతున్నట్లు. జనం ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తిస్తే మంచిది. అప్పుడు కానీ వాళ్లను వెర్రిఅభిమానంతో నెత్తిన పెట్టుకోరు, ఇలాంటి గొంతెమ్మ కోరికలు కోరరు. అయితే చిత్రసీమ ప్రజల మీద ఆధారపడే రంగం కాబట్టి కచ్చితంగా వారి బాగోగుల మీద ఓ సానుభూతి ఉండాలి. అందుకే సమాజంలో ఎలాంటి విపత్తు ఏర్పడినా సినీమా వాళ్లు అందరికంటే ముందు నిల్చుని తమవంతు

సాయం అందిస్తుంటారు. తాము ఓ మాట అడిగితే, మిగిలిన వారూ స్పందిస్తారు కాబట్టి భారీగా విరాళాలను ప్రకటిస్తుంటారు. అయితే ఈ సాయం వారికి వారుగా ఇవ్వాలి కానీ డిమాండ్ చేసి అడగాల్సింది కాదు. గత ఏడాది కరోనా కారణంగా సమాజంలో కల్లోల వాతావరణం ఏర్పడినప్పుడు సినీమా తారలు స్వచ్ఛందంగా కోట్ల రూపాయల విరాళం ఇచ్చారు. అంతేకాదు... చిత్రసీమలోని కార్మికులను ఆదుకోవడం కోసం మూడునెలల పాటు దాదాపు 14 వేల మందికి నిత్యావసరాలను కరోనా ఛారిటబుల్ కమిటీ (సీసీసీ) ద్వారా ఉచితంగా అందించారు. అంతా బాగానే ఉంది... ఇక మంచి రోజులు వచ్చాయని భావిస్తున్న సమయంలో సెకండ్వేవ్తో చిత్రసీమ మరోసారి కుదేలయ్యింది. షూటింగ్స్ ఆగిపోయాయి, సినీమాల విడుదల ఆగిపోయింది. థియేటర్లు మరోసారి మూత పడ్డాయి.

ప్రజారోగ్యానికి పెద్ద పీట!

కరోనా సెకండ్ వేవ్లో చిత్రసీమ తన సేవలను మరో విధంగా అందించడం మొదలు పెట్టింది. ఈసారి ప్రజారోగ్యానికి పెద్దపీట వేసింది. ఆక్సిజన్ కొరత, వెంటిలేటర్స్ లేకపోవడం, హాస్పిటల్స్లో బెడ్స్ దొరకకపోవడం అనేది చాలామంది కరోనా పేషెంట్స్ను ఇబ్బంది పెడుతోంది. అందుకే చిత్ర నిర్మాణ సంస్థలు సోఫల్ మీడియాలో తమకు లక్షల్లో ఫాలోవర్స్ ఉన్నారా కాబట్టి ఎవరికి ఏ సహాయం కావాలో తెలుసుకుని, తమవంతుగా దానికి పరిష్కారం చూపించడం మొదలెట్టాయి. ప్రముఖ నిర్మాణ సంస్థలు సురేశ్ ప్రొడక్షన్స్, ట్రిపుల్ ఆర్, దిల్ రాజు ఎన్టీవీ, గీతాఆర్ట్స్, హరిక అండ్ హాసినీ వంటివి కరోనా బాధితులకు కావాల్సిన అవసరాలను

పదిమందికి తెలియచేస్తూ, వారికి సత్వరసాయం అందించే పనిలో పడ్డాయి. ఇక సురేశ్ ప్రొడక్షన్స్ సంస్థ వైజాగ్లోని రామానాయుడు స్టూడియోస్ను కొవిడ్ బాధితులకు సేవలు చేస్తున్న ఫ్రంట్లైన్ వారియర్స్ కోసం కేటాయించింది. చిరంజీవి నేతృత్వంలోని సీసీసీ ఈ సెకండ్వేవ్ను తట్టుకోవడానికి సినీ కార్మికులకు అపోలో హాస్పిటల్ సహకారంతో వాక్సిన్ వేయించే పనిలో ఉంది.

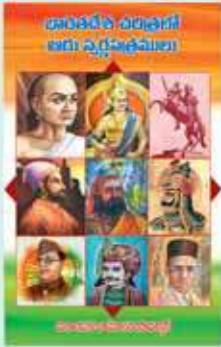
గోరంత బీపం కొండంత వెలుగు!

కరోనా తొలిదశలో దేశవ్యాప్తంగా గొప్పసేవచేసిన వ్యక్తి ఎవరైనా ఉన్నారంటే అది సోనూసూద్. వలస కార్మికులను స్వస్థలాలకు చేర్చడంతో మొదలైన ఆయన సేవా కార్యక్రమాల వరంవర ఇప్పటికీ కొనసాగుతోంది. ఈ సమయంలో చిత్రసీమలోని వివిధశాఖలకు చెందిన కొందరు తమ శక్తికి మించి సహకారం అందిస్తున్నారు. జర్నలిజం నుండి సినీరచయితగా మారిన తోటప్రసాద్ తన భార్య గీత, చిన్న కుమార్తె మనోజ్జతో దాదాపు నెలరోజులుగా కరోనా కారణంగా హెల్మ్ ఐసోలేషన్లో ఉన్నవారికి ఉచితంగా ఆహారం అందిస్తున్నారు. ఇటీవల వారి వదిస రాణి కరోనాతో విజయవాడలో కన్నుమూసినా, తోటప్రసాద్ ఈ అన్నదాన వితరణను ఆపలేదు. బాధను మనసులో దిగమింగుకునే ముందుకు సాగుతున్నారు. ఇక దర్శకుడు డి.ఎస్. కన్నన్ భార్య, ఫ్యాషన్ డిజైనర్ నిహారికా రెడ్డి సైతం తన ఇద్దరు చిన్నారులతో, ఇతర మిత్రుల తోడ్పాటుతో మూడు వారాలుగా రోజుకు సగటున 150 మంది కరోనా బాధితులకు ఉచితంగా ఆహారాన్ని తన ఇంట్లోనే వండి పంపుతున్నారు. తొలిదశలో సైతం నిహారికా రెడ్డి ఎంతోమందికి నిత్యావసరాలు, మందులు అందించారు. ‘ఈ సమాజం నా ఉన్నతికి కారణం... దాని రుణం తీర్చుకోవడం నా బాధ్యత’ అని వీరు భావించారు కాబట్టి, ఎవరూ అడగకపోయినా ఈ గోరంత సాయం చేస్తున్నారు. అది కరోనా బాధితులకు కొండంత బలాన్ని ఇస్తుందని ప్రత్యేకంగా చెప్పకూడదు. వీరి స్ఫూర్తితో మరికొందరు ఇదే బాట పడితే అంతకంటే కావాల్సిందేముంది!!

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

వెల : ₹. 250/-

వెల : ₹. 250/-

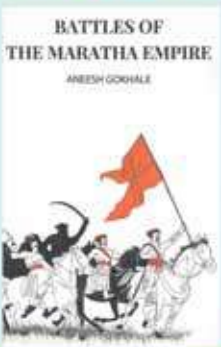
వెల : ₹. 300/-

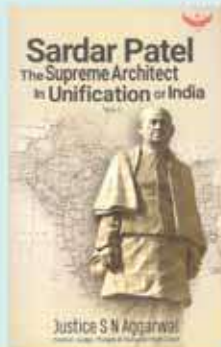
వెల : ₹. 60/-

వెల : ₹. 120/-

వెల : ₹. 400/-

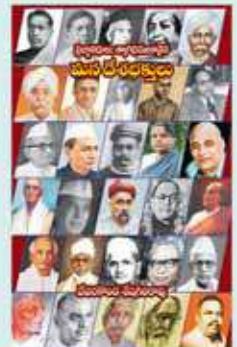
వెల : ₹. 1198/-
(2 పుస్తకాల సెట్)

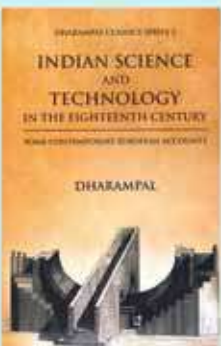
వెల : ₹. 90/-

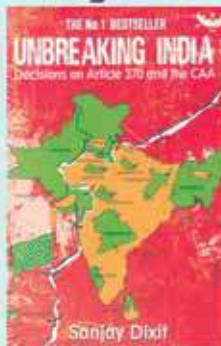
వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 200/-

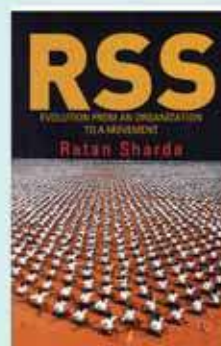
వెల : ₹. 1225/-
(5 పుస్తకాల సెట్)

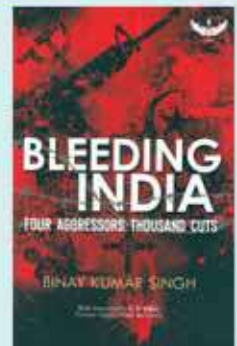
వెల : ₹. 499/-

వెల : ₹. 695/-

వెల : ₹. 500/-

వెల : ₹. 399/-

క్రొత్త, పాత నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సంప్రదించండి

ఫోన్ ద్వారా మీకు కావలసిన పుస్తకాలు తెలియజేయండి! రిజిస్టరు పోస్టులో అందుకోండి!!

040-27563236, 9290127329

సాహిత్య నికేతన్ : 3-4-852, కేశవనిలయం, బర్మిట్ పురా, హైదరాబాద్ -27.

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 17.05.2021

Date of Posting Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 73 Issue : 28

Estd : 1997

G.NARAYANAMMA INSTITUTE OF TECHNOLOGY & SCIENCE FOR WOMEN

SPONSORED BY G. PULLA REDDY CHARITIES TRUST, HYDERABAD

AFFILIATED TO J N T U & APPROVED BY A.I.C.T.E

ACCREDITED BY NAAC AND AN ISO 9001: 2008 CERTIFIED INSTITUTION

Shaikpet, Hyderabad - 500 008.

Ph: 23565648, 23566803, 23565649. Fax : 040-23564187

Website : www.gnits.ac.in, email : director@gnits.ac.in

COURSES OFFERED

1. Electronics & Communication Engg.,	6. M.Tech in Power Electronics & Electric Drives
2. Computer Science & Engg.,	7. M.Tech in Computer Science & Engineering
3. Electrical & Electronics Engg.,	8. M.Tech in Digital Electronics & Communication Systems
4. Information Technology	9. M.Tech in Computer Networks & Information Security
5. Electronics & Telematics Engg.,	10. M.Tech in Wireless & Mobile Communications

OTHER INSTITUTIONS RUN BY THE TRUST

1. G.Pulla Reddy Engineering College, Kurnool.	8. G. Narayanamma High School, Mehdiapatnam, Hyderabad.
2. G.Pulla Reddy College of Pharmacy, Mehdiapatnam, Hyderabad.	9. G. Narayanamma Hospital, Gokavaram, Atmakuru Taluk, Kurnool
3. G.Pulla Reddy Degree & PG College, Mehdiapatnam, Hyderabad.	10. G. Narayanamma Pulla Reddy Respite Home for Mentally Retarded Women, Kurnool.
4. G.Pulla Reddy Junior College, Abids, Hyderabad.	11. Vignana Peetham (Orphanage), Kurnool.
5. G.Pulla Reddy High School, Mehdiapatnam, Hyderabad.	12. Samskruta Basha Prachara Samithi, Nampally Station Road, Hyderabad.
6. G.Pulla Reddy Memorial School, Dilsukhnagar, Hyderabad.	13. G.Pulla Reddy Dental College & Hospital at Kurnool
7. G.Pulla Reddy Government Polytechnic, Kurnool.	

CHAIRMAN

P. Subba Reddy

TREASURER

G. Raghava Reddy

DIRECTOR

Dr.K.Ramesh Reddy